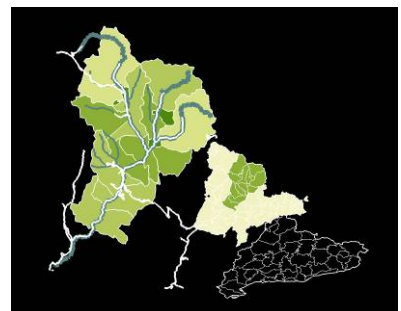

PLA DIRECTOR URBANÍSTIC DEL PALLARS SOBIRÀ

Secretaria per a la Planificació Territorial
Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Generalitat de Catalunya

Memòria de l'ordenació

Aprovació definitiva, juliol 2008

0. DIRECTRIUS I PROPOSTES DE L'ORDENACIÓ URBANÍSTICA TERRITORIAL	3
DIRECTRIUS DEL PLA	3
1. SISTEMA D'ARTICULACIÓ TERRITORIAL, REGIONAL I TRANSFRONTERERA	7
MESURES PER L'ARTICULACIÓ TERRITORIAL, REGIONAL I TRANSFRONTERERA	7
2. SISTEMA D'ESPAIS OBERTS	10
TIPUS DE SÒL NO URBANITZABLE	10
Sòl de protecció especial	10
Sòl de protecció territorial	11
Sòl de protecció preventiva	12
Comparativa de superfícies	13
ELEMENTS TERRITORIALS BÀSICS DEL SISTEMA D'ESPAIS OBERTS	14
Areal entorn dels assentaments	14
Espais d'interès connector	16
Punts crítics	20
Parc territorial de ribera	21
Xarxa hidrogràfica	23
Xarxa de senders i camins rurals	23
Àmbits de protecció ambiental	32
Sòl subjecte a riscos	32
Terrenys amb pendent elevada	32
Prevenició d'incendis	32
Sòl de domini públic i servituds	33
REGULACIÓ DEL SÒL NO URBANITZABLE	33
3. SISTEMA D'ASSENTAMENTS	35
Necessitats de creixement del Pallars Sobirà i potencials del planejament vigent	35
Necessitats de disponibilitat d'habitatges assequibles	36
Necessitats per a activitats econòmiques i desenvolupament	37
Necessitats dels nuclis, segons les estratègies assignades pel PTP APiA	38
PREVISIONS RELATIVES AL RÈGIM DE SÒL	44
Directrius i determinacions en el sòl urbà	44
Determinacions sobre les edificacions	47
Directrius i determinacions en el sòl urbanitzable sense planejament aprovat	47
Directrius i determinacions en el sòl no urbanitzable	50
ÀMBITS D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA ESPECIAL	51
Sectors d'activitat econòmica d'interès supramunicipal	51
Canteres i lloeres	53
Àmbits urbanístics de projecte específic	53
4. SISTEMA D'EQUIPAMENTS, DOTACIONS I SERVEIS TERRITORIALS	55

EQUIPAMENTS TERRITORIALS	55
DOTACIONS TERRITORIALS	55
Camps de golf i altres esportius privats.	55
Hotels	56
Refugis de muntanya	56
Àrees d'acampada autoritzada	57
Càmpings	58
Estacions de muntanya	59
SERVEIS TERRITORIALS	61
Esplanades de serveis	61
Àrees d'estada - Miradors	62
Punts d'accés al riu	64
Equipaments-aparcaments	66
5. SISTEMA D'INFRAESTRUCTURES TERRITORIALS	67
INFRAESTRUCTURES DE LA MOBILITAT VIÀRIA	67
Xarxa bàsica	68
Xarxa secundària (carreteres locals)	70
Vies integrades	70
Pistes de muntanya	72
INFRAESTRUCTURES DE LA MOBILITAT FERROVIÀRIA	78
INFRAESTRUCTURES DE LA MOBILITAT AEROPORTUÀRIA	78
Heliports	78
INFRAESTRUCTURES DEL TRANSPORT	79
Elements de la xarxa de transport públic	79
INFRAESTRUCTURES DE SERVEIS D'ABASTAMENT D'AIGUA	79
Xarxa d'abastament i distribució d'aigua	79
INFRAESTRUCTURES DE SERVEIS DE SANEJAMENT	82
Xarxa de sanejament	82
INFRAESTRUCTURES DE SERVEIS ENERGÈTICS	83
INFRAESTRUCTURES ECOAMBIENTALS	84
Àmbits per a la neutralització i gestió de residus	84
Punts verds - Punts d'accés als nuclis	85
INFRAESTRUCTURES DE TELECOMUNICACIONS	85
6. XARXA PATRIMONIAL I DEL PAISATGE	87
EL PATRIMONI CULTURAL	87
El Patrimoni cultural en la legislació, com a objecte del dret	87
Principis per definir una Xarxa patrimonial i del paisatge	87
El concepte de Xarxa patrimonial i del paisatge	87
OBJECTE DEL PRE-CATÀLEG	88
BÉNS CULTURALS DEL PATRIMONI CATALÀ	88

Elements o conjunts declarats BCIN	88
Elements o conjunts declarats BCIL	89
ELEMENTS PATRIMONIALS CULTURALS PRECATALOGATS	89
Elements o conjunts patrimonials	89
Xarxa d'equipaments del patrimoni cultural	89
Elements naturals de valor patrimonial	90
Zones arqueològiques i zones paleontològiques	90
Itineraris patrimonials	90
7. PROGRAMES PER L'ORDENACIÓ TERRITORIAL	92
LLISTAT DE PROGRAMES	93
> Programa d'informació del Pla	93
> Programa "Comunals"	93
> Programa "Inuncat" aplicat a les lleres del territori comarcal	93
> Programa d'espais agraris tallafoc	93
> Programa Senders, Vies verdes i BTT	93
> Pla de camins	94
> Programa 'Camins ramaders'	94
> Pla d'usos i activitats de les làmines d'aigua	94
> Pla de protecció del medi agroambiental i de suport a les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals	94
> Programa de foment de la custòdia del territori	94
> Programa de seguiment ambiental del Pla	95
> Pla de rehabilitació de nuclis	95
> Programa per la recuperació de nuclis	95
> Programa Banc de Patrimoni públic de sòl i edificacions	95
> Programa Allotjament turístic i de lleure de muntanya	96
> Pla director de càmpings	96
> Programa d'àrees d'acampada	96
> Programa Esquí	96
> Programa d'equipaments d'interpretació del patrimoni natural	97
> Programa de condicionament i millora de carreteres	97
> Programa de reconversió de les travesseres urbanes en passeig	97
> Programa de millora d'accés als nuclis	97
> Programa "Línies elèctriques"	98
> Programa "Patrimoni i paisatge"	98
8. AGENDA PER AL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL	99

MEMÒRIA DE L'ORDENACIÓ

O. DIRECTRIUS I PROPOSTES DE L'ORDENACIÓ URBANÍSTICA TERRITORIAL

DIRECTRIUS DEL PLA

Les directrius del Pla director urbanístic del Pallars Sobirà (d'ara en davant, **Pla o PDU PS**) es concreten en la definició del Pallars com un **ESPAI TERRITORIAL EN XARXA**:

- Conciliar l'especificitat dels valors de la cultura tradicional i de l'ambient natural del territori, amb la modernització de les estructures productives, l'oferta dels serveis socials i les infraestructures necessàries, factors generadors de noves ocupacions per incrementar l'habitabilitat i atractivitat d'aquestes àrees superant la tradicional estacionalitat.
- Reforçar la xarxa territorial del Pallars Sobirà (xarxes curtes entre els seus components) per ésser més consistents en les xarxes allargades dels mercats internacionals.
- Afavorir amb el planejament d'escala comarcal, l'articulació de la xarxa territorial, la xarxa de l'ocupació i l'activitat, la xarxa de formació continua, la xarxa social de convivència, i la xarxa institucional.
- Reforçar les **xarxes de nuclis** dels diferents sistemes del Pallars, atenent que el funcionament i interdependència entre ells va més enllà dels límits administratius municipals i que els diferents sistemes tenen tanta identitat unitària pròpia, com configuradora de tot el Pallars Sobirà.
- Definició de la **xarxa patrimonial i del paisatge** entenent que el Pallars Sobirà correspon, en gran part, a un paisatge cultural on podem trobar des d'elements del patrimoni ja reconeguts i protegits, com elements culturals i paisatges patrimonials.
- Introducció del concepte d'**areal**, espai "privilegiat" i de protecció al voltant dels nuclis, com a unitat de mesura de la vitalitat del **paisatge-nucli** que permet fer una interpretació del procés evolutiu-involutiu del paisatge perquè transforma en signes els factors dels canvis econòmics i socials.

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà pretén estar atent a les noves dinàmiques territorials que abasten tant els territoris de muntanya com els de la plana o de les grans aglomeracions metropolitanes pel que fa a l'ús allargat del territori, la mobilitat per l'ús i el gaudi de les ofertes territorials, i pel progressiu creixement de la població emigrant que arriba als nostres territoris (tant comunitària, extracomunitària, com la derivada de la immigració interna del país).

En conseqüència, el Pla es redacta tenint en compte que forma part d'una nova generació de plans territorials, que pretenen assolir l'objectiu essencial d'ordenar el territori i col·laborar en la governabilitat, aplicant el principi de subsidiarietat, i facilitant el desenvolupament del planejament urbanístic d'escala municipal. Per això es planteja i s'enfoca com:

- Un **'Document d'ordenació urbanística territorial'** de rang supramunicipal en desenvolupament de la legislació vigent i del Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran.
- Una base de dades **'Arxiu de territori'** que recull documentació bàsica per al desenvolupament territorial per a posar-lo al servei de les persones de les comunitats de muntanya i de la resta de Catalunya.
- Un instrument per la **'Concertació supramunicipal'**.
- Una eina per incrementar la **'Cultura del planejament'**.

1. SISTEMA D'ARTICULACIÓ TERRITORIAL, REGIONAL I TRANSFRONTERERA

MESURES PER L'ARTICULACIÓ TERRITORIAL, REGIONAL I TRANSFRONTERERA

En una societat que tendeix a globalitzar-se, a funcionar en la consciència de les interdependències a tots nivells en el marc planetari, el Pallars Sobirà ha d'aspirar, a nivell d'ordenació territorial, a articular-se en xarxa funcional, amb tots els territoris comarcals, regionals, estatals i instrumentals que el circumden.

Fent nostra una proposta del professor Joan Becat sobre els Pirineus “cal canviar de marc mental”, fent que “les regions pirinenques superin la frontera”.

Pel que fa a l'estructuració del territori la proposta més rellevant del Pla director urbanístic del Pallars Sobirà és la superació d'un model territorial dirigit cap a les valls seguint els rius, vers un model de màxima connectivitat transversal i mallada en totes direccions amb els territoris circumdants, especialment l'Aran i l'Alt Urgell, com a connectors amb França i la resta d'Europa.

El Pla director urbanístic proposa com a objectius principals en l'àmbit d'articulació territorial, regional i transfronterer, els següents punts:

- Millorar la interrelació geomorfològica entre territoris de muntanya, relacions est-oest, i entre muntanya i mar, relacions nord-sud, aprofitant dels corredors al llarg de cursos fluvials.
- Incrementar les relacions de mobilitat, turisme, cultura, patrimoni, estudi, coneixement, etc..., més enllà del territori català.
- Definir els corredors de mobilitat que han de reforçar l'estructura del territori.
- Establir les directrius per afavorir els desplaçaments efectuats en cada una de les relacions i eixos significatius i del seu repartiment entre vehicle privat i transport públic col·lectiu.
- Identificar i potenciar la funció de les connexions-relacions transfrontereres, reforçant el paper dels senders i connexions històriques del territori pallarès, tant pel seu valor en altres temps, com pel potencial actual i futur dins la xarxa de comunicacions pallese.

Aquestes propostes serveixen per justificar aquell canvi de model territorial que resulta determinant per la dinamització de tota la comarca sencera: passar d'un Pallars arbrat sobre l'eix del riu a un **PALLARS EN XARXA**.

El Pla director urbanístic defineix els següents corredors de mobilitat, sobre els que transcorren el conjunt de relacions principals entre la xarxa de nuclis del Pallars Sobirà i els nodes urbans més propers:

E1: Eix Sort - La Pobla de Segur - Tremp - Lleida.

E2: Eix Sort - La Seu d'Urgell - Perpinyà.

E3: Eix Sort - Vielha - Tolouse.

El Pla reconeix, també, els altres connexions transfrontereres que han jugat un paper històric en les relacions entre comarques de muntanya veïnes:

1T: Sender paisatgístic Costes de Baén - Valls d'Aguilar (Alt Urgell).

2T: Sender paisatgístic Cap de l'Orri - Sant Joan de l'Erm (Alt Urgell).

3T: Sender paisatgístic pista Tor-Andorra Port de Cabús (Andorra).

4T: Sender paisatgístic Bordes de Quanca - Port de Tavascan (França).

5T: Sender paisatgístic Refugi del Fornet - Port de Salau (França).

6T: Sender paisatgístic Alòs d'Isil - Montgarri (Val d'Aran).

7T: Sender paisatgístic Tossal de Pamano - Espui - Vall Fosca (Pallars Jussà).

8T: Sender paisatgístic Collada de Sant Quiri - Torre de Capdella - Vall Fosca (Pallars Jussà).

9T: Sender paisatgístic Montcortés - la Pobleta de Bellveí - Vall Fosca (Pallars Jussà).

10T: Camí Portarró d'Espot

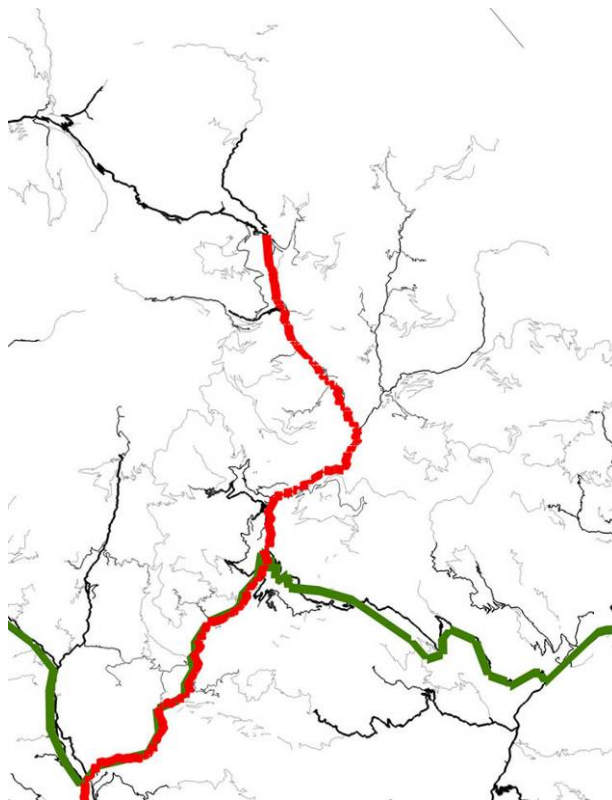
GR-11: Sender de gran recorregut G-11.

12T: Camí Tavescan - Romedos - Artiga - Port de Colatx

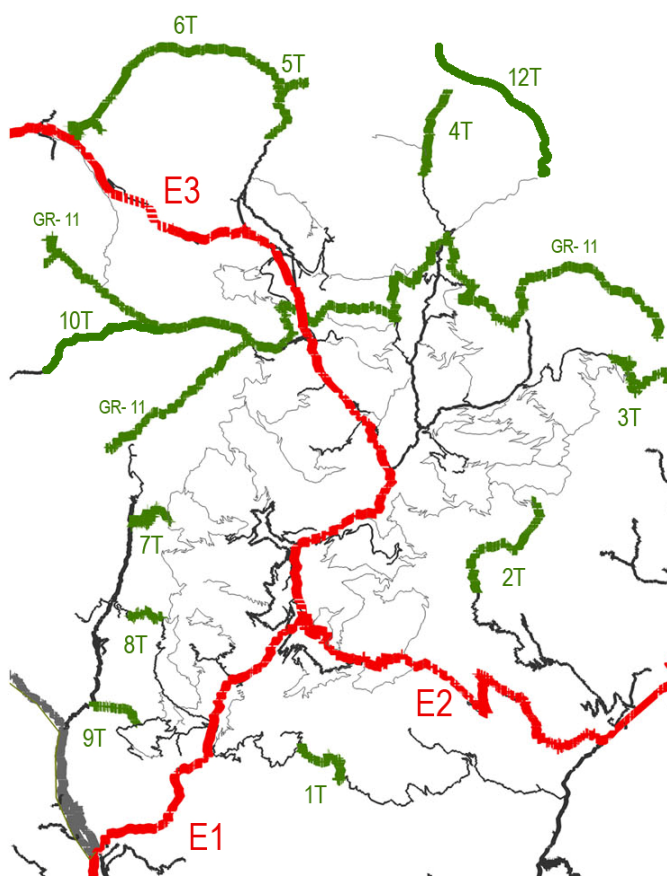
Aquestes connexions es produeixen mitjançant pistes de muntanya, camins rurals i corriols, i s'ordenaran segons els criteris dels senders paisatgístics, dins el Sistema d'Espais Oberts, tenint en compte les figures de protecció que travessen i els equipaments/dotacions actuals o de nova creació que van lligats a aquestes connexions (Refugis, punts d'informació, etc.)

Les propostes per als corredors de mobilitat es defineixen dins el Sistema de Infraestructures Territorials.

L'esquema següent recull les propostes del Pla director urbanístic, donant forma al nou model d'articulació territorial.

Esquema articulació territorial actual

Esquema articulació territorial proposada

2. SISTEMA D'ESPAIS OBERTS

El Pla director urbanístic identifica els sòls que composen el sistema d'espais oberts segons tres categories: els tipus de sòl no urbanitzable, els elements territorials bàsics del sistema d'espais oberts i les proteccions ambientals.

TIPUS DE SÒL NO URBANITZABLE

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà manté els tres tipus bàsics de sòl que conformen el sistema d'espais oberts fixats pel Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran (PTP APiA) i la seva regulació: sòl de protecció especial, sòl de protecció territorial i sòl de protecció preventiva. Tot i això el PDU PS extableix les següents propostes específiques:

Sòl de protecció especial

El PDU PS ajusta i amplia el sòl de protecció especial definit pel PTP APiA amb els següents criteris:

- Actualització dels límits dels espais naturals protegits: el Pla incorpora l'ampliació de la Xarxa Natura 2000 als sòl de protecció especial.
- Ampliació dels espais d'interès per a la connectivitat en l'àmbit del Pla: El Pla reforça la connectivitat de l'espai de la Xarxa Natura 2000 de la Torrassa a través de la Noguera Pallaresa i amplia els connectors fluvials de la Bonaigua i la Noguera Pallaresa a la seva confluència. En el primer cas, el connector vol resoldre l'aïllament de la Torrassa, espai que es trobava connectat amb la resta d'espais naturals protegits o sòls de protecció especial gràcies a corredors fluvials febles. En el segon cas, els connectors fluvials de la Bonaigua i de la Noguera Ribagorçana estaven definits pels límits de la Xarxa Natura 2000, establerts a partir d'un "buffer" seguint l'eix dels cursos; el Pla eixampla aquests connectors fluvials incorporant les formacions vegetals de ribera i els sòls forestals del CUP ubicats a la confluència entre ambdós rius.
- Ampliació dels límits d'alguns espais identificats com de valor natural en els treballs previs per a definir la Xarxa d'Espais Naturals del PTP APiA i que no havien quedat inclosos en el PTP. Es tracta en concret de: la Solana de la Vall Ferrera, el Massís de l'Orri, el Vessant dret de la Noguera Pallaresa, i el riu de Santa Magdalena-Serrat del Farro-barranc del Riu; s'afegeix una reduïda superfície del sinclinal de Llavorsí a les valls de Cardós i Ferrera, contigu a aquest darrer espai.

- Incorporació d'hàbitats d'interès comunitari prioritari al sòl de protecció especial: el Pla incorpora al sòl de protecció especial 164 ha d'HIC prioritari que es localitzaven en sòl de protecció preventiva. Es tracta de superfícies en contacte amb sòls de protecció especial.

En conjunt, el PDU PS fa créixer en 809 ha el sòl de protecció especial, respecte el PTP APiA.

Sòl de protecció territorial

El PDU PS ajusta i amplia el sòl de protecció territorial definit pel PTP APiA distingint entre dues sub-categories:

- Sòl de protecció territorial d'interès paisatgístic i /o agrícola: comprèn les àrees de sòl que cal que quedin excloses dels processos d'urbanització, pel seu interès paisatgístic, identitari, agrícola o d'estructuració territorial.
- Sòl de protecció territorial de potencial interès estratègic: comprèn les àrees de sòl que, per raons de localització, connectivitat, topografia o altres condicions tenen, o poden tenir en el futur, un valor per activitats econòmiques estratègiques compatibles amb el sòl no urbanitzable.

Sòl de protecció territorial d'interès paisatgístic i/o agrícola

El PTP APiA qualifica l'àmbit de la ribera de Sort com a sòl de protecció territorial pel seu elevat interès paisatgístic i pel paper social que pot jugar com àrea de lleure. En el fons de vall sempre estret del Pallars Sobirà, aquesta plana constitueix una excepció remarcable, clarament perceptible i apreciada socialment.

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà té, entre altres, l'objectiu de protegir els sòls de major valor per l'agricultura i la ramaderia extensiva. És per això que incorpora a la plana de les vernedes de Sort la resta del sòl agrícola amb un cert valor. Per a determinar els sòls susceptibles de protecció territorial pel seu valor agrícola es parteix del "Dictamen preliminar sobre el valor agrícola dels sòls de l'Alt Pirineu i Aran" efectuat per la Universitat de Lleida en el marc dels estudis de base d'aquest Pla. L'estudi estableix una valoració dels sòls en funció de la seva idoneïtat i la seva pendent (molt apte, apte, marginalment apte, no apte). En els plànols d'ordenació del Pla s'han grafat els sòls inclosos en algun dels tres primers graus amb l'objectiu de protegir-lo dels processos d'urbanització. El planejament municipal i les diferents administracions implicades hauran de vetllar pel seu desenvolupament i protecció. Amb aquest objectiu, el Pla director incorpora un Pla de protecció del medi agroambiental i de suport a les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals.

Dins dels espais de protecció territorial d'interès paisatgístic i/o agrícola, com a regla general, no s'admeten actuacions que comportin urbanització excepte si estan contigües a nuclis i d'acord amb l'estratègia que el PTP APiA assenyala. Només en casos de provat interès públic, mitjançant el procediment que estableix l'article 1.14 del PTP APiA i amb un criteri marcadament restrictiu,

podran admetre's actuacions no previstes al Pla. Les noves edificacions, d'entre les admissibles en el sòl no urbanitzable per la legislació urbanística, tindran un caràcter excepcional i només s'admetran quan es demostrï que milloren el paisatge o la gestió de l'espai obert o si, essent d'interès públic, no poden ser ubicades en sòl de protecció preventiva.

Sòl de protecció territorial de potencial interès estratègic

El PTP APiA ha qualificat com de protecció territorial diverses àrees del valor potencial per activitats econòmiques estratègiques compatibles amb el sòl no urbanitzable, concretament possibles dominis esquiabls.

Dins dels espais de protecció territorial d'interès estratègic, s'admetran aquelles actuacions permeses en el règim de sòl no urbanitzable amb l'avaluació ambiental i paisatgística adequada. Excepcionalment, es podran admetre equipaments propis del lleure, l'esport o l'activitat turística que s'hauran de sotmetre al procediment previst en l'article 1.14 del PTP APiA per a actuacions d'interès territorial.

Sòl de protecció preventiva

El Pla director urbanístic qualifica de sòl de protecció preventiva els sòls classificats com a no urbanitzables en el planejament urbanístic que no hagin estat considerats de protecció especial o de protecció territorial. El Pla considera que cal protegir preventivament aquest sòl, sense perjudici que mitjançant el planejament d'ordenació urbanística municipal i, en el marc que les estratègies que el Pla estableix per a cada assentament, es puguin delimitar àrees per a ésser urbanitzades i edificades, si escau.

El Pla director defineix, com a subtipus, els **sòls de protecció preventiva estratègica** en funció del seu valor potencial per a localitzar activitats econòmiques estratègiques compatibles amb el sòl no urbanitzable. Es determina que aquests sòls han de ser reservats per a la localització d'actuacions excepcionals associades a un acord intermunicipal que permetin repartir els beneficis i les càrregues de l'actuació.

Aquests sòls es regularan amb uns paràmetres similars als que fixa el PTP APiA per als sòls de protecció territorial. En ells s'admetran aquelles actuacions permeses en el règim de sòl no urbanitzable amb l'avaluació ambiental i paisatgística adequada. Excepcionalment, es podran admetre equipaments propis del lleure, l'esport o l'activitat turística que s'hauran de sotmetre al procediment previst per a actuacions d'interès territorial.

Àrees delimitades:

- * La plana d'Esterri - Pla de Salito al marge dret de la Noguera, des de la borda de Salito fins al nucli d'Esterri. Inclou els sòls situats entre la Noguera i el nou traçat de la carretera C-28.

Com ja s'ha comentat, la plana d'Esterri d'Àneu és una excepció remarcable, juntament amb la de Sort, als fons de vall estrets de la resta del Pallars Sobirà. El Pla considera que cal reservar-la per a l'activitat agrària i les seves instal·lacions i, excepcionalment, per alguna infraestructura o equipament d'elevat rendiment turístic, desplaçant els creixements urbans residencials al seu voltant.

La delimitació d'aquesta plana respon a dos motius principals: En primer lloc, a la previsió de localitzar un futur equipament territorial i, en segon lloc, al posicionament d'una peça d'aquestes característiques en un espai que reuneixi suficients condicions d'accessibilitat. Així doncs, l'execució de la variant de la carretera C-28 entre Esterri i València d'Àneu i, per tant, la conversió de l'actual tram d'accés a Esterri en travessia urbana, defineix un espai en transformació apte per a aquestes operacions.

Comparativa de superfícies

A manera de resum, tot seguit es comparen les superfícies dels diferents tipus de sòl que constitueixen el sistema d'espais oberts del Pla director urbanístic del Pallars Sobirà, comparant-los amb els que ha delimitat el Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran en aquest àmbit.

PDU PS			
TIPUS1	TIPUS2	TIPUS3	Total
Sistema d'espais oberts	Sòl de protecció especial	Sòl de valor natural i connexió Sòl inclòs en PEIN o Xarxa Natura 2000	19.157
			95.682
	Total Sòl de protecció especial		114.839
	Sòl de protecció territorial	Sòl de protecció territorial pel seu agri i paisat Sòl de protecció territorial valor estratègic	1.941
			2.025
	Total Sòl de protecció territorial		3.966
	Sòl de protecció preventiva	Sòl de protecció preventiva estratègic Sòl de protecció preventiva ordinari	157
			18.130
Total Sòl de protecció preventiva		18.288	
Total Sistema d'espais oberts			137.092

PTP APIA			
PT TIPUS1	PT TIPUS2	PT TIPUS3	Total
Sistema d'espais oberts	Sòl de protecció especial	Sòl de valor natural i de connexió Sòl inclòs en PEIN o Xarxa Natura 2000	33.938
	Total Sòl de protecció especial		80.149
			114.087
	Total Sòl de protecció territorial		2.149
	Total Sòl de protecció preventiva		20.771
Total Sistema d'espais oberts			137.007

* Nota: D'acord amb la resolució del DMAH sobre la memòria ambiental finalment, només a quedat el pla de Salitó i no el pla de Santa Maria com a sòl de protecció preventiva estratègic, cosa que fa variar una mica les dades exposades en aquestes taules.

ELEMENTS TERRITORIALS BÀSICS DEL SISTEMA D'ESPAIS OBERTS

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà defineix els elements territorials bàsics del sistema d'espais oberts, que configuren la seva fesomia i que esdevenen elements referencials de les actuacions permeses en ell, amb la finalitat de garantir la compatibilitat dels usos i la idoneïtat de les instal·lacions i construccions amb la estructura i característiques físiques del territori on es localitzen, i d'aconseguir la seva integració en el medi i reduir-ne el seu impacte.

Areals entorn dels assentaments

El Pla delimita el conjunt de prats de dall, horts, marges, arbredes i altres espais entorn dels nuclis que han de restar lliures d'edificació pel seu valor paisatgístic (els areals), i estableix les mesures de planificació i gestió.

Els areals defineixen els àmbits espacials que, juntament amb els nuclis urbans de la xarxa d'assentaments del Pallars Sobirà, estableixen conjunts poblacionals d'especial valor patrimonial i paisatgístic. No s'hi podran fer noves edificacions ni usos o activitats que suposi una transformació de sòl que pugui afectar, de manera clara, el sistema agrari o el paisatge.

Analitzades les diferents casuístiques dels nuclis del Pallars, s'opta per les següents directrius:

1) Per als nuclis sense sòl urbanitzable i envoltats d'areals a mantenir: El planejament urbanístic municipal precisarà els límits dels areals proposats, de forma indicativa, pel Pla director i haurà de classificar-los com a sòl no urbanitzable. No obstant això, podrà incorporar terrenys inclosos en els areals a sectors de planejament derivat, en els casos següents:

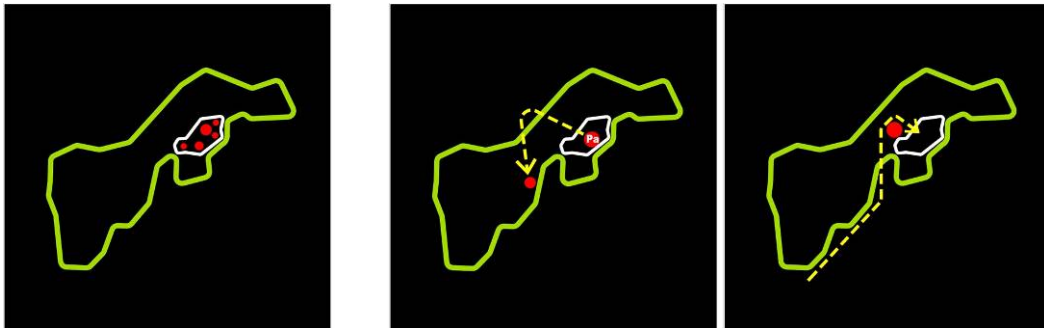
- a) quan calgui utilitzar-los per a relocalitzar aprofitaments urbanístics amb l'objectiu de compensar l'adquisició, per part de l'administració pública, d'edificacions incloses en el Pre-catàleg de béns que incorpora aquest Pla o les seves incorporacions.
- b) quan es justifiqui la necessitat de la seva inclusió per a solucionar mancances d'accés al nucli (en aquest cas s'inclouen també les operacions encaminades a localitzar un punt verd i, si s'escau, un punt d'informació i aparcament).
- c) quan convingui incloure alguna peça en sectors o polígons per tal de garantir definitivament la permanència com a espai obert mitjançant la cessió i la incorporació al patrimoni públic.
- d) quan sigui necessari per al desenvolupament de les extensions del nucli que l'estratègia assignada pel PTP Alt Pirineu i Aran permet, amb l'exigència d'atenció prioritària a una acurada integració tipològica i paisatgística de les noves construccions al caràcter del conjunt que formen el nucli amb el seu areal.

e) quan es promoguin iniciatives de dinamització econòmica i turística compatibles, per la seva dimensió i característiques, amb la conservació del paisatge i el patrimoni urbanístic i arquitectònic;

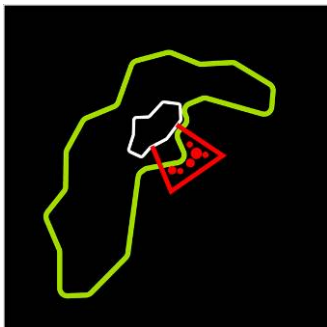
f) quan possibiliti el creixement vegetatiu del nucli, compatible, per la seva dimensió i característiques, amb la conservació del paisatge i el patrimoni urbanístic i arquitectònic.

2) Per als nuclis amb sectors de sòl urbanitzable inclosos parcialment en l'areal a mantenir: El planejament derivat que desenvolupi aquests sectors haurà de proposar una ordenació que alliberi d'edificacions el sòl delimitat com a areal del nucli.

ESQUEMA CAS 1

ESQUEMA CAS 2

Espais d'interès connector

Els espais d'interès connector tenen en general un caràcter lineal amb una longitud que pot ser més o menys gran. Tenen una funció de facilitar els fluxos ecològics, poden servir com a passos de fauna i donar continuïtat a espais naturals. L'estudi de la Xarxa d'Espais Naturals desenvolupat en el marc del PTP APiA identifica diversos tipus de connectors dins del Pallars Sobirà:

- Els grans rius o els que porten aigua permanentment. Està formada pels rius més importants de la comarca com la Noguera Pallaresa, la Noguera de Cardós, la Noguera de Vall Farrera que la travessen de nord a sud i d'est a oest. També es important la connectivitat de les conques secundàries laterals.
- Les tanques vegetals arbòries i arbustives. Espais que estan relacionats amb el paisatge agrari (vores de vegetació al voltant dels camps, mosaic agroforestal, feixes, marges dels camps) i que exerceixen una important funció ambiental i connectora.
- Les carenes i tot el paisatge pròpiament alpí. Integra la connectivitat entre carenes i entre aquests cims més alts i les zones de cotes inferiors.

Dins del Pallars Sobirà s'identifiquen sis eixos principals de connexió de nord a sud i set d'est a oest. Amb orientació nord sud trobem tres connexions fluvials que estableixen un continu ecològic a través dels rius i fons de vall mitjançant la unió de les àrees del nord de la comarca amb el centre i el sud (les connexions amb el sud es reforcen amb els connectors terrestres). Aquests connectors són:

- La Noguera Pallaresa que travessa tota la comarca des del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici fins a Collegats com a element estructurador que afavoreix la connexió de diversos hàbitats i uneix tres regions biogeogràfiques.
- La Noguera de Cardós - Riu de Tavascan - Noguera de Lladorre que uneix les Capçaleres de la Noguera de Vall Farrera i de la Noguera de Cardós i Alt Pallars amb espais naturals del centre de la comarca. Aquest eix fluvial té un paper important de connexió, d'hàbitats diversos, unint els ambients de la Vall de Cardós amb els de la part nord de la comarca, a través de la Noguera Pallaresa.
- La Noguera de Vall Farrera - Noguera de Tor: També serveix de connector entre hàbitats fluvials i espais naturals del nord i centre de la comarca. Connecta la Vall Farrera amb la Vall de Cardós i amb la Vall d'Àneu per la Noguera Pallaresa.

Amb orientació també nord-sud s'identifiquen tres connectors terrestres que es localitzen sobretot al centre i sud de la comarca, perquè la zona nord ja forma un continu d'espais naturals protegits. Destaquen els connectors següents:

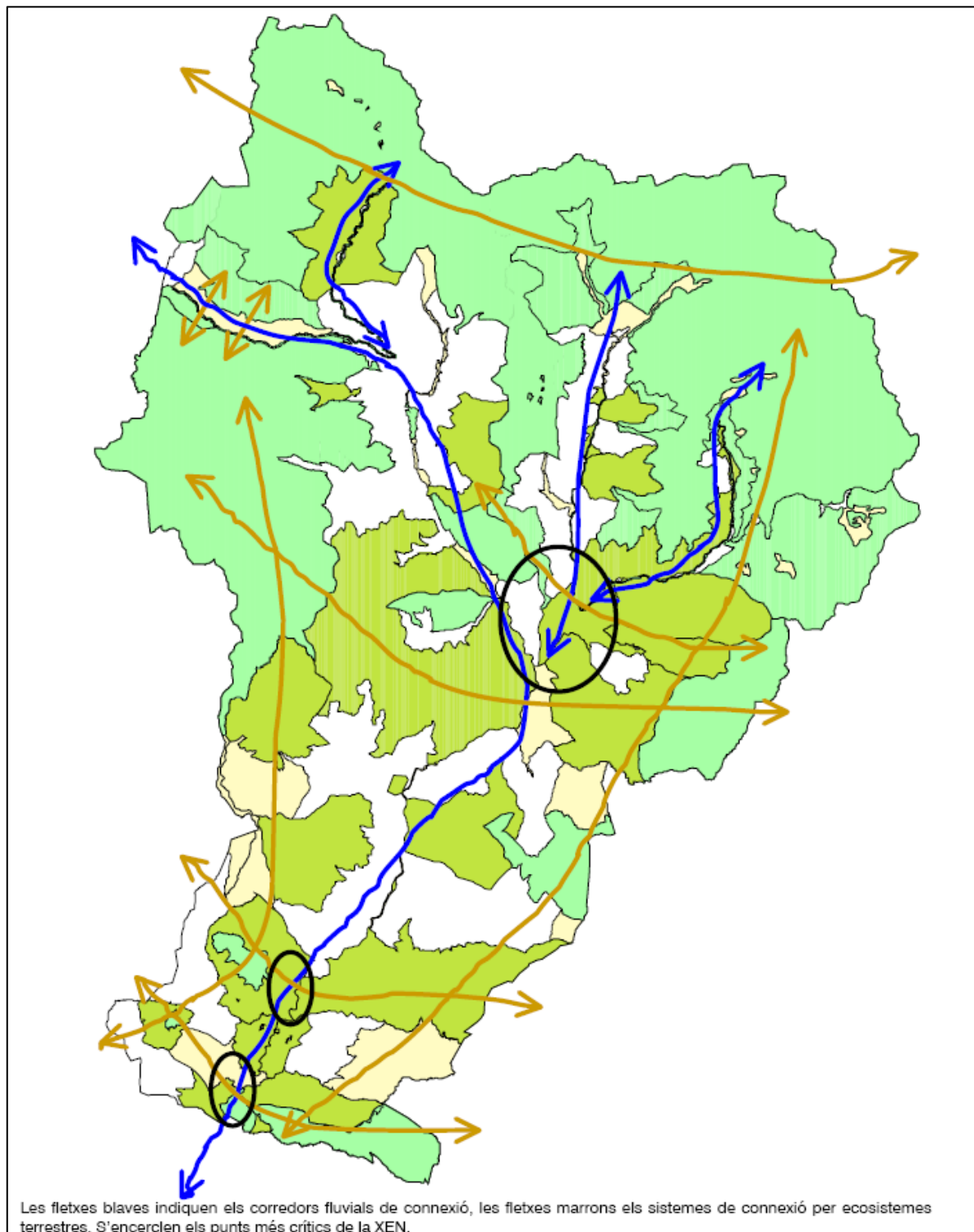
- La Solana de Bonaigua: Uneix l'àrea d'Aigüestortes amb l'Alt Àneu, hàbitats de alpins amb altres de fons de vall.
- Les carenes del sud-oest: Es situen entre el Parc d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i Collegats. Inclou una gran diversitat d'hàbitats perquè té un gradient altitudinal elevat i permet la connexió a l'oest cap al Pallars Jussà.
- Les muntanyes del sud-est: Està format per ambients d'alta i mitja muntanya ubicats d'est a sud, entre l'espai del PEIN de la Vall de Sta. Magdalena fins a la Serra de Boumort. Posa en relació hàbitats d'alta muntanya amb altres més secs del Prepirineu. En aquest indret destaca l'impacte del parc eòlic projectat a la serra de Taús, amb 75 molins previstos.

Els set sistemes de connexió principals amb orientació d'est a oest són els següents:

- El vessant de solell de la Serra de Costuix: S'hi integren diverses àrees que enforteixen la connexió entre els espais protegits de l'est de l'Alt Àneu i la Noguera de Cardós. En formen part els prats de dall de gran interès que es troben al voltant dels nuclis urbans.
- La Serra de Màniga - Serra de la Font Negra - Serra dels Canals: Connecta els espais del centre-nord de la comarca amb la Vall de Santa Magdalena, a l'est. S'hi integren una gran varietat d'hàbitats des dels fons de valls fins a la mitjana i alta muntanya
- El vessant de solana de la Muntanya d'Escart: Connecta al centre de la comarca, dues àrees de la Xarxa Natura 2000 de l'Alt Pallars.
- L'espai d'ampliació del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici: Franja situada al centre-oest de la comarca proposada com a ampliació del parc nacional.
- El Massís de l'Orri: Posa en relació l'espai del PEIN de la Vall de Sta. Magdalena amb la Noguera Pallaresa.
- Costoja - Tornafort - Solà de Baén: Connecta a la zona sud, el sector est de la comarca amb l'oest.
- El Barranc de Morrerres: És un espai reduït que permet completar la connexió ecològica i paisatgística al sud de la comarca, i evita l'aïllament de l'estany de Montcortès.

Dels espais connectors esmentats se'n destaquen els fluvials perquè estableixen connexions entre els espais naturals i les àrees més antropitzades dels fons de vall. Els impactes en aquestes zones són destacats a causa d'activitats extractives, infraestructures, creixements urbanístic i altres activitats (càmpings, embassaments, etc.). Els espais connectors del centre de la comarca també es veuen afectats per les infraestructures que travessen aquesta zona (carreteres, línies elèctriques, embassaments, etc.).

La figura següent mostra un esquema de l'estructura general de fluxos ecològics.

Font: Estudi de base del planejament territorial per a la definició d'una Xarxa d'Espais Naturals a la comarca del Pallars Sobirà

Si bé es defineixen tots els espais indicats més amunt com a connectors, cal tenir en compte que realment té sentit parlar de connectivitat en territoris discontinus, ja que en territoris continus tots

els punts estan connectats. Malgrat això, els cursos fluvials són elements que introdueixen discontinuïtat i, en aquest sentit, cal avaluar-los especialment des de l'òptica de la connectivitat.

Entre els espais naturals protegits (ENPE, EIN o els inclosos en la xarxa Natura 2000) es poden identificar les zones en les que la proximitat entre aquests espais és mínima, i serien les zones en les que prioritàriament caldria garantir la connectivitat entre els espais. Cal no oblidar, però, que el límit dels espais protegits és un límit administratiu que sovint no reflecteix una realitat territorial.

D'altra part, indiquem que aquests espais naturals protegits mantenen continuïtat més enllà de l'àmbit del Pallars Sobirà, en alguns casos perquè el propi espai supera l'àmbit (Parc Nacional d'Aigüestortes i Sant Maurici, Parc Natural de l'Alt Pirineu...), ja sigui perquè mantenen contacte directe amb l'àmbit d'EINs o espais de la xarxa Natura 2000 (Costoja, Serra del Boumort – Collegats, etc).

Una anàlisi de l'àmbit del PDU amb el mètode DISPERSA (Rosell et al. 2003), permet identificar les zones de menor resistència a la dispersió dels vertebrats terrestres. El plànol incorporat a la Memòria Ambiental que forma part de la documentació d'aquest Pla director mostra que tot el territori analitzat presenta resistència baixa o mitjana a la dispersió dels vertebrats terrestres, és a dir, tot el territori es troba ben connectat. S'identifiquen, però, les zones o elements que ofereixen resistència alta als desplaçaments dels vertebrats terrestres, és a dir, les barreres.

A més d'extens, el sòl no urbanitzable del Pallars Sobirà es troba poc fragmentat per les infraestructures de mobilitat i l'espai construït. Les àrees de sòl lliure entre les principals infraestructures viàries són de dimensions molt superiors a les de la resta de Catalunya. L'indicador de quilòmetres de carreteres principals per quilòmetre quadrat a l'àmbit és de 0,17 Km/km², valor inferior a la mitjana de Catalunya, que és de 0,38 Km/km².

Per tots aquests motius, en un territori com el que s'analitza aquí l'atenció pel que fa a les connexions biològiques s'ha de centrar no tant en delimitar connectors (si bé això en algun indret serà necessari), sinó en detectar els punts crítics, d'una banda, i en identificar trams rellevants per a la connectivitat fluvial, de l'altra.

En relació amb la connectivitat fluvial, cal remarcar que l'espai inclòs a la xarxa Natura 2000 anomenat La Torrassa, al sud d'Esterri d'Àneu, presenta un cert grau d'aïllament respecte a la resta d'ENP. El PTP APiA crea un connector cap al sud que segueix el Noguera Pallaresa i enllaça amb altres ENP, i cap al nord es determina una franja estreta, feble, de connexió al llarg del Noguera Pallaresa i cap al riu de Nyiri.

Punts crítics

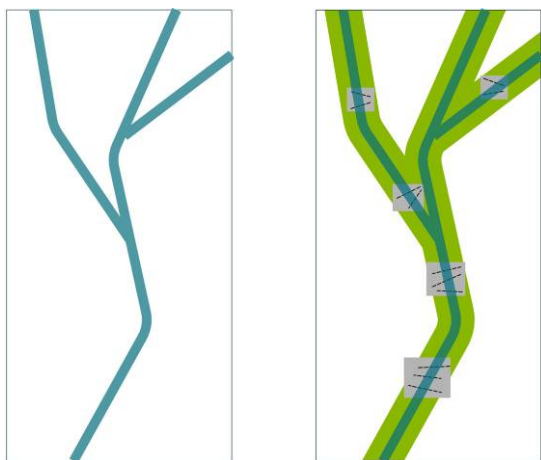
Els punts crítics poden localitzar-se al llarg dels cursos fluvials, al llarg de la xarxa viària principal, i en àrees de creixement urbà o implantacions diverses (que normalment es situen seguint les infraestructures viàries). Entendríem per punt crític:

- Aquells punts de la xarxa viària que intercepten àrees de baixa resistència a la dispersió dels vertebrats (per tant, àrees on es preveu un major flux de desplaçament dels animals). L'àrea interceptada sovint és un curs, i aquí s'han considerat aquells cursos que connecten un territori ampli i amb resistència baixa o mitjana a la dispersió dels animals (per tant, ben connectat internament). En altres casos la via travessa una àrea de baixa resistència: són indrets on es poden produir més atropellaments d'animals o més col·lisions d'animals amb vehicles. Això s'ha considerat, per a les àrees del territori amb major implantació urbana o d'activitats i infraestructures viàries més transitades.
- Els trams on s'està conformant un continu urbà, reforçat per la presència d'infraestructures o altres implantacions. L'efecte seria similar a l'indicat en el punt precedent. Això s'ha considerat, igualment, per a les àrees del territori amb major implantació urbana o d'activitats i infraestructures viàries més transitades. S'ha tingut en compte el sòl urbanitzable previst en el planejament municipal vigent, el qual és significatiu per a en el cas de Rialp.
- Aquells indrets en els que es produeix risc de reducció de la connectivitat fluvial, per implantacions que intercepten un curs o malmeten la vegetació de ribera i d'ambients naturals disminuint l'efecte de corredor ecològic del riu. Els embassaments també constitueixen una barrera i les activitats turístiques esportives al riu poden crear perturbacions estacionals.

Parc territorial de ribera

El Pla director proposa la delimitació del Parc territorial de ribera amb l'objectiu de vetllar per la continuïtat i la millora del connector fluvial, establir programes de recuperació, regeneració i protecció ambiental i faunística pels diferents trams, determinant-ne els punts crítics i les actuacions que es creguin necessàries per a assolir aquests objectius. Aquestes mesures afectaran als trams de riu no compresos dins de la delimitació dels ENPEs. Respecte als que hi estan compresos, s'estudiarà la conveniència d'incloure'ls dins del Parc Territorial De Ribera, o bé es buscaran formules de coordinació a nivell de la gestió.

La seva delimitació inclou els terrenys de la Zona Inundable definida per la línia de cota d'inundació de l'avinguda de període de retorn 500 anys. S'exclouen els sòls urbans i/o urbanitzables i els sistemes de caràcter general, viari-ponts, equipaments, zones verdes i serveis tècnics (que es poden admetre dins la franja compresa entre la Zona Inundable i el Sistema Hídric), entenent que és el planejament el que resoldrà el tema d'inundabilitat d'un sector-àmbit, preveient riscos i prenent les mesures per a la correcció de la cota d'inundabilitat.

Esquema del Parc territorial de ribera Actual i Proposta

Activitats incompatibles:

Càmpings (l'activitat no és compatible per ser zona inundable, però el sòl pertany al Parc territorial de ribera)

Àrees d'activitat extractiva.

Activitats compatibles:

Àrees d'activitat agro-ramadera.

Ponts i ponts penjats.

Plantacions en actiu (pollancredes) entenent que formen part de l'ecosistema de ribera i, alhora, col·laboren en la prevenció de la possible erosió de les ribes pel pas de l'aigua.

Camins, excepte les vies de la xarxa bàsica de comunicacions. S'inclouen tots els camins de qualsevol tipus (tradicionals, forestals, ramaders) que segueixin els marges de la Noguera Pallaresa o bé la creuin.

Zones del Parc territorial de ribera:

El Pla director recomana:

1. ZONA URBANA:

hauran de fer tractaments i modificacions, en relació amb la llera del riu i el seu àmbit d'influència i les zones de servitud, per tal de resoldre els problemes d'inundabilitat, tant dels sòls urbans consolidats com els no consolidats, els sòls urbanitzables delimitats o bé els de nova creació.

Es proposa que els pobles que tinguin alguna part de sòl urbà a tocar del riu defineixin una àrea urbana al llarg de la riba amb els següents objectius:

Dotar al poble d'un parc fluvial.

Preservar o retornar la dimensió a la llera del riu.

Millorar els marges del riu i els ulls dels ponts (neteja, esbroçament).

Crear zones d'accés a l'aigua per activitats com: nedar, pescar, esports d'aventura.

2. ZONA ESPORTIVA:

La Torrassa, Llavorsí-Sort

Es defineix com la zona on actualment i/o en el futur es destini un tram del riu apte per: ràfting, caiac, pesca, vela, etc.

Condicions per a la definició d'aquesta zona:

- El tram ha de ser valorat per la CHE, l'ACA i el DMAiH, en tant que la pràctica de qualsevol activitat dins o ens els marges del riu no suposi un risc o una amenaça per qualsevol dels ecosistemes biològics, faunístics, hidrològics, ni per a les persones que en facin ús o prestin el servei.
- El tram ha de ser consensuat per la CHE, l'ACA, el DMAiH, els ajuntaments implicats i les entitats que gestionin l'activitat.
- La presència o la voluntat d'implantació d'aquestes activitats, dins el riu o en els marges, genera una necessitat implícita d'ubicar espais i dotacions per a la pràctica d'aquests esports com: àrees d'aparcament, àrees de serveis, punts d'accés a l'aigua.

Es proposa determinar el nombre i el tipus d'espais que inclou cada zona esportiva determinada, atenent a temes de necessitat, facilitat i millora de les dotacions, així com la posició orientativa d'aquestes peces, perquè dins el Programa del Parc territorial de ribera es pugui crear algun tipus de Consorci (CHE, ACA, DMAiH, ajuntaments i altres entitats) que determini els usos i les activitats lligades a la làmina d'aigua.

3. ZONA "LLIURE":

Zona d'actuacions encaminades a millorar i/o restaurar les qualitats i condicions de l'espai fluvial de la Noguera Pallaresa, com la neteja de marges, l'eliminació de pals elèctrics, la millora de les connexions entre els barrancs i el riu (tubs de carreteres, etc..)

S'admeten actuacions per millorar les infraestructures de mobilitat existents sempre que vagin acompanyades d'una millora del connector transversal i del fluvial.

Dins aquestes zones lliures s'inclouen els punts definits com a barreres a superar en el punt anterior.

Xarxa hidrogràfica

El Pla director reconeix els diferents elements que componen la xarxa hidrogràfica (estanys, rius principals i secundaris, barrancs i torrents) com a elements territorials bàsics: La Noguera Pallaresa, Noguera de Cardós i Noguera de Vallferrera com a eixos principals i les valls laterals, Àssua, Unarre, Estaon, Escrita, Bonaigua i Cantó.

Xarxa de senders i camins rurals

El Pla director considera elements territorials bàsics del sistema d'espais oberts del Pallars Sobirà la xarxa de senders i camins rurals. Amb aquest objectiu identifica en els seus plànols d'ordenació els següents tipus de senders i camins rurals:

- **1. Grans recorreguts:**

Al Pallars Sobirà podem diferenciar tres tipus de rutes ja senyalitzades i reconegudes per entitats excursionistes i pels Òrgans gestors dels ENPEs. Aquests vies són:

- **GR-11:** Aquest gran recorregut travessa la comarca del Pallars Sobirà d'est a oest per la part septentrional. Entrant per la Portella de Baiau des del Pic de Comapedrosa (Principat d'Andorra), segueix el curs de la Noguera de Vallferrera, des del seu naixement als Estanys de Baiau fins a la Borda de Plan d'Àreu, on començarà l'ascens cap a la Serra de Costuix, tot passant per les Bordes de Costuix i el Bosc de Tudela. Quan travessa el Collet de Tudela fem el canvi de la Vall Farrera a la Vall de Cardós. Creuat el torrent de Sant Miquel arriba a Boldís Sobirà per una pista forestal. A continuació, seguint un recorregut de camins tradicionals, passem per les Bordes des Plans de Colomers, just al damunt del Pantà de Tavascan, per arribar després d'un quilòmetre al poble de Tavascan. D'aquí torna a sortir del sender cap a mitja vessant, tot travessant Aineto i Lleret, fins a creuar la Serra Mitjana, pel Coll de Jou, i baixar fins a la Ribera d'Estaon, on trobem les Bordes d'Enterrius, de Masover, de Vidal, de Clavillats i les Bordes de Nibrós. Baixant pel riu arribem a Estaon, on tornera a emprendre l'ascens cap a la Serra de Cerdanyís, per a trobar Lo Calbo al capdamunt, i seguir el camí cap a Dorve, tot endinsant-nos les Valls d'Àneu. Baixant de Dorve cap a la Guingueta creuant la Noguera Pallaresa en el Pont de Poldo i ens enfilem paral·lel al Riu de Jou per anar a buscar el camí de mitja vessant que ens portarà fins a Estais, després a Espot. Un cop

arribat al nucli el sender es desdobra en dues itineraris diferents que ens endinsaran en el parc nacional, el primer seguint l'Escrita, passant per l'Estany de Sant Maurici, fins a arribar al Llac Major de Colomers, o bé per la Vall de Ruda fins arribar a Tredòs, a la Vall d'Aran, i el segon segueix el riu Peguera fins a arribar al Pallars Jussà, tot travessant la Collada de Saburó per acabar el recorregut a Pont de Suert.

- **HRP** (Alta Ruta Pirinenca): És la ruta que més s'allunya dels nuclis de població i passa per les cotes més altes del Pirineu. En el cas del Pallars s'inicia a l'Estany de Certascan i passant pels pics de Certascan, pel riu de Noarre i pel torrent de la roia de Mollars fins a arribar al pic de la Gallina, just a tocar del Mont-Roig. Baixant pel barranc de Comamala arriba a creuar la Noguera Pallaresa per pujar pel barranc de Moredó i arribar al Pic de Quenca. Després de passar pel estanys d'Airoto, Garrabea i del Muntanyó s'inicia el descens cap a la Bonaigua. Creuant el port el recorregut s'enfila pel barranc de Saboredó fins a trobar el GR-11.

- **TRF** Itinerari Transfronterer (connexió GR-11 i GR-10): Trobem un conjunt de nou itineraris transfronterers dins la comarca, d'est a oest són:

- Pla de Boet – Port de Boet.
- Pla de Boet – Pica d'Estats.
- Tavascan – Estany de Romedó – Pic dels Tres Comptes.
- Tavascan – Estany de Romedó – Pic de Colatx.
- Tavascan – Bordes de Graus – Port de Tavascan.
- La Guingueta (punt de creuament amb GR-11) – Esterri d'Àneu – Isil – Montgarri.
- Refugi del Fornet – Port de Salau.
- Borda Perosa – Port d'Aulan.
- Borda Perosa – Port de Clavera.

• 2. Senders paisatgístics:

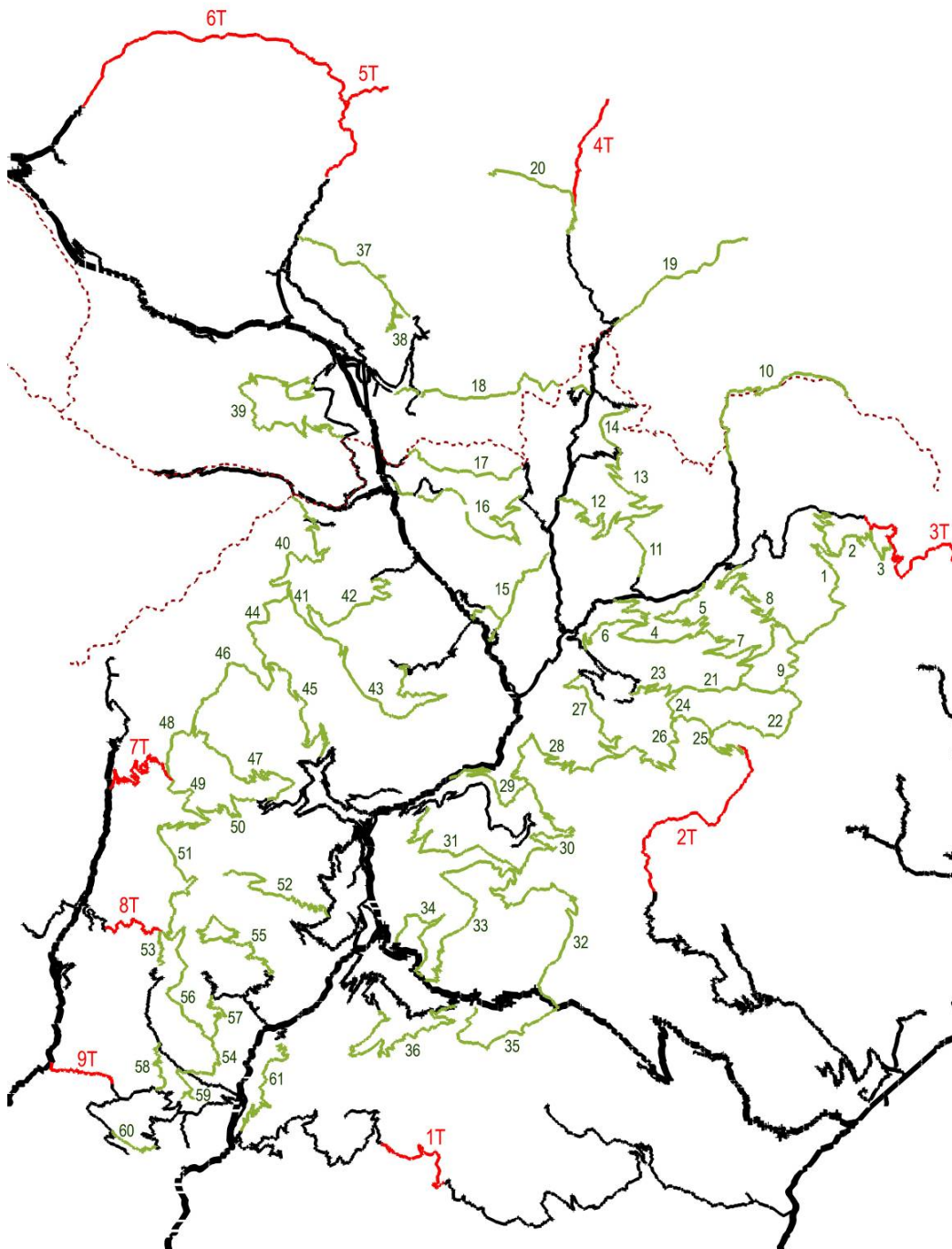
L'objectiu principal del reconeixement i definició d'un conjunt de vies existents com a senders paisatgístics és definir una xarxa entre accessibilitat als nuclis i accessibilitat al territori, de manera que cada sistema de nuclis sigui capaç de donar servei a la gent que viu, treballa, gaudeix, estudia, vigila/cura el territori i alhora mantenir els lligams existents entre els prats de les cotes altes i els terrenys dels prats de dall, a les cotes baixes.

Els senders paisatgístics han estat definits prenent com a punt de partida la cartografia existent (ICC 1:50.000 i 1:5.000) i, especialment, l'Inventari de Camins elaborat pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà. Aquest els classifica en les següents categories: pista abandonada, camí forestal, pista forestal, camí ramader, camí rural, camí tradicional o via de servei. Bona part del traçat del senders paisatgístics transcorre per camins forestals, si bé hi ha trams que passen per altres tipus de camins. Les propostes per a cada sender tenen en compte tant l'ús que se'n preveu, com el tipus de camí per on discorre. (Veure esquema i quadre adjunt).

El Pla incorpora dins de la categoria de senders paisatgístics aquells inclosos en el Pla de Senders del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici (PNAiESM) i el Pla de Senderisme del Parc Natural de l'Alt Pirineu (PNAP).

El règim de propietat dels senders paisatgístics no ha de canviar forçosament, però seria òptim que la seva titularitat fos pública. Actualment, en la major part dels itineraris senyalitzats que transcorren dins el PNAP és el Parc qui es fa càrrec del cost del manteniment, estant en curs un procés de cessió del domini, per tal de gestionar-los integrament.

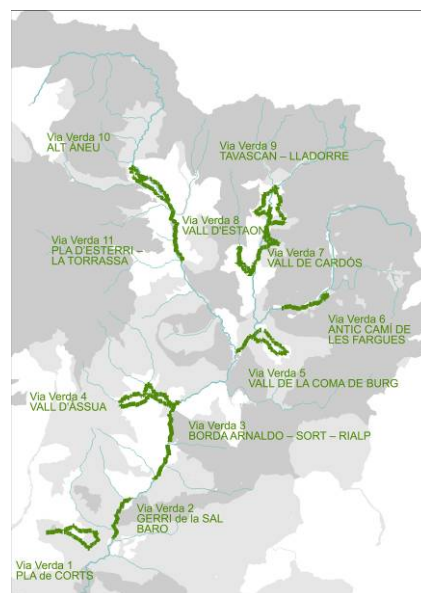
Els òrgans gestors dels dos ENPEs citats han elaborat criteris tècnics per a la utilització dels senders inclosos dins dels respectius àmbits. Aquests, òbviament prevaldran per damunt de qualsevol de les propostes d'aquest Pla director. Per aquells senders situats fora dels ENPEs es permetrà, genèricament, a qualsevol modalitat de: senderisme, ciclisme i excursions a cavall. Per contra, l'accés de vehicles a motor serà, preferentment, d'ús restringit (al propietari i a persones o entitats que treballen o estudien en i pel territori). Es definiran i s'indicaran aquestes zones i es preveuran punts on deixar vehicles abans d'iniciar qualsevol ruta.

Estructura de la comarca del Pallars Sobirà: Vialitat rodada i Senders paisatgístics (els números corresponen a la taula següent).

SNU	SENDERS PAISATGÍSTICS	
	NOM SENDER	Estat actual, Inventari CCPS i cartografia
	sp3T pista Tor-Andorra Port de Cabús - Andorra	Rural (pista ICC 50.000)
	sp1 pista Tor-lo Covill	50%Camí Forestal - 50% Ramader i
	sp2 Riu de Sàlics - Borda Palanca	Camí Forestal
	sp3 Tor-Pla de Palanca	Camí Forestal
	sp4 Araós-Bordes de Virós -Refugi Gall Fer	Camí Forestal
	sp5 Alins-Bordes de Buïro-Refugi Gall Fer	Camí Forestal
	sp6 Tírvia - Bordes de Virós	Camí Forestal
	sp7 Pista Refugi Gall Fer-Pic de Màniga	Camí Forestal
	sp8 Pista Alins-Portarró de Cebollera (Bony de Salòria)	Camí Forestal
	sp9 Pista Serrat de Màniga -Circular lo Covill-Pic de Màniga	30%Camí Forestal - 70% Ramader i
	sp10 Àreu-Pla de Boet (GR-11)	Camí Forestal
	sp11 Pista Besan-Pla de Negua	Ramader i Tradicional
	sp12 Pista Cassibrós-Pla de Negua	Camí Forestal
	sp13 Pista Esterri de Cardós-Pla de Negua	Camí Forestal
	sp14 Pista Ginestare-Boldís Jussà	Ramader i Tradicional
	sp15 Ribera-Estaron-Aidí	Ramader i Tradicional
	sp16 Anàs-Berrós Sobirà	50%Camí Forestal - 50% Ramader
	sp17 Estaón-Dorve	Tradicional
	sp18 Lleret-Burgo	Ramader i Tradicional
	sp4T Bordes de Quanca - Port de Tavascan - França	Ramader
	sp19 Tavascan-Pla de Boavi	Camí Forestal
	sp20 Bordes de Quanca-Pleta Palomera-Refugi Enric Pujol (Mont-Roig)	50%Camí Forestal - 50% Ramader
	sp21 Coma de Burg - Pic de Màniga	Ramader i Tradicional
	sp22 Lo Covill - Serrat de la Font Negra	Camí Forestal
	sp2T Cap de l'Orri - Sant Joan de l'Erm - Alt Urgell	Pista ICC 50.000
	sp23 Farrera - Coma de Burg	Camí Forestal
	sp24 Coma de Burg - Coll de So de Farrera	Camí Forestal
	sp25 Coll de So de Farrera - Creu de Bedet - Cap de l'Orri Vell - Bordes de Bedet	Camí Forestal
	sp26 Coll de So de Farrera - Cap del Bosc de Mallolís	Camí Forestal
	sp27 Montesciador - Cap del Bosc de Mallolís	Camí Forestal
	sp28 Cap del Bosc de Mallolís - Montenartró	50%Ramader i 50%Tradicional
	sp29 Montenartró - Vallespir - Pont de Gulleri	Ramader i Tradicional, pista ICC
	sp30 Montenartró - Port Ainé	Camí Forestal
	sp31 Port Ainé - Beraní	Camí Forestal
	sp32 Port Ainé - Pic de l'Orri - Rubió (N260)	Camí Forestal
	sp33 Port Ainé - Vilamur	Camí Forestal
	sp34 Embonui -Camí de la Forestal - Vilamur	50%Camí Forestal - 50% Ramader
	sp35 Les Llagunes - Freixe -Rubió (N260)	Ramader i Tradicional
	sp36 Soriguera - Tornafort, per l'Altar de les Bruixes	Rural
	sp6T Alòs d'Isil - Montgarri - Val d'Aran	50%Camí Forestal - 50% Tradicional
	sp5T Refugi del Fornet - Port de Salau - França	Ramader i Tradicional
	sp37 Cerbi - Isil	Ramader i Tradicional
	sp38 Cerbi - Pic d'Escobedo	Via de servei, pista ICC 50.000
	sp39 Son - Jou (per les Planes de Son)	Ramader i Rural
	sp40 Espot - Refugi dels Quatre Pins	Camí Forestal
	sp41 Refugi dels Quatre Pins - Coll de Pedres Blanques	Camí Forestal
	sp42 Coll de Pedres Blanques - Escart	Camí Forestal
	sp43 Coll de Pedres Blanques - Arestui	Camí Forestal
	sp7T Tossal de Pamano - Espui - Vall Fosca (Pallars Jussà)	Pista ICC 50.000
	sp44 Refugi dels Quatre Pins - Coll de la Portella de Dalt	Camí Forestal - Ramader
	sp45 Coll de la Portella de Dalt - Caregue	Camí Forestal
	sp46 Coll de la Portella de Dalt - Serrat del Collet	Camí Forestal
	sp47 Coll de la Portella de Dalt - Llessui	Camí Forestal
	sp48 Coll de la Portella de Dalt - Tossal de Pamano	Camí Forestal - Ramader
	sp49 Tossal de Pamano - Fita Alta	Camí Forestal
	sp50 Fita Alta - Llessui	Camí Forestal
	sp51 Tossal de Pamano - Collada de Sant Quiri	Tradicional, via de servei i pista
	sp52 Batlliu de Sort (Enviny) - Font de Cabristà	Camí Forestal
	sp8T Collada de Sant Quiri - Torre de Capdella - Vall Fosca (Pallars Jussà)	VIAL ASFALTAT
	sp53 Collada de Sant Quiri - Ancs	Rural, pista ICC 50.000
	sp54 Borda Cossant - Balestui	Tradicional
	sp55 Estac - Muntanya d'Estac - Roques dels Castellassos	Rural en part i l'altre fet a partir
	sp56 Collada de Sant Quiri - Borda Cossant	Camí Forestal
	sp57 Borda Cossant - Mencui	Camí Forestal (pista ICC 50.000)
	sp9T Montcortès - la Pobleta de Bellvei - Vall Fosca (Pallars Jussà)	VIAL ASFALTAT
	sp58 Sellui - Bretui	Rural i ramader
	sp59 Balestui - Masia d'en Jaume	Tradicional
	sp60 Escala de Peracalç - Canals	Camí Forestal
	sp61 Gerri de la Sal - Arcalís	Camí Forestal
	sp1T Costes de Baén - Valls d'Aguilar (Alt Urgell)	50%Rural i 50%pista ICC 50.000

• **3. Vies verdes:**

Es coneixen com a vies verdes, determinades vies de comunicació alternatives al trànsit motoritzat. Són itineraris accessibles i de fàcil recorregut, amb pendents suaus. Les vies verdes més conegudes són les reconversions d'antics traçats ferroviaris, en el cas del Pallars, però, les vies verdes es formen a partir de camins tradicionals, rurals i ramaders, principalment.

El Pla director urbanístic defineix varis recorreguts en anell que possibiliten la visita del conjunt de pobles d'una vall secundària, o bé connecta nuclis de la vall, principal de la Noguera Pallaresa.

Característiques principals de les vies verdes proposades:

- Pendent no superior al 3%, excepte en trams curts i puntuals.
- Amplada de 1,80 m en la major part del recorregut.
- Paviment uniforme per cada ús previst i si cal diferenciant els diferents usos.
- Separació física en relació a la xarxa de carreteres, quan siguin coincidents s'hauran de separar, si és possible, tant en horitzontal com en vertical.
- Continuitat dels traçats originals.
- Senyalització homogènia i adequació al llarg del recorregut de zones de descans i de lleure, prioritant la recuperació, si s'escau, dels elements del patrimoni construït.

Aquestes vies verdes podrien formar part del "Programa de Caminos Naturales" del Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino que finança accions que tinguin com a objectiu donar usos alternatius a aquelles infraestructures (vies pecuàries, línees de ferrocarril, carreteres abandonades o camins històrics) en les que ha caigut en desús la finalitat per la que varen ser creades. Per aquelles propostes que entrin en el Programa, la Secretaría General para el Territorio y la Biodiversidad finançaria l'acondicionament de les infraestructures.

Cal fer constar que el traçat d'algunes de les vies verdes proposades del PDU discorre per l'interior del Parc Natural de l'Alt Pirineu. Serà l'òrgan gestor d'aquest ENPE el que haurà d'estudiar la conveniència de seguir o no les propostes del Pla.

- Via Verda 1: PLA de CORTS

10 Km recorregut que, passant per diferents tipus de camins, tant de la xarxa bàsica de mobilitat com camins ramaders, rurals, tradicionals i de ferradura, arriben a tots els pobles i bordes del Pla, amb 200 m desnivell, la pendent de tot el recorregut és d'un 2%.

- Via Verda 2: GERRI DE LA SAL – BARO

6 Km de recorregut entre la ribera de Gerri i la de Baro, pel marge esquerra de la Noguera Pallaresa. Aquest itinerari comença i acaba travessant els ponts dels dos nuclis per a saltar a l'altra banda de la riba, on trobarem el santuari de la Mare de Déu de l'Arboló i el pont penjant d'Arboló. El desnivell d'aquest recorregut és despreciable, però les variants de l'itinerari ja no es poden considerar Via Verda perquè les pendents varien entre el 5 i el 7%. Aquests altres recorreguts són la passejada pel barranc d'Enseu i la pujada al poble d'Arcalís i el seu Castell.

- Via Verda 3: SAVERNEDA – SORT – RIALP

Aquest recorregut d'uns 7,6 Km i un desnivell imperceptible es pot iniciar en qualsevol dels tres nuclis, amb la previsió d'haver de tornar enrere un cop acabat. L'itinerari discorre pel marge esquerra de la Noguera Pallaresa en la major part del recorregut, excepte quan arriba a Rialp que passarà pel nucli urbà, i travessa la Verneda de Sort per un camí forestal a tocar del riu.

- Via Verda 4: VALL D'ÀSSUA

Un recorregut de quasi 16 Km amb un desnivell de 700 m fan que aquest recorregut presenti una certa dificultat, per això s'aconsella realitzar-lo en un dia, tot i que hi ha variants del recorregut principal que el podrien escurçar si fos necessari. Aquest itinerari fa el recorregut des de Rialp cap a l'interior de la Vall tot seguint diferents vials, camins ramaders i tradicionals, travessant la majoria dels pobles de la Vall.

- Via Verda 5: VALL DE LA COMA (BURG)

16,7 Km, desnivell 500 m-3% pendent. El recorregut original surt de Llavorsí pel marge esquerra de la Noguera de Cardós per un camí rural planer i a l'alçada de Terveu comença l'ascens cap a Montesclado. Des d'aquí el recorregut continua per un camí ramader (coincident amb un vial asfaltat) fins a Mallolís on, per un camí rural arribarem a Alendo. Seguim cap a Farrera i després Glorieta, passant pel costat del riu del mateix nom, per seguir el camí cap a Tírvia i iniciar la baixada cap a Llavorsí.

Variants curtes: 1. Motesclado-Glorieta; 2. Alendo-Glorieta.

- Via Verda 6: ANTIC CAMÍ DE LES FARGUES

El camí ral de Vallferrera des de mitjans del segle XVII unia les tres fargues de la vall. Actualment les fargues ja no es poden distingir. El recorregut de 9 km de llargada, discorre pel marge esquerra de la Noguera de Vallferrera amb un pendent del 3%. La via verda comença a Araós, des d'on es pot accedir tot creuant el pont que ens porta al Bosc de Virós i també es pot iniciar a Tírvia, seguint el camí cap a la Mare de Deu del Roser fins arribar al pont d'Araós. Des del pont es continua riu a munt fins arribar a Alins, passant per Borda de Felip i Ainet de Besan. No és un itinerari tancat, així que caldrà tornar enrera tot desfent el camí.

- Via Verda 7: VALL DE CARDÓS

8,8 km de recorregut, desnivell 100 m. És la ruta dels Ponts Medievals de la Vall de Cardós, planer i sense dificultat de realització. Comença a Ribera de Cardós i va pujant per la Noguera tot fent un repàs dels ponts més emblemàtics de l'època medieval. Aquest itinerari va recorrent les diferents tipologies constructives d'alguns dels pobles pallaresos fins arribar a Lladorre, on acaba mostrant-nos La Mola de Lladorre i el Pont de Borito. No és un circuit tancat, així que caldrà fer marxa enrera per retornar fins a Ribera.

Itinerari: Ribera de Cardós – Cassibrós – Ainet de Cardós – Arròs de Cardós – Pont de Lladrós – Lladorre.

Variant: Arròs de Cardós – Esterri de Cardós – Lladrós.

- Via Verda 7: VALL DE CARDÓS

8,8 km de recorregut, Desnivell 300 m – 3% pendent. L'itinerari, conegut també com la “ruta de les cinc campanes”, s'inicia a Ribera de Cardós i s'endinsa, tan aviat com pot, pel camí de ferradura de Bonestarre. A partir d'aquí va recorrent els petits nuclis de la Vall d'Estaon alternant diversos tipus de vies i camins, fins a tancar el recorregut altra vegada a Ribera de Cardós.

Itinerari: Ribera de Cardós – Bonestarre – Anàs – Estaon – Anàs – Surri – Ribera de Cardós.

- Via Verda 9: TAVASCAN – LLADORRE

15 km de recorregut, Desnivell 600 m. Aquest és un itinerari panoràmic per l'Alt Cardós que comença i acaba a Tavascan. Requereix una determinada preparació física, encara que presenta diverses variants per tot tipus d'excursionistes. Es pot considerar més una ruta que no pas una via verda, al tenir passos a cotes notòriament altes i per tant apareixen trams de secció més reduïda que la usual. L'itinerari va d'una vessant a l'altra de la vall per camins que esdevenen miradors privilegiats del paisatge alpin.

Itinerari: Tavascan – Aineto – Lleret – Lladorre – Boldís Jussà – Tavascan.

Variant: 1- Tavascan – Aineto – Lleret – Lladorre i tornada per la carretera asfaltada (gairebé tres hores). 2- Lladorre – Boldís Jussà – Tavascan i tornada per la carretera asfaltada (tres hores).

- Via Verda 10: ALT ÀNEU

Recorregut de poc més de 13 km amb una pendent del 3%. L'itinerari comença al centre d'Esterri puja cap a València d'Àneu, on podem veure les restes del Castell de València, i continua ascendent el serrat de Giroles pel mateix camí ramader fins a arribar a Sorpe. Des d'aquí comença la baixada cap a Borén on el recorregut voreja l'embassament fins a Isavarre i després segueix el curs de la Noguera Pallaresa fins a arribar a Esterri.

Variant: Esterri – València - Sorpe - Isavarre – Esterri.

- Via Verda 11: PLA D'ESTERRI – LA TORRASSA

Recorregut d'uns 7 Km pel marge esquerra de la Noguera Pallaresa, amb un desnivell pràcticament imperceptible. Es tracta d'un itinerari lineal que es pot fer tot seguit o bé dividit en quatre parts, d'anada i tornada pel mateix camí o bé baixant pel marge esquerra i pujant pel dret, al costat de la carretera C-14.

S'inicia el recorregut pel Pont d'Esterri, anant paral·lels al riu pel camí de la central en direcció a Escalarre, s'agafa el trencall de la dreta a l'alçada dels prats dels comtes pel sender patrimonial que porta fins a Santa Maria d'Àneu (1.700 m de distància). Des d'aquí podem tornar a Esterri pel mateix camí o anar a Escalarre tot creuant el barranc d'Escararre, per on podem trobar l'església de Sant Martí, o bé seguir el segon tram del recorregut. Travessant les terres d'Escararre i el Pla de Salito, arribem al Pont de Poldo, a la Guingueta, punt de cruïlla amb el GR-11 (4.475 m del recorregut). A uns 600 m trobem el trencall, a l'esquerra, del camí que ens portaria cap a Dorve, però si seguim uns 500 m cap al sud trobarem un altre punt de cruïlla de la Noguera Pallaresa. Seguint pel marge esquerra trobem els camps i les Bordes de Badia, des d'on es veu la cua de l'embassament de la Torrassa. Podem anar vorejant l'embassament durant un quilòmetre i mig fins arribar a la presa, a l'alçada del torrent de Berrós. Des d'aquest punt es pot fer la tornada pel mateix camí o bé fer la pujada pel marge dret de la Noguera tot aprofitant les àrees i serveis d'aquest cantó del riu, sobretot en el tram entre les Bordes de Badia i la Guingueta d'Àneu.

• **4. Camins ramaders:**

La Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries protegeix els camins ramaders, estableix que tenen un dret de pas i els reconeix com a béns de domini públic el titular dels quals, a Catalunya, és la Generalitat de Catalunya. La part delimitada com a domini públic d'un camí ramader és justament l'amplada del camí, que pot variar de 20 a 75 m, així com les zones d'abeuratge i descans del bestiar

PROTECCIONS

Àmbits de protecció ambiental

El Pla director identifica els àmbits de protecció ambiental que han estat delimitats per les administracions competents. Amb aquest objectiu ha procedit a la:

Delimitació de l'àmbit del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, així com de la zona perifèrica de protecció i la zona d'influència.

Delimitació de l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

Delimitació dels àmbits inclosos dins del PEIN.

Delimitació dels espais inclosos dins de la Xarxa Natura 2000.

Delimitació dels sòls de valor natural i de connexió establerts pel PTP APiA.

Qualsevol delimitació i/o modificació d'aquests àmbits de protecció ambiental o d'altres, que eventualment s'aprovi en un futur, s'entendrà inclosa i caldrà incorporar-la en les revisions o modificacions de Pla.

Sòl subjecte a riscos

En els plànols d'ordenació es transcriuen les zones i àmbits dels sòls subjectes a riscos naturals i tecnològics, d'acord amb la normativa sectorial vigent:

- Transcripció de la Zona Inundable definida, segons els criteris de l'Agència Catalana de l'Aigua, com la franja delimitada per la línia de cota d'inundació de l'avinguda de període de retorn de 500 anys.
- Transcripció dels àmbits amb possible risc geomorfològic.
- Transcripció dels àmbits amb possible risc d'allaus.

Malgrat no estar incorporada gràficament la seva delimitació, també cal tenir en compte:

- el risc geològic per inestabilitat del terreny.
- el risc sísmic.

Terrenys amb pendent elevada

El Pla identifica els terrenys amb pendent superior al 20% en els seus plànols d'informació, per tal que el planejament urbanístic general pugui complir les directrius de planejament contingudes en la Llei d'urbanisme i el seu Reglament, respecte a aquests tipus de sòls.

Prevenició d'incendis

Per tal de prioritzar la política de prevenició d'incendis, sobretot en els municipis declarats d'alt risc d'incendis es pretén activar una gestió forestal sostenible a nivell comarcal, fomentant la

ramaderia extensiva, la reducció de la biomassa, el soterrament de les línies elèctriques, i la disposició adequada dels tallafocs.

En els plànols d'ordenació s'identifiquen els tallafocs detectats en el fotoplà en el marc de la previsió del sistema integral de previsió d'incendis.

Sòl de domini públic i servituds

Regulació dels sòls de domini públic, d'acord amb la normativa sectorial vigent.

- Domini públic hidràulic (franges de servitud: 5 m i de policia: 100 m).
- Domini públic carreteres (edificació: 50/25; servitud: 25/8 m; afecció: 100/50/30 m, segons o aquella que estableixi la legislació sectorial de carreteres per a cada tipus de via).
- Servitud línies elèctriques.
- Camins ramaders (la part delimitada com a domini públic és, justament, l'amplada del camí, que pot variar de 20 a 75 m, així com les zones d'abeuratge i descans del bestiar).
- Forest d'utilitat pública.
- Jaciments arqueològics i àrees d'expectativa arqueològica (entorn de protecció amb un radi de 100 metres des del centre de la troballa).

REGULACIÓ DEL SÒL NO URBANITZABLE

Aquest Pla incorpora una normativa que regula la implantació de possibles usos en els sòls de protecció preventiva i en els areals que precisa i modula, de forma específica, les possibilitats que el TRLU estableix, de forma general, per al sòl no urbanitzable a l'article 47, amb determinacions pròpies del seu abast plurimunicipal.

- Mesures de gestió per al desenvolupament sostenible:
 - Establiment de mesures correctores de l'erosió del sòl.
 - Actuacions per la conservació de la biodiversitat.
 - Actuacions per la conservació, protecció o millora de la qualitat del paisatge.
- Regulació de les construccions:
 - Establiment de les condicions de construcció, ampliació o reforma dels magatzems.
 - Regulació de les construccions ramaderes.
 - Noves edificacions o ampliacions d'existents destinades a habitatge rural.
 - Catàleg de masies i habitatges rurals.
 - Inventari de bordes i altres edificacions rurals.
 - Edificacions i instal·lacions vinculades a obres públiques.
 - Edificacions i instal·lacions d'interès públic.

- Estacions de subministrament de carburants i prestació d'altres serveis a la xarxa viària.

- Regulació general dels usos:

3. SISTEMA D'ASSENTAMENTS

“Els pobles han de créixer com a pobles... tots els pobles són importants...”

(Jornades de participació pública)

El Pla director urbanístic reconeix la totalitat dels nuclis de població com a components del sistema d'assentaments del Pallars Sobirà i estableix les directrius de cadascun d'ells, pel que fa al seu desenvolupament, segons les estratègies assignades pel Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran (PTP APiA).

Necessitats de creixement del Pallars Sobirà i potencials del planejament vigent

D'acord amb les dades que consten en els quadres de la memòria de la informació d'aquest Pla director urbanístic, el cens d'habitatges de l'any 2001 xifra el total d'habitatges del Pallars Sobirà en 5.092 (d'aquests, un 49% són habitatges principals).

Per a analitzar les necessitats de creixement del parc d'habitatges del Pallars Sobirà s'han pres dues hipòtesis:

- > Segons l'estimació de necessitat d'habitatge PTP APiA: Per al 2026 seran necessaris 523 nous habitatges principals. Si mantenim el seu pes relatiu en el total d'habitatges, transformariem aquesta necessitat en un total de **1.070** habitatges.
- > Segons la mitjana de construcció de nous habitatges. El nombre de llicències dels darrers deu anys és de 1.767 nous habitatges. Per tant, si es mantingués un ritme similar per als propers 20 anys, es construirien **3.534** habitatges.

Entre els treballs de base del Pla s'ha realitzat un inventari del grau d'execució dels diferents àmbits en sòl urbà no consolidat i sectors de sòl urbanitzable dels diferents municipis del Pallars Sobirà. El recompte del planejament municipal no desenvolupat constata un potencial de **8.789** nous habitatges, molt per damunt de les dues hipòtesis de creixement per als propers vint anys. D'aquests habitatges potencials 1.549 es troben en àmbits i sectors aprovats definitivament però no desenvolupats al 100%. Els **7.240** habitatges restants es troben en àmbits i sectors no aprovats definitivament (concretament 1.853 en àmbits de sòl urbà no consolidat i 5.387 en sectors de sòl urbanitzable).

Aquest sobredimensionat justifica que el Pla director analitzi la localització de les previsions de sòl urbanitzable desproporcionades, excessives o mal situades, i determini la desclassificació o modificació d'aquelles que no s'ajustin a les directrius establertes per la Llei d'urbanisme i a les directrius del planejament territorial.

Tal i com s'explica en els propers apartats, aquestes propostes de modificació o desclassificació dels àmbits de sòl urbà no consolidat o sectors de sòl urbanitzable sense planejament aprovat definitivament ha de comportar una reducció considerable del nombre d'habitatges dels potencialment previstos pel planejament municipal. En concret, **3.149** habitatges (**586** per canvi d'ús a hotel·ler i **2.563** per desclassificació). Així doncs, el potencial de nous habitatges al Pallars Sobirà es veurà ajustat a **5.640** habitatges, encara per damunt de la hipòtesi més alta.

Necessitats de disponibilitat d'habitatges assequibles

El nombre d'habitatges assequibles existents al Pallars Sobirà és insignificant. Segon dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya les qualificacions definitives d'habitatges de protecció oficial de promoció privada dels darrers deu anys representen, únicament, un 2,50% del total de cèdules d'habilitat sol·licitades. En concret, 43 habitatges d'un total de 1.767.

Com és sabut, el Text refós de la Llei d'urbanisme (TRLU) fixa que els plans d'ordenació urbanística municipal han de reservar per a la construcció d'habitatges de protecció pública, amb caràcter general, com a mínim, el sòl corresponent al 20% del sostre que es qualifiqui per a l'ús residencial de nova implantació, tant en sòl urbà com en sòl urbanitzable.

Al Pallars Sobirà, en tant que no hi ha cap municipi que disposi d'un pla d'ordenació urbanística municipal o un programa d'actuació urbanística municipal adaptats a les determinacions del TRLU, les modificacions dels instruments de planejament urbanístic general, el planejament urbanístic derivat i llurs modificacions poden establir reserves de sòl per a habitatges assequibles i de protecció pública, mitjançant la qualificació de sòl. Les reserves mínimes que estableix el TRLU, en el cas de Sort, s'han d'aplicar preceptivament i immediatament als sectors subjectes a un pla de millora urbana en sòl urbà no consolidat que prevegin usos residencials de nova implantació i als sectors de sòl urbanitzable amb ús residencial. Les dites reserves també s'han d'aplicar en qualsevol municipi, preceptivament i immediatament, quan es tramiti una modificació del planejament general si aquesta implica un canvi de la classificació del sòl no urbanitzable amb la finalitat d'incloure-hi nous usos residencials.

Cal tenir present que el DECRET LLEI 1/2007, de 16 d'octubre, de mesures urgents en matèria urbanística fixa que *"els plans d'ordenació urbanística municipal i llurs modificacions i revisions han de reservar per a la construcció d'habitatges de protecció pública, com a mínim, el sòl corresponent al 30% del sostre que es qualifiqui per a l'ús residencial de nova implantació, tant en sòl urbà com en sòl urbanitzable, del qual un 20% s'ha de destinar a habitatges amb protecció oficial de règim general i de règim especial i un 10% a habitatges amb protecció oficial de preu concertat"*. També fixa que *"les reserves per a la construcció d'habitatges de protecció pública s'han d'emplaçar evitant la concentració excessiva d'habitatges d'aquest tipus, per tal d'afavorir la cohesió social i evitar la segregació territorial dels ciutadans per raó de llur nivell de renda"*.

Tant mateix, el Pacte Nacional per l'habitatge 2007 - 2016, signat el 8 d'octubre de 2008 per: agents socials; representants de les administracions i institucions locals; agents sectorials; agents professionals; organitzacions socials i ciutadanes; i grups parlamentaris de Catalunya; fixa, com a repte primer, **millorar l'accés a l'habitatge, especialment dels joves, mitjançant la provisió d'un volum d'habitatge accessible suficient i d'ajuts al pagament de l'allotjament**. Per tal d'incrementar la disponibilitat de sòls municipals per a habitatge protegit, els ajuntaments es comprometen a destinar a habitatge amb protecció oficial un mínim del 40% del sostre generat en nous sòls municipals mobilitzats, en especial en els casos de modificacions que impliquin nova classificació de sòl urbanitzable i, en el cas de requalificacions de sòls urbans d'altres usos, un mínim del 60%.

Cal reflexionar sobre la manera d'aplicar aquestes directrius no únicament en els sòl d'extensió, sinó sobre la resta del sòl urbà. Cal completar aquestes estratègies amb d'altres que contemplin la introducció d'habitatges assequibles en tots els nuclis del Pallars Sobirà, mitjançant la rehabilitació i reutilització de les edificacions existents.

Amb aquest objectiu, aquest Pla director estableix que els municipis hauran de vetllar perquè l'habitatge que gaudeixi d'alguna mena de protecció no és centri només al fons de vall i es distribueixi raonablement per les valls laterals i el conjunt de nuclis. El planejament general contindrà les determinacions necessàries per atendre les necessitats socials d'accés a l'habitatge, d'acord amb les necessitats detectades en la memòria social, i justificarà que el sòl destinat a la construcció d'habitatge assequible es distribueixi pel màxim nombre de nuclis del municipi.

Necessitats per a activitats econòmiques i desenvolupament

Segons l'Estudi econòmic i financer del PTP APIA, les necessitats de sòl industrial es xifren en 1,50 hectàrees. El nombre d'hotels necessaris per a un creixement sostenible del Pallars Sobirà és de 6, amb una grandària de 100 places, i es necessitaran 2,27 hectàrees de sòl per a càmpings.

Amb l'objectiu d'afavorir que aquestes necessitats puguin ser assolides, el Pla director urbanístic del Pallars Sobirà proposa:

- La implantació de cinc sectors d'activitat econòmica d'interès supramunicipal d'entre 3 i 6 ha cadascun propers als nuclis potenciat pel Pla (Sort, Rialp, Esterri d'Àneu i Ribera de Cardós).
- El canvi d'ús de cinc sectors de sòl urbanitzable residencial d'una superfície total de 13 ha. a usos hotelers (a Llessui, Roní, Llavorsí i Super-Espot).
- La localització d'una instal·lació hotelera en compatibilitat amb l'ús agro-ramaders a la Ribera de Montardit.
- La localització d'una nova àrees d'acampada autoritzada al Pla de la Palanca, al terme municipal d'Alins.

Necessitats dels nuclis, segons les estratègies assignades pel PTP APiA

Per a establir les necessitats dels nuclis i els objectius que fixa el Pla director urbanístic per a cada un d'ells s'han tingut en compte les estratègies assignades pel Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran i les dades del planejament vigent consultat.

D'acord amb les estratègies de desenvolupament fixades pel PTP APiA per a cada nucli, els plans d'ordenació urbanística municipal podran fer propostes d'extensió de l'àrea urbana existent que permetin el seu creixement.

Per a quantificar les possibles superfícies d'extensió s'han aplicat els percentatges màxims d'extensió fixats pel Pla territorial, segons l'estratègia de desenvolupament assignada a cada nucli.

Per tal de fer una aproximació de les possibles extensions s'ha considerat com a "àrea urbana existent" de cada nucli els àmbits que tenen règim de sòl urbà en els documents de planejament vigent (veure els estudis de base realitzats als documents d'informació). Es tracta d'una aproximació a l'alça, atès que el Pla territorial entén com a base de càlcul només el sòl urbà realment consolidat més les superfícies de sectors de millora urbana i de sòl urbanitzable que estiguessin urbanitzats en la data de la seva aprovació definitiva (25 de juliol de 2006).

En els quadres següents es quantifica una superfície d'extensió del 60% del sòl urbà existent per als nuclis amb creixement mitjà i del 30% del sòl urbà existent per als nuclis amb creixement moderat. Per als nuclis amb creixement de reequilibri s'ha fet la hipòtesi d'una previsió de sòl corresponent al 10% del sòl urbà existent.

El propi Pla territorial fixa que ha de ser el Pla director el que estableixi referències quantitatives específiques per a la determinació de les previsions de sòl d'extensió dels nuclis amb creixement potenciat. Es proposa un mínim del 100% per al nucli de Sort.

En quant al nombre d'habitatges s'adjunten els existents l'any 2001, segons el cens d'habitatges, i els potencials, segons els estudis de base citats. Per als resultants de les possibles extensions futures es pren com a hipòtesi una densitat de 40 hab/ha per als nuclis amb creixement potenciat i amb creixement mitjà; de 30 hab/ha per als de creixement moderat i de 20 hab/ha per als de creixement de reequilibri.

Cal remarcar de nou que totes aquestes hipòtesis són merament indicatives i tenen, únicament, valors aproximats. Serà el planejament municipal el que, en cada cas, raonarà que les possibles extensions de cada nucli compleixen les directrius establertes pel PTP APiA. Així doncs:

> Per als nuclis amb creixement potenciat (Sort):

El nucli de Sort té un total de 1.112 habitatges en una superfície de sòl urbà de 36 ha (densitat mitjana: 30 hab/ha). La superfície de sòl urbanitzable residencial és de 36,60 ha amb un potencial

de 505 nous habitatges. D'aquests darrers encara hi ha un romanent de 17,55 ha de sectors de sòl urbanitzable sense aprovació definitiva, que poden comportar un total de 260 habitatges.

Nucli	Sòl urbà consolidat		Extensions		Sòl urbanitzable			
	superfície	habitatges	extensió PDU PS		superfície		habitatges	
	m²	2001	m²	hab*	m²	%	potencials	%
Sort	360.272	1.112	360.727		336.047	102%	505	45%

Davant d'això, el Pla es fixa els següents objectius:

- Determinar la necessitat de mantenir un mínim de sòl per a extensió urbana del 100% del sòl urbà consolidat en el moment d'aprovació d'aquest Pla.
- Proposar l'augment de l'edificabilitat i de la densitat dels sectors de sòl urbanitzable vigents, per tal d'optimitzar el seu consum de sòl.
- Vetllar perquè l'habitatge que gaudeixi d'alguna mena de protecció no és centri només al nucli de Sort i es distribueixi, raonablement, per les valls laterals i el conjunt de nuclis del municipi.

> Per als nuclis amb **creixement mitjà** o **creixement moderat** (Esterri d'Àneu, Alins, Sorpe, Espot, Escallarre i Ribera de Cardós:

Els àmbits de sòl urbà del conjunt d'aquests nuclis tenen una superfície de 62 ha amb 1.157 habitatges (densitat mitjana 19 hab/ha). L'aplicació de les directrius fixades pel PTP APiA podrien possibilitar unes 25 ha de sòl d'extensió amb uns 875 nous habitatges. Actualment però, hi ha més de 42 ha de sòl classificat com a urbanitzable amb 1.528 habitatges potencials (d'aquests encara resten 28,42 ha amb 1.211 habitatges potencials en sectors de sòl urbanitzable sense aprovació definitiva).

Nucli	Sòl urbà consolidat		Extensions		Sòl urbanitzable			
	superfície	habitatges	extensió PTP APiA		superfície		habitatges	
	m²	2001	m²	hab*	m²	%	potencials	%
Esterri d'Àneu	209.401	713	125.641	503	117.548	56%	467	65%
Alins	51.977	49	15.593	47				
Sorpe	24.137	21	7.241	22	65.711	272%	287	1367%
Espot	159.643	165	47.893	144	97.550	61%	265	161%
Escallarre	32.065	16	9.620	29				
Ribera de Cardós	146.267	193	43.880	132	143.597	98%	509	264%
	623.490	1.157	249.867	875	424.406	68%	1.528	132%

Davant d'això el Pla es fixa els següents objectius:

- Analitzar, amb precisió, l'aptitud dels sòls situats al seu entorn, per tal de verificar si són possibles els creixements màxims assignats pel PTP APiA.
- Recomana l'adaptació del planejament general dels municipis d'Espot i de Ribera de Cardós, ja que la superfície de sòl urbanitzable que disposen actualment presenta desajustos significatius respecte el possible sòl d'extensió que resultaria d'aplicar l'estratègia de desenvolupament assignada pel PTP APiA.
- Establir limitacions d'extensió per aquells nuclis en què el sòl d'extensió previst en el planejament sigui superior al que resulta d'aplicar les condicions de l'estratègia de desenvolupament urbanístic establerta pel PTP APiA, per tal que es mantinguin les condicions de proporció i coherència amb els assentaments existents.
- Vetllar perquè l'habitatge que gaudeixi d'alguna mena de protecció no és centri només als nuclis de fons de vall i es distribueixi, raonablement, per les valls laterals i el conjunt de nuclis.

> Per als nuclis amb **creixement de reequilibri** (Ainet de Besan, Àreu, Son, València d'Àneu, Gerri de la Sal, Peramea, Esterri de Cardós, Burg, Escaló, la Guingueta d'Àneu, Lladorre, Tavascan, Roní, Baro, Vilamur, Llessú, Sorre, Tírvia i Ainet de Cardós).

El conjunt dels assentaments per als que el PTP APiA assigna aquesta estratègia tenen un total de 1.016 habitatges en 76,80 ha de sòl urbà (densitat mitjana 10 hab/ha). L'aplicació de les directrius fixades pel Pla territorial podrien possibilitar unes 7,68 ha de sòl d'extensió amb uns 154 nous habitatges. Actualment però, hi ha més de 23,84 ha de sòl classificat com a urbanitzable amb 999 habitatges potencials (d'aquests encara resten 21,45 ha amb 945 habitatges potencials en sectors de sòl urbanitzable sense aprovació definitiva).

Com es pot veure en el quadre següent la distorsió més gran respecte a l'estratègia de creixement de reequilibri establerta pel Pla territorial es troba en el nucli de Roní, on els sectors de sòl urbanitzable signifiquen el 296% respecte al sòl urbà actual. De menor quantia és la distorsió del nucli de Llessui, amb una extensió del 88%.

Nucli	Sòl urbà consolidat		Extensions		Sòl urbanitzable			
	superfície	habitatges	extensió PTP APiA		superfície		habitatges	
	m²	2001	m²	hab*	m²	%	potencials	%
Ainet de Besan	24.225	52	2.423	5				
Àreu	48.574	47	4.857	10				
Son	45.358	22	4.536	9	15.250	34%	42	189%
València d'Àneu	94.657	79	9.466	19	46.714	49%	131	165%
Gerri de la Sal	55.620	143	5.562	11				

Peramea	30.903	38	3.090	6				
Esterri de Cardós	12.108	20	1.211	2				
Burg	28.036	12	2.804	6				
Escaló	45.551	37	4.555	9				
Ia Guingueta d'Àneu	40.918	21	4.092	8				
Lladorre	20.343	24	2.034	4				
Tavascan	42.981	53	4.298	9	8.666	20%	13	25%
Roní	18.489	23	1.849	4	54.737	296%	313	1361%
Baro	50.666	23	5.067	10				
Vilamur	27.940	82	2.794	6				
Llessui	67.848	127	6.785	14	59.563	88%	238	187%
Sorre	16.091	17	1.609	3				
Tírvia	64.396	125	6.440	13	28.881	45%	116	93%
Ainet de Cardós	33.281	71	3.328	7	24.596	74%	147	207%
	767.985	1.016	76.799	154	238.407	31%	999	98%

Davant d'això el Pla es fixa els següents objectius:

- Determinar la modificació d'aquelles extensions dels nuclis que no s'ajustin a les directrius establertes per la Llei d'urbanisme i a les del planejament territorial. En concret es determina que els municipis de Rialp i Sort hauran de modificar el seu planejament general per variar l'ús principal dels sectors de Roní i Llessuí, respectivament, de residencial a hotel·ler, així com la seva edificabilitat.
- Recomanar l'adaptació del planejament general dels municipis d'Alt Àneu i Tírvia ja que la superfície de sòl urbanitzable que disposen actualment presenta desajustos significatius respecte el possible sòl d'extensió que resultaria d'aplicar l'estratègia de desenvolupament assignada pel PTP APiA.
- Establir limitacions d'extensió per aquells nuclis en què el sòl d'extensió previst en el planejament sigui superior al que resulta d'aplicar les condicions de l'estratègia de desenvolupament urbanístic establerta pel PTP APiA, per tal que es mantinguin les condicions de proporció i coherència amb els assentaments existents.
- Establir els criteris d'ordenació espacial i de tipologia i tractament de les edificacions pel que fa a les possibles remodelacions interiors dels nuclis per tal de preservar les característiques pròpies dels pobles d'aquest territori.
- Establir les pautes per a què les possibles noves edificacions de replè de la corona exterior del nucli s'integrin sense que desfigurin la seva imatge exterior.
- Vetllar perquè l'habitatge que gaudeixi d'alguna mena de protecció no és centri només als nuclis de fons de vall i es distribueixi, raonablement, per les valls laterals i el conjunt de nuclis.

> Per als nuclis amb canvi d'ús i reforma (Llavorsí i Rialp).

El nucli de Llavorsí te 9,58 ha de sòl urbà amb 205 habitatges. Disposa d'un romanent de 1,72 ha de sòl urbanitzable sense aprovació definitiva, amb un potencial de 35 habitatges. Aquest sòl és, pràcticament, la totalitat del sòl apte per a l'extensió del nucli.

El nucli de Rialp te 11,70 ha de sòl urbà amb 456 habitatges. Disposa de 18,75 ha de sòl urbanitzable amb un potencial de 505 habitatges. D'aquest sòl, resta sense aprovació definitiva unes 3,80 ha, amb un potencial de 121 habitatges.

Nucli	Sòl urbà consolidat		Extensions		Sòl urbanitzable			
	superfície	habitatges	extensió PTP APiA		superfície		habitatges	
	m²	2001	m²	hab*	m²	%	potencials	%
Llavorsí	95.817	205			17.276	18%	35	17%
Rialp	117.006	456			187.466	160%	505	111%
	212.823	661			204.742	96%	540	82%

Davant d'això el Pla es fixa els següents objectius:

- Precisar les estratègies de canvi d'ús per al nucli de Llavorsí. En aquest sentit es determina la modificació del sector de sòl urbanitzable de Llavorsí, canviant parcialment el seu ús de residencial a hotelier, per tal de fomentar la mixticitat d'usos que afavoreixi el reequilibri residència-treball. Es determina, també, la transformació de l'àmbit ocupat actualment per la central elèctrica de Llavorsí, per tal de destinar la totalitat o una part important del sòl que ara ocupa a equipaments i espais lliures a l'entorn del Parc territorial de ribera.
- Precisar les estratègies de canvi per al nucli de Rialp. Es proposa la modificació dels dos sectors de sòl urbanitzable situats al sud del nucli (aprovats definitivament, però pendents d'execució) unificant-los en un de sòl que situï les edificacions a ponent de la carretera i alliberi per a sòls públics destinats a equipaments i espais lliures els situats a llevant. Es proposa, també, la modificació de la ordenació del sector nord (també aprovat definitivament i pendent d'execució), per tal d'aconseguir la construcció del passeig del riu i el Parc territorial de ribera.
- Vetllar perquè l'habitatge que gaudeixi d'alguna mena de protecció no és centri només als nuclis de fons de vall i es distribueixi, raonablement, per les valls laterals i el conjunt de nuclis.

> Per als nuclis proposats com a millora i completació:

El conjunt dels 79 assentaments per als que el PTP APiA assigna aquesta estratègia tenen un total de 1.049 habitatges en 99,70 ha de sòl (densitat mitja: 10,50 hab/ha). Malgrat l'estratègia assignada, disposen de 25,36 ha de sòl urbanitzable, amb un potencial de 1.340 nous habitatges. La

major part d'aquest sòl es concentra en els nuclis a l'entorn de Port Ainé i de Llessui. En concret, la superfície de sòl urbanitzable de la que disposen aquests nuclis i el percentatge que representa, respecte al seu sòl urbà actual és el següent:

Beraní	3,33 ha	687% d'extensió
Escàs	2,82 ha	398% d'extensió
Caregue	4,57 ha	234% d'extensió
Surp	3,12 ha	230% d'extensió
Seurí	2,82 ha	221% d'extensió
Rodés	4,57 ha	197% d'extensió
Bonestarre	0,95 ha	117% d'extensió

Davant d'això el Pla es fixa els següents objectius:

- Determinar la desclassificació o modificació d'aquelles extensions dels nuclis que no s'ajustin a les directrius establertes per la Llei d'urbanisme i a les del planejament territorial. En concret, es determina que el municipi de Rialp desclassifiqui els sectors de sòl urbanitzable de Beraní, Caregue, Escàs, Rodés i Surp; i que el municipi de Sort desclassifiqui els sectors de Seurí.
- Establir limitacions d'extensió per aquells nuclis en què el sòl d'extensió previst en el planejament sigui superior al que resulta d'aplicar les condicions de l'estratègia de desenvolupament urbanístic establerta pel PTP APiA, per tal que es mantinguin les condicions de proporció i coherència amb els assentaments existents.
- Valoritzar els nuclis com a patrimoni urbanístic del territori.
- Fomentar la residència associada a les activitats rurals.
- Fomentar les activitats professionals i artístiques desconcentrades.
- Fomentar la segona residència de reutilització.
- Fomentar els serveis turístics de qualitat i petita escala.
- Incentivar el desenvolupament de les telecomunicacions en el territori.

> Per als nuclis proposats com de caràcter rural dispers (la Bana):

- El Pla director urbanístic recomana incloure les seves edificacions dins d'un Catàleg de cases rurals susceptibles de recuperació o de preservació.

> Per als assentaments no assenyalats en els plànols normatius del PTP APiA:

El Pla director urbanístic fixa directrius per aquests nuclis del Pallars Sobirà, recomanant la delimitació precisa del seu sòl urbà, la definició d'un sector amb l'objectiu de la seva recuperació, o la seva catalogació com a edificacions rurals, segons la seva situació. En concret:

- Consolidació i rehabilitació:

Baix Pallars: Balestui, Bresca, Capestany, Enseu, Mentui, Useu.

Farrera: Alendo, Glorieta, Mallolís.

Llavorsí: Romadriu.

- Habitatges rurals a catalogar:

Alins: Besan.

Alt Àneu: Les Ares.

Baix Pallars: Canals, Castellnou, Cortscastell, Cuberes, el Compte, masies de Llaràs, Pui, Sarroca de Baén, Soi, Vilesa, mas de Recalles.

Farrera: bordes de Bedet, bordes de Burg, bordes de Tressó.

la Guingueta d'Àneu: Aurós.

Lladorre: bordes de Noarre.

Llavorsí: bordes de Biuse.

Soriguera: Llavaners.

Sort: Pernui.

- Recuperació de nuclis:

Alt Àneu: Àreu.

Baix Pallars: Ancs, Buseu, Peracalç, Sant Sebastià de Buseu, Solduga i Espluga.

La Guingueta d'Àneu: Berrós Sobirà i Dorve.

Llavorsí: Sant Romà de Tavèrnoles.

Soriguera: Freixe.

Sort: Castellviny.

> Per a les àrees especialitzades (Els Baürsos, Sant Miquel, Súper Espot) el Pla es fixa els següents objectius:

Els Baürsos i Sant Miquel:

El seu manteniment com a sectors de sòl urbanitzable residencial, en discontinuïtat amb els nuclis de població i situats sobre sòls de pendents majors al 20%, va en contra dels objectius fixats per aquest Pla. La determinació que es fixa per aquests dos sectors de sòl urbanitzable sense planejament aprovat és la seva desclassificació.

Súper Espot:

Àrea classificada com a sòl urbà, en discontinuïtat amb el nucli d'Espot, només ha desenvolupat una petita part d'aquest sòl. Es determina la necessitat de reduir la seva superfície de sòl urbà i de modificar les condicions d'edificació i ús.

PREVISIONS RELATIVES AL RÈGIM DE SÒL

Directrius i determinacions en el sòl urbà

- Consolidació i rehabilitació: S'estableixen directrius de consolidació i rehabilitació per aquells nuclis que es consideren necessaris i adequats per garantir el creixement de la població i de l'activitat econòmica de la comarca, sota el principi del desenvolupament urbanístic sostenible.

D'acord amb aquesta directriu el pla d'ordenació urbanística municipal corresponent s'ha de centrar en el manteniment, reconstrucció i millora de les trames urbanes existents amb especial atenció al manteniment de la tipologia arquitectònica dominant en el lloc. Tanmateix, el POUM pot determinar, mitjançant la delimitació i l'ordenació precisa del sòl urbà en aquestes àrees, extensions encaminades a la compleció de l'assentament, la regularització de la franja perimetral o, en el seu cas, a ubicar correctament un nou element d'activitat econòmica o equipament. Dins aquesta directriu s'inclouen els nuclis amb sòl urbà delimitat amb document de planejament general i els nuclis sense delimitació de sòl urbà o amb delimitació sense normes urbanístiques. En alguns d'aquests nuclis s'estableixen, també, una d'aquestes directrius complementàries:

a) Sòl urbà a delimitar: El Pla estableix aquesta directriu per aquells nuclis que, essent també necessaris i adequats per garantir el creixement de la població i de l'activitat econòmica de la comarca, no tenen efectuada encara la seva delimitació de sòl en el moment de la redacció d'aquest Pla. Per a aquests nuclis el Pla director proposa que el planejament municipal fixi el límit del seu sòl urbà, d'acord amb el concepte definit a l'article 26 del TRLU.

Es proposa el desenvolupament d'aquesta directriu en aquests nuclis i pels motius següents:

- **Alins.** El seu planejament general vigent és una Delimitació de sòl urbà de l'any 1985 que inclou, únicament, els nuclis d'Ainet, Alins i Araós. Cal actualitzar aquest planejament i incloure com a sòl urbà els nuclis de Norís i Tor.
- **Baix Pallars.** Municipi sense cap tipus de planejament general. Es considera necessari que en el moment de formular-lo es delimiti el sòl urbà dels nuclis de: Baén, Balestui, Bresca, Bretui, Capestany, Enseu, Mentui, Montcortès, Pujol, Sellui, Useu, Peramea i Gerri de la Sal.
- **Esterri de Cardós.** El planejament municipal haurà de delimitar el sòl urbà dels nuclis de: Esterri de Cardós, Arròs de Cardós, Benante i Ginestarre.
- **Farrera.** Municipi sense cap tipus de planejament general. Es considera necessari que en el moment de formular-lo es delimiti el sòl urbà dels nuclis de: Alendo, Burg, Farrera, Glorieta, Mallolís i Montesclado.
- **Llavorsí:** Les NSPU de Llavorsí preveien que el nucli rural de Romadriu passaria a ser un nucli agregat urbà un cop disposés d'accés rodat i aquest accés ara s'està pavimentant. A més les NSPU delimiten el sòl urbà d'aquest nucli.
- **Sort.** les Normes subsidiàries, tipus b, de l'any 1981 només delimitaven el sòl urbà de Sort, Olp, Llessuí i Seurí, quedant la resta de nuclis del municipi sense planejament municipal. Es creu oportú la incorporació dels nuclis següents: Altron, la Bastida de Sort, Bernui, Bressui, Enviny, Llarvén, Montardit de Baix, Montardit de Dalt, Pujal i Sorre.

b) Àmbits subjectes a modificació: Per als nuclis amb sòl urbà delimitat el Pla director manté els objectius, condicions d'ordenació, edificació, ús i gestió que fixa el planejament general municipal, exceptuant els casos d'àmbits en sòl urbà no consolidat que entren en contradicció amb els objectius fixats.

Els àmbits de sòl urbà no consolidat inclosos en aquesta determinació són els següents:

- UA 1 Isil (València d'Àneu):

Aquesta unitat d'actuació està situada a l'illa del nucli d'Isil, al vell mig de la Noguera Pallaresa. La condició d'inundable d'aquesta part del nucli fa inviable una operació residencial.

Es proposa un canvi d'ús residencial a equipaments o zones verdes, que siguin compatibles amb les condicions d'inundabilitat.

- Central elèctrica (Llavorsí):

L'àrea de la central elèctrica té una extensió d'uns 16.000 m² i està qualificada de serveis tècnics per les Normes subsidiàries. El Pla territorial estableix una estratègia de canvi d'ús i reforma per al nucli de Llavorsí. Aquesta estratègia és coherent amb les reduïdes dimensions del sòl urbà i la posició entre rius del nucli.

Es proposa la reducció de l'espai destinat a serveis tècnics i la introducció d'equipaments i zones verdes al voltant del riu.

- Súper Espot:

Àrea de 49 ha classificada com a sòl urbà, en discontinuïtat amb el nucli d'Espot. Tant sols s'ha consolidat una petita part d'aquest sòl amb 97 habitatges, restant un potencial de 603 habitatges. Es proposa la redefinició del límit del sòl urbà, de les condicions d'edificació i dels usos.

- Sòl urbà a redefinir. Redefinició del límit de sòl urbà: El Pla estableix aquesta directriu en aquells nuclis que considera que no tenen un règim de sòl ajustat al seu perímetre consolidat. Per tal de donar compliment als objectius, cal que els sòls lliures d'edificació s'incorporin a l'areal del seu entorn. Per a aquests nuclis el Pla director determina la necessitat que el planejament municipal ajusti la delimitació de sòl urbà, d'acord amb el concepte definit a l'article 26 del TRLU. Ho fa per als assentaments següents:

- La Guingueta d'Àneu:

El seu planejament general vigent és una Delimitació de sòl urbà de l'any 1987 que proposava una classificació de sòl que no respon als criteris que fixa actualment la Llei d'urbanisme. Caldrà ajustar el límit del sòl urbà dels nuclis de: Berrós Jussà, Burgo, Cerbi, Escart, Estaron, Gavàs, Jou, Llavorre i Unarre.

- Soriguera:

El seu planejament general vigent és una Delimitació de sòl urbà de l'any 1994 que proposava una classificació de sòl que no respon als criteris que fixa actualment la Llei d'urbanisme. Caldrà ajustar el límit del sòl urbà dels nuclis de: Arcalís, Escós, Estac, Malmercat i Saverneda.

- Espot:

Les Normes Subsidiàries del municipi d'Espot, aprovades l'any 1997, van reconèixer el pla especial de Súper Espot, de 49 ha de superfície. Cal reduir l'extensió d'aquesta àrea especialitzada, ajustant-la el màxim possible al sòl urbà consolidat actualment.

- Recuperació de nuclis: El Pla director estableix aquesta directriu per als nuclis que, en el moment de la seva redacció, es troben deshabitats i que considera que la seva recuperació és positiva per a la consolidació de la xarxa de nuclis del Pallars Sobirà. Per a aquests nuclis es possibilita la seva recuperació mitjançant la delimitació d'un sector que incorpori la totalitat

del nucli i fixi els deures dels propietaris del sòl inclòs. Aquests deures hauran de ser equivalents als fixats pels articles 44 i 45 del TRLU i inclouran, expressament, l'execució dels serveis urbans adequats al caràcter del nucli. Es proposa l'aplicació d'aquesta directriu als assentaments històrics següents:

Alt Àneu: Àrreu.

Baix Pallars: Ancs, Buseu, Peracalç, Sant Sebastià de Buseu, Solduga i Espluga.

La Guingueta d'Àneu: Berrós Sobirà i Dorve.

Llavorsí: Sant Romà de Tavèrnoles.

Soriquera: Freixe.

Sort: Castellví.

Tanmateix, els altres nuclis no inclosos en aquest llistat que estiguin deshabitats o els que es despoblin en el futur podran afegir-se a aquesta directriu, amb la conformitat de l'ajuntament. També podran ser recuperats i incorporats al sòl urbà si esdevenen una polaritat turística i el promotor finança tots els serveis urbans i accessos que l'actuació requereixi.

Determinacions sobre les edificacions

El Pla incorpora la Normativa d'edificació de l'Alt Pirineu així com les fitxes de paràmetres d'aplicació dels nuclis de la comarca amb l'objectiu de que aquesta serveixi de guia metodològica a tenir en compte en la redacció dels planejaments municipals.

La Normativa d'edificació té l'objectiu de proposar la regulació de les edificacions en sòl urbà, per adaptar-les a les condicions històrico-ambientals de l'entorn físic i geogràfic en el que s'insereixen.

Directrius i determinacions en el sòl urbanitzable sense planejament aprovat

En base a la seva situació, possibilitats de desenvolupament sostenible, i relació amb el nucli existent i el seu entorn, el Pla director estableix, per aquests sectors de sòl urbanitzable sense pla parcial aprovat, les següents categories:

- Sòl urbanitzable: La superfície de sòl classificat com a urbanitzable que manté aquest Pla és quantitativament proporcionat a les previsions de creixement de la comarca, però la seva distribució territorial no està d'acord amb el tipus d'estratègia de desenvolupament que el Pla territorial parcial proposa nucli per nucli. Així doncs, per tal que es mantinguin les condicions de proporció i coherència amb els assentaments existents aquest Pla director estableix limitacions d'extensió en relació a la realitat física del nucli. Així mateix, aquest Pla director obliga a la revisió o modificació del planejament general d'aquells municipis que contenen nuclis amb creixements desproporcionats.
- Sòl urbanitzable susceptible de ser modificat: El Pla determina la modificació dels usos, intensitats, gestió i / o ubicació dels sòls lliures d'alguns sectors de sòl urbanitzable sense planejament aprovat. Aquesta determinació comporta la modificació d'ús de 20,36 ha de sòl

urbanitzable (es proposa la seva reconversió cap a àrees d'activitat econòmica supramunicipal, nuclis d'infraestructures ambientals o usos hotelers). Comporta, també, la reducció de 586 habitatges dels potencialment previstos pel planejament municipal:

- PP5 La Gissera (Sort):

El Pla director recomana destinar una part del sòl d'aquest sector a la localització d'aquelles infraestructures ambientals d'abast comarcal previstes en el Pla de Millora Ambiental del Pallars Sobirà, atenent a la proximitat de la Deixalleria comarcal. En aquest sentit, hi ha de tenir cabuda projectes que cerquin l'aprofitament dels recursos locals i renovables del territori, com el d'instal·lació d'una planta d'assecatge i processat d'estella que impulsa el Consell Comarcal.

- SAU Llessuí (Sort):

El sector incorpora sòls que formen part de l'àreal que aquest Pla director determina per al nucli de Llessuí. Cal que aquests passin a formar part del sòl lliure de cessió del sector.

Es proposa un canvi d'ús de residencial a hotel·ler, degut a la proximitat del nucli amb el Parc Nacional d'Aigüestortes-Sant Maurici. Es proposa reduir la edificabilitat per garantir una bona integració dels nous edificis amb el nucli i l'àreal. El canvi d'ús també és per donar compliment a la proposta del Pla de tenir 1 ha, com a mínim, d'ús hotel·ler per municipi.

- SUI2 P1 i SUI2 P2 Roní:

Roní és un nucli amb 1,84 ha. de sòl urbà separat de la vall de la Noguera per uns 4 km de distància. Els sòls urbanitzables previstos per les Normes signifiquen un 250% del sòl urbà actual.

Les directrius són les mateixes que per al sector precedent de Llessuí.

- SAU Llavorsí (Llavorsí):

El nucli de Llavorsí té una estratègia de canvi d'ús i/o de reforma, per tant es proposa canviar l'ús principal d'aquest sector de residencial hotel·ler.

- Sòl urbanitzable a desclassificar: El manteniment d'aquests sectors de sòl urbanitzable residencial és incompatible amb els objectius d'aquest Pla, en tant que incompleixen les directrius establertes en els articles 3 i 9 del TRLU. La determinació que es fixa per aquests sectors és la seva desclassificació. Alternativament s'admet que en els processos de desclasificació, mitjançant modificació o revisió del planejament urbanístic municipal dels sectors de sol urbanitzable de Seurí, Beraní, Caregue, Rodés i Surp, es pugui determinar, en el sentit que estableix l'article 3.15 del PTAPiA i en la part del sector confrontant amb el sol urbà, aprofitaments a reparcel·lar entre els propietaris del sector amb les següents condicions i limitacions:

a) L'edificabilitat no excedirà de 100m² de sostre per cada 2.500m² de sol del sector.

b) L'edificabilitat s'ordenarà en la modificació o revisió del planejament urbanístic municipal, en coherència amb la morfologia del nucli i d'acord amb el què estableixen els articles 3.10 i 3.14 del PTAPiA. Les tipologies edificatòries s'ajustaran a les existents al nucli urbà i la seva implantació serà el màxim d'eficient en el consum de sòl, és a dir, amb el mínim de parcel·la o solar.

Aquesta determinació comporta la desclassificació de gairebé 76,35 ha de sòl urbanitzable amb la conseqüent reducció d'uns 2.296 habitatges dels potencialment previstos pel planejament municipal:

- Sort:

> SAU 1, SAU 2 i SAU 3, Saurí:

Seurí és un nucli situat a cota 1.200, just al sud de Llessuí. La població l'any 2003 era de 19 habitants i el parc d'habitatges era de 44 al 2001. El planejament vigent preveu un augment del parc d'habitatges de més del 170% respecte a l'actual, uns 75 habitatges més. El Pla director considera necessari repensar les necessitats de creixement d'aquest nucli, que el PTP APiA defineix amb l'estratègia de millora i compleció. Es proposa la desclassificació d'aquests 3 sectors.

- Rialp:

> SUI2 P1 i SUI2 P2 Beraní:

Beraní és un nucli amb 0,50 ha de sòl urbà. Les Normes subsidiàries de 1981 varen delimitar dos sectors de sòl urbanitzable que amplien la seva superfície un 600%. Es proposa la desclassificació d'aquests sectors, en compliment de les directrius que el PTP APiA defineix per aquest nucli, millora i compleció.

> SUI2 P1 i SUI2 P2 Caregue:

Caregue és un nucli amb 1,94 ha. de sòl urbà separat de Rialp per més de 8 km de distància. Els sòls urbanitzables previstos per les Normes doblen el sòl urbà actual. Es proposa la desclassificació d'aquests sectors, per la desproporció i per l'existència de buits no consolidats dins els sòl urbà.

> SUI2 P2 Escàs:

Escàs és un nucli amb 0,60 ha de sòl urbà. Les Normes subsidiàries varen delimitar dos sectors de sòl urbanitzable que amplien la seva superfície un 400%. Es proposa la desclassificació d'aquest sector de 1,40 ha. que és el més allunyat del nucli.

> SUI3 Baürsos:

És un sector urbanitzable de 31 ha. deslligat completament de qualsevol nucli urbà, situat en un terreny obac i amb fortes pendents. Es proposa la desclassificació d'aquest sector per considerar-se no coherent amb les directrius tant del PTP APiA com d'aquest Pla Director.

> SUI2 P1 Rodés:

Rodés és un nucli situat per damunt de Rialp, en un morro a una cota superior als 1.000 metres. L'accés a Rodés es produeix per un vial asfaltat que surt de Rialp i passa per Surp, de quasi 7 km de distància. Les Normes de Rialp definien una peça de sòl urbà d'uns 6.500 m² i una altra de sòl urbà no consolidat d'una superfície de quasi el doble del sòl urbà situada per sobre del nucli i totalment separada d'aquest. Es proposa la seva desclassificació pel grau de distorsió que comporta i per estar situat en terrenys de pendent major del 20%.

> SAU P1 i SUI2 P2 Surp:

Surp és un nucli amb 1,38 ha de sòl urbà. Les Normes subsidiàries varen delimitar dos sectors de sòl urbanitzable que amplien la seva superfície un 250%.

Es proposa la desclassificació d'aquests sectors per la seva posició i perquè el desenvolupament d'aquests àmbits no suposaria cap millora al nucli, quan a accessibilitat, aparcament, serveis.

Es proposa la desclassificació d'aquests sectors, en compliment de les directrius que el PTP APIA defineix per aquest nucli, millora i compleció.

> SUI4 Sant Miquel:

És un sector urbanitzable de 27 ha. deslligat completament de qualsevol nucli urbà, situat en un terreny amb fortes pendents.

Es proposa la desclassificació d'aquest sector per considerar-se no coherent amb les directrius tant del PTP APIA com d'aquest Pla Director.

Directrius i determinacions en el sòl no urbanitzable

Per a totes aquelles edificacions existents en el sòl no urbanitzable, tinguin caràcter o no de nuclis o pobles de muntanya, el Pla director estableix les següents categories:

- Edificacions rurals. Inventari de bordes: El Pla determina la necessitat que des de les administracions s'elaborin inventaris d'edificacions rurals. Identifica, en els seus plànols d'ordenació, aquelles edificacions rurals que han estat localitzades a partir de la documentació topogràfica consultada. En les edificacions rurals preexistents, com ara bordes i altres edificacions rurals que, pel seu valor patrimonial, mereixen ser preservades, es pot admetre, mitjançant la figura d'un pla especial que inventarii aquestes edificacions i assigni els usos i els condicionants pertinents, la implantació o la represa d'activitats rústiques, d'usos d'equipament turístic rural o d'elaboració i comercialització de productes artesanals o similars, sempre no residencial.
- Catàleg d'habitatges rurals: Els inventaris de bordes i altres edificacions rurals municipals han de servir, també, per determinar quines d'aquestes edificacions rurals cal preservar o recuperar per llur interès arquitectònic, històric i/o paisatgístic i per correspondre a una estructura correcta de colonització del territori, i per les que serà d'aplicació el procediment previst a l'article 50 del DL 1/05. Aquestes edificacions haurien de formar part, aleshores, del catàleg específic de masies i cases rurals susceptibles de reconstrucció o rehabilitació establert en l'esmentat article del DL 1/05. El Pla proposa reconèixer com a conjunt d'habitatges rurals els assentaments identificats amb la clau **M** en els plànols d'ordenació, concretament els següents:

- les Ares (Alt Àneu).
- Besan (Alins).
- Canals (Baix Pallars).
- Castellnou (Baix Pallars).
- Cortscastell (Baix Pallars).
- Cuberes (Baix Pallars).
- el Compte (Baix Pallars).
- mas de Recalles (Baix Pallars).
- masies de Llaràs (Baix Pallars).
- Pui (Baix Pallars).
- Sarroca de Baén (Baix Pallars).

- Soi (Baix Pallars).
- Vilesa (Baix Pallars).
- bordes de Bedet (Farrera).
- bordes de Burg (Farrera).
- bordes de Tressó (Farrera).
- Aurós (la Guingueta d'Àneu).
- bordes de Noarre (Lladorre).
- bordes de Biuse (Llavorsí).
- Romadriu (Llavorsí).
- Llavaners (Soriguera).
- Castellviny (Sort).

- la Bana (Tírvia).

ÀMBITS D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA ESPECIAL

S'estableix, en determinats àmbits, la necessitat de la tramitació d'un pla especial per al desenvolupament d'operacions estratègiques per al Pallars Sobirà i en defineix els objectius i criteris generals d'ordenació, edificació i ús, així com les condicions de gestió:

Sectors d'activitat econòmica d'interès supramunicipal.

Activitats extractives: Canteres i llosseres.

Àmbits urbanístics de projecte específic.

Sectors d'activitat econòmica d'interès supramunicipal

El llibre d'estil del Sectors d'Activitat Econòmica promogut per l'Institut Català del Sòl formula els criteris que ha de tenir en compte el planejament per a la localització dels nous Sectors d'Activitat Econòmica:

- Accessibles més que pròxims, per a tots els agents implicats. L'accessibilitat és un concepte més ajustat que la proximitat, ja que garanteix l'optimització dels desplaçaments i redueix la relació espai-temps respecte de la lògica posicional dels SAE's, cosa que beneficia tots els agents implicats: empresaris, treballadors, clients, proveïdors, sindicats, institucions i empreses.
- Agrupats i agrupant iniciatives territorials en funció de la mobilitat, aprofitant les sinèrgies empresarials, els clústers empresarials, les xarxes de cooperació i els mercats.
- Comunicats en "nodes de creuament d'infraestructures territorials", afavorint l'acumulació i la concentració d'activitats a les cruïlles territorials de màxima accessibilitat i als hubs internodals.
- Suficients o autosuficients pel que fa a la seva dimensió en sòl, que serà la base per oferir una àmplia varietat de funcions i serveis. L'autosuficiència comporta una oferta àmplia de serveis, que es podrà donar en els sectors de gran dimensió.
- En general, seran diversificats més que especialitzats. Diversificats pel que fa als usos i a les tipologies. L'especialització és un factor que depèn en gran part d'una demanda concreta, mentre que la diversificació en tipologies i activitats, permet garantir un major ventall d'implantacions d'activitats econòmiques.
- Flexibles en la regulació de les condicions de l'ús i l'aprofitament, que possibilitin atendre les demandes actuals i els futurs canvis en els models econòmics i de producció industrial. La

flexibilitat ha d'estar a la base de la normativa del planejament, per tal de poder atendre demandes diferents i adaptar-se en els temps als possibles canvis de cicles econòmics i productius.

- Optimitzats respecte de l'aprofitament del sòl, com a element bàsic de l'ordenació. A diferència de les activitats residencials, on el factor principal és el sostre, en general en els SAE's, el principal valor està en la disponibilitat de superfície de sòl a nivell del pla del terra, ja que és aquí on es realitzen la major part de les activitats.
- En llocs pertinents enlloc d'espais d'oportunitat.
- Implantats amb atenció als valors territorials, mediambientals i de paisatge, amb una bona topografia de suport, en continuïtat amb les trames urbanes, amb diversitat dels usos i amb compacitat de les arquitectures.
- Equipats i ben infraestructurats en els tots els serveis bàsics, com una garantia d'una oferta de qualitat, amb capacitat d'acollida del major nombre d'iniciatives econòmiques.
- Amb bona integració i comunicabilitat visual, protegint l'impacte inadequat o l'alteració de la qualitat paisatgística del lloc on s'implantin els nous sectors.

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà, tenint en compte aquestes premisses, proposa la localització de cinc Sectors d'Activitat Econòmica (SAE) a la comarca i recomana que aquests vagin associats a un acord intermunicipal que permeti repartir, de manera equitativa, els beneficis i les càrregues de l'actuació. En tot cas, per aquells que siguin promoguts o en els quals intervingui la Generalitat de Catalunya, sí caldrà un acord intermunicipal que permeti repartir, de manera equitativa, els beneficis i les càrregues de l'actuació entre els municipis compresos en cadascun dels àmbits de cooperació establerts pel PTP APiA

En concret, es proposen els sectors d'activitat econòmica següents:

- **SAE Ribera de Cardós:** En reconeixement del sector de sòl apte per a urbanitzar amb ús industrial delimitat pel POUM de Vall de Cardós que encara ha de ser desenvolupat.
- **SAE Salito:** El pla de Salito, just al davant d'un dels nuclis reconeguts com a polaritat principal de Pallars, té un gran potencial per a la instal·lació d'un SAE que dinamitzi les Valls d'Àneu.
- **SAE Rialp Nord:** Es proposa a localització d'aquest SAE a l'entorn de la planta embotelladora de l'aigua del "Pallars".
- **SAE Salancons:** Es proposa l'execució d'una segona fase del polígon industrial els Salancons, al nucli de Sort, consolidant aquest Sector d'Activitats Econòmiques en funcionament.

- **SAE Bastida:** Es proposa la creació d'aquest sector d'activitats econòmiques a l'entorn d'altres activitats ja existents situades prop del nucli de la Bastida de Sort, condicionat al trasllat o a la bona implantació de la totalitat d'elles.

Canteres i lloseres

El Pla determina la necessitat de potenciar aquelles canteres i lloseres que, històricament, han subministrat els materials tradicionals que han conformat el variat paisatge dels nuclis del Pallars Sobirà. Amb aquesta fi determina la necessitat d'establir un programa de recuperació i de les lloseres tradicionals, així com de les pedreres de calcàries del país. Aquesta determinació ha de tenir efecte sobre les explotacions següents:

- Llavorsí / pissarres.
- Riberies / pissarres.
- Vedat de la Borda / calcàries.
- Enviny / altres.
- Enseu / altres.

Així mateix, determina per aquelles àrees d'extracció d'àrids o terres situades en punts estratègics del territori (propers a la xarxa de mobilitat principal o a la xarxa de senders i camins rurals) que, un cop finalitzin la seva activitat, el seu programa de recuperació ha de contemplar l'adequació d'un espai suficient per a localitzar una de les esplanades de servei del sistema d'equipaments territorials. Aquesta determinació ha de tenir efecte sobre les explotacions següents:

- La Torrassa / graves.
- Préstamo de Ribera / graves.
- Ofèlia / graves.
- Dumez Copisa / graves.
- Ana Maria / graves.
- el Prat d'Horta / graves.

Àmbits urbanístics de projecte específic

El Pla admet la possibilitat de d'implantar una dotació territorial (esportiu-privat), activitats hoteleres i/o d'equipaments territorials en determinats àmbits, que anomena àmbits urbanístics de projecte específic, que s'assenyalen en els plànols i que són els següents:

- La plana d'Esterri (Pla de Salito).
- Les Vernedes de Sort.

El Pla estableix la necessitat de la tramitació d'un pla especial per al seu desenvolupament i, en el cas de les Vernedes de Sort, pel fet que es tracta de sòl de protecció territorial, cal complir, prèviament, al tràmit previst en l'article 1.14 de les normes del PTP APiA.

Qualsevol ús o activitat que es desenvolupi en l'àmbit subjecte a projecte específic s'ha d'atendre al que disposen els articles 30 i 37 de la present Normativa.

Dins l'àmbit de la plana d'Esterri no s'admet l'ús residencial. Cal garantir que les actuacions que es plantegin en aquest àmbit no alterin, de forma significativa, la qualitat i distribució de l'hàbitat de prats de dall amb fromental, atès el seu gran interès natural i tenir en compte, específicament, la immediata proximitat a l'ENPE de la Torrassa (PNAP, XN 2000) i la funció de connexió ecològica del fons de vall. L'àmbit situat a ponent del traçat de la nova variant de la carretera C-28 ha de restar lliure de qualsevol ús o activitat excepte les necessàries per a una bona gestió dels hàbitats i activitats agrícoles existents.

Dins l'àmbit de les vernedes de Sort no s'admet l'ús residencial. Cal garantir que les actuacions que es plantegin en aquest àmbit no alterin, de forma significativa, la qualitat i distribució de l'hàbitat de prats de dall amb fromental, atès el seu gran interès natural. En cas que es plantegi una implantació hotelera, s'ha d'ubicar en contigüitat amb el sòl urbà existent i anar vinculada a un compromís ferm de gestió integral de la finca no urbanitzable. El Pla proposa, indicativament, una implantació hotelera a Montardit de Baix.

4. SISTEMA D'EQUIPAMENTS, DOTACIONS I SERVEIS TERRITORIALS

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà identifica dels equipaments existents, i concreta l'ordenació dels previstos o proposats. Així mateix, en alguns casos, proposa l'establiment de les reserves necessàries per a les noves implantacions, així com les seves condicions d'implantació i accessibilitat.

EQUIPAMENTS TERRITORIALS

El Pla prioritza l'establiment d'una xarxa d'equipaments que articuli la totalitat del territori i cobreixi, alhora, les necessitats d'un poblament dispers i la demanda estacional lligada a l'afluència temporal de població externa.

Per tal de completar la xarxa d'equipaments de la comarca, caldrà que el planejament urbanístic general defineixi les reserves necessàries per als equipaments sanitaris, assistencials, esportius, educatius, culturals, recreatius i administratius.

DOTACIONS TERRITORIALS

Camps de golf i altres esportius privats.

Cal ampliar i diversificar l'oferta turística del Pirineu, en general, i del Pallars Sobirà, en particular, Amb aquest objectiu, el Pla director urbanístic recolza les iniciatives que comportin la implantació d'àrees esportives privades que ajudin a desestacionalitzar el turisme i allargar-lo a les temporades diferents a les de màxima afluència actual.

El Pla contempla la possibilitat de la implantació d'aquestes àrees esportives, sempre que es regulin i es construeixin sota criteris de correcta integració ambiental i paisatgística. Ara be, qualsevol dotació esportiva privada es considerarà com a polaritat turística supramunicipal i haurà d'estar d'acord amb el que estableix el PTP APiA per a aquestes infraestructures turístiques. En qualsevol cas, no podrà portar associada la implantació de noves trames residencials desconnexes dels nuclis urbans existents.

D'altra banda, la construcció d'aquests equipaments privats ha de contemplar la cessió d'un percentatge del sòl per uns altres equipaments de titularitat pública.

Hotels

L'economia de la comarca es sustenta en molt bona part en el turisme. El Pla director urbanístic aposta per reforçar una estructura turística no fonamentada en la segona residència i contempla nòduls hotelers en tots els municipis de la geografia pallaresa. D'acord amb les recomanacions del PTP APiA, el Pla director urbanístic determina que, en la revisió del planejament urbanístic municipal es qualifiqui sòl per ús hoteler o equipament turístic de superfície igual o superior a una hectàrea i ubicat en un emplaçament de suficient interès per a l'activitat del sector. Per aquells municipis que han revisat el planejament recentment o aquells que disposen de més de quatre hectàrees no edificades -bé sigui sòl urbanitzable no desenvolupat, bé sigui sòl urbà no consolidat- també es proposa que es requalifiqui una superfície de, almenys, una hectàrea per als usos esmentats. Finalment, el Pla director recomana potenciar la qualificació de sòl per a usos turístics, per damunt dels estàndards esmentats en els anteriors paràgrafs, en aquells nuclis per als quals s'assenyala l'estratègia de canvi d'ús i de reforma, en les àrees especialitzades no totalment consolidades i en els nuclis situats a l'entorn d'estacions de muntanya o altres recursos turístics de primer ordre.

De forma complementària, el Pla director urbanístic determina com a condició prèvia al desenvolupament urbanístic d'algun dels sectors de sòl urbanitzable, l'obligació de modificar el seu ús de residencial a hotelier.

Refugis de muntanya

El Pla director urbanístic reconeix el paper efectuat per la xarxa de refugis existents arreu del territori pallarès, que sustenta tant l'activitat ramadera com l'activitat excursionista. L'excursionisme és una de les activitats de natura principals en el Pallars Sobirà i mantenir en correctes condicions els refugis és mantenir aquesta activitat en un perfecte estat.

El reconeixement dels refugis es mostra en el llistat següent i en la seva localització en el plànol d'ordenació del Pla director urbanístic (s'exclouen d'aquesta llista aquells refugis que pertanyen a un àmbit més urbà i que acullen usos més relacionats a turisme rural com casa de pagès, alberg o restaurants casolans, com la Casa Masover de Son i la Casa Sastrés d'Isil, que funcionen com alberg -refugi amb restaurant):

- Refugi forestal del Prat Gran - Montenartró.	- Refugi d'Airoto - Alòs d'Isil.
- Refugi forestal dels Quatre Pins - Espot.	- Refugi del Gerber - València d'Àneu.
- Refugi forestal Josep Maria Blanc - Espot.	- Refugi d'Airoto - Alt Àneu.
- Refugi Ernest Mallafré - Espot.	- Refugi del Fornet- Alt Àneu.
- Refugi d'Amitges - Espot.	- Refugi del Gerdar-Alt Àneu
- Refugi forestal del Pla de la Font - Son.	- Refugi Josep Maria Montfort - Alins.
	- Refugi de Vallferrera - Alins.
	- Refugi del Cinquantenari - Alins.

- Refugi de Broate -Lladorre.
- Refugi de Certascan - Lladorre.
- Refugi forestal la Pleta del Prat - Lladorre.
- Refugi Enric Pujol - Lladorre.
- Refugi Comes de Rubió - Rubió.
- Refugi Forestal de Cuberes - Baix Pallars.
- Refugi Forestal de Soi - Baix Pallars.

Per tal de potenciar la xarxa de refugis de muntanya i d'altres instal·lacions de suport a l'activitat turística, el Pla director urbanístic proposa la reconversió d'algunes de les edificacions rurals per a usos de refugi o equipament turístic rural, sempre que compleixin els requisits exigits en el RLU. El Pla prioritza aquestes reconversions en aquelles edificacions rurals que es trobin al llarg dels recorreguts de vies verdes, itineraris patrimonials i alguns senders paisatgístics.

Àrees d'acampada autoritzada

L'activitat excursionista al marge de la utilització dels refugis també pernocta fent bivac o bé acampant en mig de la naturalesa. Per normativa de la Generalitat de Catalunya en els Espais Interès Natural està prohibida l'acampada lliure. El Pla director urbanístic proposa la localització d'àrees d'acampada autoritzada estables, entenent com a tals aquells espais de terreny forestal, públic o privat, degudament delimitats, condicionats i que disposen de les autoritzacions necessàries, destinats per a l'ocupació temporal amb tendes de campanya (no roulottes o similar) i que siguin utilitzats per entitats, associacions o grups juvenils o socials sense ànim de lucre, per a l'organització de campaments especialment destinats als seus membres o a aquells col·lectius que consten com a beneficiaris en els seus fins associatius.

Els requeriments genèrics de les àrees d'acampada, serien:

- Superfície de l'àrea de 4 hectàrees de terreny pla.
- Tenir accés pròxim a un cabal d'aigua corrent no inferior a 2 litres/seg.
- Accés per una pista condicionada per a vehicles de serveis.
- Possibilitat d'edificació d'instal·lacions lleugeres i situades en llocs on s'integrin amb el paisatge que es composi de les instal·lacions bàsiques: sanitaris, dutxes i cuina.

El Pla director localitza, de forma indicativa, una d'aquestes àrees d'acampada al Pla de la Palanca, a la Vall Ferrera, al terme municipal d'Alins. Ubicada en uns terrenys amb pendents poc pronunciats, el subministrament de l'aigua està garantit i les ascensions a cims de reconegut prestigi com a Roca Travessada, el Medracorba o el Salòria, es poden compaginar amb una excursió a l'Andorra més septentrional. L'accés rodat mitjançant una pista, que actualment és forestal, està garantit.

Les àrees d'acampada han de garantir una bona adequació en el territori que ocupen i resoldre els possibles problemes ambientals que podrien ocasionar:

- Impacte sobre el sòl: compactació.
- Impacte acústic.
- Impacte paisatgístic.
- Impacte sobre els aqüífers.
- Generació de residus.
- Mesures pal·liatives per la generació dels residus sòlids: selecció i recollida i evacuació dels residus amb contenidors normalitzats.

Càmpings

A més del suport a les activitats excursionistes, els càmpings juguen un paper específic en l'oferta d'allotjament de muntanya, permetent el contacte amb la natura, alhora que garantint uns serveis mínims que fan compatible tant els grups de caràcter més familiar. A més, aquest tipus d'allotjament fan compatible tant les estades de llarga durada com les puntuals dels viatgers que fan camí. Tot i així, un dels problemes més estesos en aquests tipus de serveis és la seva localització, moltes vegades propera a la llera dels rius i, per tant, en alguns casos es troben en zones inundables.

El Pla director urbanístic reconeix els càmpings existents en el moment de la seva aprovació inicial:

- Pica d'Estats (Àreu, Alins).
- La Borda d'en Pubill (Ribera de Cardós, Vall de Cardós).
- De la Mola (Espot, Espot).
- La Torre (Espot, Espot).
- Sol i Neu (Espot, Espot).
- Solau (Espot, Espot).
- Vorapark (Espot, Espot).
- Vall d'Àneu (La Guingueta d'Àneu, La Guingueta d'Àneu).
- Bordes de Graus (Tavascan, Lladorre).
- La Borda de Farrero (Montardit de Dalt, Sort).
- Riberies (Llavorsí, Llavorsí).
- La Presalla (Esterri d'Àneu, Esterri d'Àneu).
- Serra (Lladorre, Lladorre).
- Pallars Sobirà (Baro, Soriguera).
- L'Orri del Pallars (Montardit de Dalt, Sort).
- Noguera Pallaresa (Sort, Sort).
- Aigües Braves (Llavorsí, Llavorsí).

- Vall Ferrera (Alin, Alins).
- Del Cardós (Ribera de Cardós, Vall de Cardòs).
- Les Contioles (Ainet de Cardós, Vall de Cardòs).
- Nou Càmping (La Guingueta d'Àneu, La Guingueta d'Àneu).

Aquestes instal·lacions presenten diferents situacions en funció de la seva compatibilitat d'ús amb les zones inundables definides per l'ACA. Les zones inundables per episodis extraordinaris és la part de la zona inundable que l'instrument de planificació hidrològica corresponent delimita a partir de l'avinguda de període de retorn de 500 anys. D'acord amb el RLU els usos permesos dins del Sistema Hídric i dins les zones d'inundació es regulen depenent del tipus d'inundació greu, moderada o lleu.

Segons la seva situació es poden distingir tres categories de càmpings:

- Càmpings compatibles totalment: instal·lats en àrees exteriors a l'avinguda del període de retorn de 500 anys, o bé incloses en aquest període però dins d'una Zona d'inundació lleu (zona inundable on les condicions hidràuliques presenten un calat inferior de 0,4 m, una velocitat inferior a 0,4 m/s i el producte d'ambdós inferior a 0,08 m²/s). Es considera que la seva compatibilitat en quant a l'ús i la localització és total, i s'apunta com a estratègia del bon ús del territori, que en les localitzacions properes als rius i torrents, s'haurà de respectar sempre una certa distància o franja de protecció fluvial.
- Càmpings compatibles parcialment; és a dir que part de l'àmbit que ocupen es troben en zones inundables dintre del període de retorn de 500 anys i dintre de les zones inundables greus o bé moderades. Per tant és necessària una reestructuració de les instal·lacions o les zones d'acampada. La distribució dels usos del càmping ha de respondre als diferents graus d'inundabilitat que tingui. En les zones inundables greus o moderades no està permès cap edifici de serveis ni la zona d'acampada. Aquesta ha d'estar dintre de la zona inundable lleu o bé fora de l'àrea de l'avinguda. En aquestes zones es pot admetre els Espais Lliures vinculats a l'establiment o l'activitat.
- Càmpings incompatibles totalment, és a dir, aquells que s'han assentat plenament en zona inundable greu o moderada i, per tant, es troben en una situació d'alt risc que fa incompatible aquesta activitat. No es poden admetre àrees d'acampada ni de serveis de càmping, ni cap tipus d'edificació.

El Pla director urbanístic determina la necessitat de redactar un Pla director dels càmpings del Pallars Sobirà que analitzi aquestes diferents situacions i proposi la seva solució.

Estacions de muntanya

Les estacions de muntanya aglutinen varies activitats al voltant d'uns serveis que ofereixen la possibilitat de practicar diverses disciplines en un entorn natural. La utilització dels serveis que

ofereixen en diverses èpoques de l'any amplia el tipus turisme i allarga durant totes les estacions l'oferta turística. El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà recull les propostes del **Pla director de les estacions de muntanya (PDEM) 2006-2011**, aprovat pel Govern de la Generalitat el 23 de maig de 2006 (DOG núm. 4669 del 05/07/2006).

El PDEM té com a objectiu central recolzar el turisme de neu i aportar un marc d'actuació clar i estable per a tots els actors implicats, que millori la competitivitat del sector i asseguri la seva viabilitat i el seu paper com a motor econòmic de les comarques de muntanya. Aquest objectiu es concreta en quatre estratègies principals:

- Potenciar el paper motor de les estacions d'esquí.
- Fomentar grups empresarials viables capaços de competir amb altres destins turístics.
- Definir un marc regulador clar i eficient per al sector.
- Aconseguir un ús compatible amb el territori: muntanya i vall.

Estació de muntanya Port-Ainé

Terme municipal:	Rialp - Soriguera
Domini actual de l'estació:	350 ha
Cota esquiable:	97% sobre cota 1.800 m
Afectació Sòl Especial Protecció:	8%
Opció de modificació del domini PDEM 2006-2011:	Redelimitar el domini, sense contemplar les ampliacions previstes per l'estació.
Accessibilitat i mobilitat:	Millora d'accessos i estudi d'alternatives (telecabina)

Estació de muntanya Espot-Esquí

Terme municipal:	Esport
Domini actual de l'estació:	1.000 ha
Cota esquiable:	76% sobre cota 1.800 m
Afectació Sòl Especial Protecció:	78%
Opció de modificació del domini PDEM 2006-2011:	800 ha (reduir el domini)
Accessibilitat i mobilitat:	Transport en telecabina des d'Espot fins a l'estació

Estació de muntanya Baquèira-Beret

Terme municipal:	València d'Àneu i Naut Aran
Domini actual de l'estació:	2.200 ha
Cota esquiable:	97% sobre cota 1.800 m
Opció de modificació del domini PDEM 2006-2011:	Mapa del domini
Accessos i aparcaments:	Nous accessos, millora d'aparcaments

Estació de muntanya Sant Joan de l'Erm

Terme municipal:	Alins
Domini actual de l'estació:	1.700 ha
Cota esquiable:	73% sobre cota 1.800 m
Opció de modificació del domini PDEM 2006-2011:	Ampliació domini

Estació de muntanya Bosc de Virós

Terme municipal:	Farrera
Domini actual de l'estació:	1.500 ha
Cota esquiable:	36% sobre cota 1.800 m
Afectació Sòl Especial Protecció:	100%
Opció de modificació del domini PDEM 2006-2011:	Mantenir l'actual.
Accessibilitat i mobilitat:	Millora d'accessos i aparcament

> Estació de muntanya Tavascan

Terme municipal:	Lladorre
Domini actual de l'estació:	60 ha
Cota esquiable:	100% sobre cota 1.800 m
Afectació Sòl Especial Protecció:	100%
Opció de modificació del domini PDEM 2006-2011:	Mantenir l'actual
Accessibilitat i mobilitat:	Accés a través d'un telecabina

La delimitació dels àmbits en els plànols d'ordenació del Pla director té caràcter informatiu i no implica el reconeixement de drets urbanístic. En aquest sentit s'estarà al que el planejament urbanístic municipal i la planificació sectorial estableixin en funció del règim del sòl vigent en cada cas.

Cal remarcar que, malgrat el **PDEM 2006-2011** no considera necessari ni convenient replantejar-se la reobertura de l'estació d'esquí de Llessúí, aquesta instal·lació té un gran potencial de desenvolupament turístic per la proximitat amb el Parc Nacional d'Aigüestortes-Sant Maurici i ha de ser un incentiu econòmic per a la Val d'Àssua.

SERVEIS TERRITORIALS**Esplanades de serveis**

El Pla assenyala de manera indicativa un seguit d'àrees estratègiques per al territori, ubicades en punts característics (punts de sortida a pistes d'esquí, a activitats de riu o de senderisme...) i les anomena esplanades de serveis.

Aquestes àrees hauran d'estar equipades amb plafons amb informació territorial, punts verds de recollida de residus i àrees d'aparcament. hauran de gestionar-se i controlar-se pel Consell Comarcal, que ha de garantir un òptim manteniment per que no es degradin i es converteixin en abocadors de residus descontrolats. També ha de fer-se càrrec del manteniment dels cartells informatius per tal de mantenir-los en un estat correcte. Es proposen les següents àrees:

- > Àrea de Morrerres: un punt estratègic de entrada al Pallars Sobirà des de Tremp (Pallars Jussà), útil per parar abans de continuar el viatge cap a Gerri, seguint la carretera N-260, on poder trobar informacions sobre el territori, amb plànols que localitzin àrees de serveis, àrees d'acampades, punts d'accés al riu, i altres tipus d'equipaments distribuïts en tota la comarca.
- > Àrea de la Soladeixa: Es preveu la recuperació d'una àrea d'extracció d'àrids, replenada de terra pels treballs de la N-260, just passada la cruïlla amb el vial asfaltat que se'n va cap a Bresca i Baén.
- > Àrea de Baro: Es preveu la recuperació d'una àrea d'extracció de graves situada sobre el nucli de Baro, entre la carretera N-260 i el riu Noguera Pallaresa.
- > Àrea de la central Hidroelèctrica d'Espot: per damunt de la central hidroelèctrica d'Espot, al costat de la C-13. Consta d'aparcament, punt d'informació, permet l'accés a diversos itineraris, com ara la Vall de l'Escrita i la Torrassa.
- > Àrea del Prat de Pierró (Espot)
- > Àrea del Gerber al Port de la Bonaigua (Alt Àneu)
- > Àrea de la Font de la Matraca (Sort)
- > Àrea del poblat de la Santa Creu de les Llagunes (Soriguera): Dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

Àrees d'estada - Miradors

Les **àrees d'estada** es situen en punts característics del territori on poder gaudir lliurement de la naturalesa. Les àrees d'estada han d'estar degudament senyalitzades i dotades de contenidors adequats a cada lloc, per tal d'evitar l'impacte visual que generen. El manteniment d'aquestes àrees hauria de ser efectuada preferentment pel propi municipi ja que al estar molt vinculades a un indret concret genera un sentiment d'orgull i de propietat col·lectiva, el millor manteniment el farà el qui n'és el principal beneficiari.

En el panells informatius que es troben en les esplanades de serveis s'hauria d'incloure una descripció i localització d'aquestes àrees per fer-les més accessibles a tothom.

En alguns casos les àrees d'estada sorgeixen de la reutilització d'àrees existents que actualment no tenen cap contingut i no s'utilitzen amb cap finalitat. Per exemple, les àrees que resten entre els nous traçats de les carreteres i les antigues vies.

- > Àrea d'estada Montcortés: situada en el municipi de Baix Pallars i al costat del estany de Montcortés, és una plana amb una pendent gairebé imperceptible que voreja l'estany. Al marge sud de l'estany hi ha habilitada una zona d'acampada amb bancs, una font i un petit bar. L'estany de Montcortés està inclòs en el Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya (PEIN) pels valors naturals que conserva. Aquest estany, es troba situat a 1.065m d'altitud, té una sola cubeta i una fondària màxima d'uns trenta metres. Es col·loca una àrea entre la Via Verda¹ Pla de Corts i el vial asfaltat que des de Gerri arriba a Peracalç. Amb la

realització d'aquesta àrea d'estada es preveu una millora d'accés a la zona d'oci del llac i un punt de servei per tots als usuaris dels circuits de pistes de muntanya i de senders paisatgístics que recorren el Baix Pallars.

> Àrea d'estada Barranc d'Enseu: es troba al començament del sender paisatgístic Gerri de la Sal-Arcalís, en un punt bastant pròxim a Santa Maria de Gerri, passant pel poble d'Enseu, on es pot arribar a través de l'itinerari patrimonial del barranc.

> Àrea d'estada de Gulleri: es troba a la C-13, després de Rialp, just en el punt on el pont, que dona nom a aquesta àrea, ens permet travessar la Noguera Pallaresa per seguir l'itinerari patrimonial que ens portarà a Sant Romà de Tavèrnoles o bé abans de travessar el pont, agafar el sender paisatgístic 29 que ens portarà fins a Montenartró.

> Àrea d'estada de Malloí: situada en una àrea bastant plana entre la carretera L-504 i el Parc territorial de ribera Noguera de Cardós, prop del poble de Terveu; a l'altra banda del riu passa la Via Verda 5 (Vall de la Coma de Burg) que segueix baixant al costat del riu Noguera Pallaresa fins al Càmping Riberies.

> Àrea d'estada Font del Planell: accessible des de la C-13, a prop del Parc territorial de ribera de la Noguera Pallaresa, entre Escaló i el Pantà de la Torrassa.

> Àrea d'estada Bordes de Felip: accessible des de la L-510, localitzada entre Araós i Ainet de Bessan, es troba al costat de la Via Verda 6 (Antic Camí de les Fargues), que és la reutilització d'un antic tram de la carretera. És la porta d'accés al nucli de Besan, dins del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

> Àrea d'estada Vall de Tor: on la carretera L-510 es creua amb la Noguera de Tor, per damunt del poble d'Alins, es preveu la creació d'una àrea d'estada mes un aparcament per millorar l'accés a la Vall de Tor. Haurà de permetre deixar el cotxe per emprendre molts dels senders paisatgístics i pistes que es troben en aquesta zona. És dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

> Àrea d'estada Estaís: es troba al costat del vial asfaltat i del GR 11, prop d'Estaís, i bastant accessible des de la LV-5004.

> Àrea d'estada Font de la Ventosa: amb accés directe des de la L-504 a través d'un pont medieval, aquesta àrea al davant del nucli de Lladrós i cap lluny del càmping Serra més a munt, es troba en una zona molt interessant del punt de vista patrimonial, envoltada de recorreguts i peces de gran valor històric – cultural com per exemple l'ermita de la Mare de Déu del Pont i la Ruta dels Ponts Medievals. És dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu i constitueix un punt excel·lent per emprendre el recorregut de la Via Verda 7 (Vall de Cardós).

> Àrea d'estada del Prat d'Horta: amb accés directe des de la C-147, entre un antic revolt de la pròpia carretera i el riu Noguera Pallaresa. Situada als peus del nucli d'Estaron, actualment està ocupada per una gravera. Es proposa la seva restauració i transformació.

> Àrea d'estada de la Guingueta: al costat de l'embassament de la Torrassa. Punt accessible des de la carretera C-13, al costat de la Guingueta i del pont que travessant la Noguera Pallaresa, ens porta a Dorve i enllaça amb la via verda 11 Pla d'Esterri – La Torrassa.

- > Àrea d'estada Isavarre: molt a prop de l'accés al riu, al costat del poble, fàcilment accessible des de la carretera C-13, a través del tram de la Via Verda 10 (Alt Àneu) que va cap a Sorpe.

El Pla director assenyala de manera indicativa i reconeix com a **miradors** aquells punts del territori que per la seva situació privilegiada ofereixen unes vistes excepcionals sobre el paisatge. Cal que estiguin indicats en els panells informatius de les esplanades de serveis. Cal que compleixi amb la seguretat necessària limitant l'àrea del mirador amb una barana que impedeixi cap accident. Els miradors han de tenir un punt de recollida de residus, degudament situat i escollit per evitar l'impacte visual. Poden incorporar-se als miradors panells explicatius de les vistes que es divisen per fer extensiu el coneixement del territori i la seva geografia.

- > Mirador de la Vall de la Coma: a prop del nucli de Montesclado, es preveu un punt d'observació des del recorregut de la Via Verda que domina la Vall de la Coma de Burg.
- > Mirador de la Vall d'Àssua: des d'aquest punt, localitzat en l'indret conegut com el Forat de les Bruixes, es pot gaudir de vistes cap el Molí Fariner, Altron, Sorpe, Escàs.
- > Mirador de Sant Antoni: en el mateix recorregut de la Via Verda de la Vall d'Àssua, apareix un punt estratègic per contemplar la vall entre Llessui i Saurí.
- > Mirador Vall de Cardós: permet una bona vista a la Noguera de Lladorre des de la Via Verda Tavascan - Lladorre.
- > Mirador Castell de Llort: es troba al damunt de l'esplanada de serveis d'Espot, punt d'arribada del itinerari patrimonial Camí Reial d'Espot. Es pot veure, des d'aquest punt, el Pantà de la Torrassa.
- > Mirador-Ruta dels Ponts Medievals: des de l'itinerari patrimonial que porta el mateix nom es pot mirar la vall de la Noguera de Cardós, fins els pobles de Lladrós i Benante, així com varies peces del patrimoni històric medieval. És dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.
- > Mirador Les Poselles: des de l'itinerari patrimonial Mare de Déu de Biuse (alt. 1750 m). És dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.
- > Mirador de Sant Martí del Pui: molt a prop de la Noguera de Cardós, es troba en un punt estratègic de l'itinerari patrimonial Ainet de Cardós-Sant Martí per a l'observació del paisatge muntanyós entre Cassibrós i Ainet de Cardós.
- > Mirador de Fogueruix (Alt Àneu). És dins l'àmbit del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.
- > Mirador de l'Estany (Espot) . És dins l'àmbit del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.

Punts d'accés al riu

Vinculats amb el Parc territorial de ribera, són punts on l'accés al riu per practicar-hi qualsevol activitat és molt franc. Esplanades que no han de tenir gran superfície, però que han de contemplar un bon accés, mitjançant un camí o una pista per arribar a l'esplanada contigua al riu.

EL Pla proposa, per tal de reforçar totes les activitats que permet el riu (ràfting, caiac, pesca, piragüisme, etc..), localitzar els punts d'accés al riu en els panells de les Esplanades de Serveis i senyalitzar-los des de la via principal més pròxima. Cal que disposin, també, d'àrees d'aparcament.

L'organització i el manteniment dels punts d'accés al riu ha de fer-se pel consorci que gestioni el Parc territorial de ribera. Cal dotar aquests punts amb una recollida de residus (contenidors degudament col·locats per evitar l'impacte visual) i un panell que expliqui quines activitats són les idònies en aquest punt i aconselli de com practicar-les amb la màxima seguretat.

De manera indicativa, el Pla assenyala aquests:

- > Des de la carretera N-260, molt a prop de l'esplanada de serveis de Morrerres, on es troba l'Hostal de Morrerres, el Pla proposa una actuació per facilitar l'accés a la Noguera Pallaresa.
- > Des de la N-260, abans d'arribar al poble de Ribera de Montardit, al sud del càmping La Borda de Farrero, es localitza un punt d'accés a la Noguera Pallaresa.
- > Des de la Via Verda3, es preveu un altre punt d'accés al riu a l'alçada de Sort, creant un contacte més fort amb l'àmbit urbà del Parc territorial de ribera.
- > Abans d'arribar a Rialp, on la carretera discorre molt a prop de la Noguera, apareixen dos punts més d'accés al riu, seguint pensant que pot ser l'ocasió per intensificar espais d'oci en zones de major concentració urbana, degut també a la presència de la via verda 3 i de la connexió amb l'anell de via verda Vall d'Àssua a Rialp.
- > Des de la C-13, un punt d'accés al riu es troba al nord de Rialp, entre els barrancs de Rodés i de la Masia.
- > Dos punts més d'accés a la Noguera des de la C-13, són: abans d'arribar a la bifurcació amb la L-504, no molt lluny de l'Hostal del Rei, el punt on arriba al riu un camí rural que baixa des de l'església Mare de Déu de Biuse, aquí hi ha un enllaç amb l'itinerari patrimonial que porta el mateix nom.
- > Des de la nova variant de Llavorsí, abans del túnel, a la Borda de Minguer, un altre accés a una zona d'activitats esportives. Al costat del càmping Riberies.
- > Des de la carretera L-504, es planteja un punt d'accés al riu Noguera de Cardós, a banda dreta en direcció de Terveu.
- > Des de la carretera C-13 el punt d'accés al riu, la Noguera Pallaresa, es troba al costat del poble de La Guingueta, on es pot enllaçar amb la via verda 11 (Pla d'Esterri-La Torrasa).
- > Des de la L-504 es preveu un accés a la Noguera de Cardós, al costat de Lladorre, aprofitant de la via verda 9 (Tavascan-Lladorre), no molt lluny del Castell de Lladorre.
- > Des de la L-510, un accés a la Noguera de Vallferrera entre Araós i Besan, en el punt on conflueixen la via verda6 (Antic Camí de Fargues), la pista Araós-Borda de Clauri i el sender paisatgístic Besan-Pla de Nigua.
- > Des de la C-13, hi haurà un accés a la Noguera Pallaresa abans d'arribar al poble d'Isil. Seguint mes amunt el curs del riu, es pot emprendre el recorregut per la pista

transfronterera que arriba a la estació d'esquí de fons de Bonabé, i segueix cap a Montgarri a la Val d'Aran, baixant fins a Salardú. Aquest punt d'accés al riu es troba pròxim al Refugi casa Sastrés i al sender paisatgístic 37 (Cerbi-Isil).

> Molt a prop d'Isavarre, des de la C-13, un cop superat el nucli i mes avall de l'embassament de Borén, es preveu localitzar un punt d'accés al riu, aprofitant de la proximitat de la via verda 10 (Alt Àneu) i d'altres recorreguts com pistes de muntanya (pista de la Mata de València que també és itinerari patrimonial).

Equipaments-aparcaments

La gran afluència de visitants que assoleixen les estacions de muntanya o bé els nuclis pròxims en un temps molt puntual, fa que es col·lapsin totes les àrees properes. El Pla proposa l'habilitació d'aparcaments en els punts on sorgeixen aquests problemes. Aquests aparcaments han de tenir capacitat suficient per absorbir la quantitat de vehicles que arriben en les èpoques de màxima afluència. Aquestes són les existents o previstes en l'actualitat:

- > Aparcament del Prat de Pierró, a Espot: 240 places. És dins l'àmbit del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.
- > Nucli d'Espot: amb una dotació de 470 places, la nova àrea d'aparcament està col·locada a la entrada sud del nucli d'Espot entre la carretera L-5004 i el GR-11.
- > Estació de muntanya Super-Espot: es preveuen dues àrees d'aparcament per dotar l'estació de aproximadament 680 places més d'aparcament (una de 160 places i l'altra de 520). En part, és dins l'àmbit del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.
- > Estació de muntanya Port Ainé: dues àrees d'aparcament situades a la zona de l'estació, a prop dels remuntadors, una preveu la dotació de 65 places, l'altra 195. En part, és dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.
- > Estació de muntanya Baquèira - Beret: al costat de la carretera del Port de la Bonaigua, més amunt de l'església Mare de Déu de Les Ares està prevista una àrea d'aparcament de més o menys 400 places, a prop del remuntador de Sorpe (Cabana de Sorpe). En part, és dins l'àmbit del Parc Natural de l'Alt Pirineu.
- > Estació de muntanya Tavascan: una àrea d'aparcament a la carretera d'accés a la Pleta del Prat.

Els equipaments-aparcaments que serveixen a les estacions de muntanya, tenen una ocupació temporal al llarg de l'any. La resta d'èpoques queden absolutament en desús. El pla proposa que aquestes esplanades s'utilitzin per activitats a l'aire lliure, com concerts o esdeveniments de caràcter lúdic i cultural que agrupin a molta gent.

Els aparcaments han d'estar dotats de punts de recollida de residus (contenidors degudament col·locats, per evitar l'impacte visual) i un panell on hi hagi informació dels altres serveis territorials. També han de garantir l'ordre d'aparcament dintre de l'esplanada i l'ordre en els accessos, per tal evitar els possibles col·lapses tant en l'entrada com en la sortida.

5. SISTEMA D'INFRAESTRUCTURES TERRITORIALS

El sistema d'infraestructures territorials està format per aquell conjunt d'elements d'interès general que són fonamentals per assegurar el desenvolupament i funcionament del conjunt del territori, donada la seva important contribució a l'hora d'assolir els objectius del planejament referents a la mobilitat i a l'abastament de serveis.

L'objectiu d'aquest Pla director és fixar les determinacions generals dels sistemes d'infraestructures territorials sense perjudici del que estableixi, de forma més específica, la legislació sectorial vigent en cadascuna de les respectives matèries que els afectin.

Els diferents tipus de sistemes d'infraestructures territorials previstos per aquest Pla director són els següents:

Infraestructures territorials de la mobilitat:

- Infraestructures de la mobilitat viària.
- Infraestructures de la mobilitat aeroportuària.
- Infraestructures del transport.

Infraestructures territorials de serveis:

- Infraestructures de serveis d'abastament d'aigua.
- Infraestructures de serveis de sanejament.
- Infraestructures de serveis energètics.
- Infraestructures ecoambientals.
- Infraestructures de telecomunicacions.

INFRAESTRUCTURES DE LA MOBILITAT VIÀRIA

Tal i com s'ha explicat en la Memòria d'informació, la mobilitat és una qüestió de vital importància per la comarca i, per aquest motiu, el Pla director planteja una sèrie de actuacions i programes per la creació d'una nova xarxa integrada i per la millora de la existent, tant de la estructura bàsica com de la secundària i la resta dels vials asfaltats.

El Pla recull les propostes sobre les infraestructures de mobilitat contemplades pel planejament territorial (PTP APiA) i el planejament sectorial corresponent (Pla d'infraestructures de transport de Catalunya), proposant solucions alternatives en els casos que comporten alguna millora de caire territorial. Els traçats recollits en els plànols d'ordenació tenen un caràcter indicatiu, que ha de ser ajustat en els documents sectorials que han de concretar tècnicament cada tram.

Els objectius principals de la proposta són:

- Establir i ordenar la relació d'aquestes infraestructures amb els teixits urbans i els espais oberts, evitant generar més barreres ecològiques i intentant minvar l'impacte de les existents.
- Assenyalar les variants útils per a incrementar l'eficiència de la xarxa viària del Pallars.
- Transformar les travesseres urbanes, al llarg de les principals carreteres, en passeig, una vegada que siguin alleugerides del trànsit dels camions absorbit per les noves variants (N-260, C-28).
- Solucionar la problemàtica dels accessos als nuclis situats a mitja vessant i millorar la xarxa d'accessibilitat i connectivitat de les valls laterals.
- Crear una xarxa de serveis públics i d'infraestructures rurals.

El Pla director urbanístic planteja una sèrie d'actuacions i programes per la creació d'una nova xarxa integrada i per la millora de l'existent, tant en l'estructura bàsica com en la secundària i en la resta de vials asfaltats. Els Programes estan inclosos dintre d'aquesta Memòria d'Ordenació en l'apartat número 10.

Per intentar donar solució a aquestes qüestions es presenten les opcions que proposa el Pla director, referint-se als diferents elements que integren el sistema d'infraestructures de la mobilitat:

- xarxa bàsica (carreteres nacionals i comarcals).
- xarxa secundària (carreteres locals).
- vies integrades (vials asfaltats).
- pistes de muntanya.

Xarxa bàsica

El Pla director reconeix les carreteres nacionals i comarcals que la integren:

- La **C-13** o **Eix del Pallars**.
- La **C-28** d'Esterri en direcció Vielha.
- La **Nacional 260**, o **Eix Pirinenc**.

El Pla director urbanístic estima necessàries les millores de traçat de les infraestructures viàries existents al Pallars Sobirà. En concret:

- El Pla director urbanístic recomana que es prioritzin, d'entre les actuacions viàries previstes en el PTP APiA, les següents:
 - **Port de la Bonaigua:** Condicionament, eixamplament i millora del traçat de la carretera C-28 del final de la variant dels Avets (pk 56+840) a la cruïlla de Son.
 - **Port del Cantó:** Condicionament de la carretera N-240 a les rampes del coll del Cantó, en la mesura del topogràficament possible.

- **Variant de Gerri de la Sal:** Variant de l'Eix Pirinenc proposada pel Ministerio de Fomento per l'oest del nucli, mitjançant un tram en túnel de 900 m, i un pont sobre el barranc de Comte.

- **Túnel de la Bonaigua:** La seva construcció garantiria una articulació territorial fluida del Pallars Sobirà amb l'Aran i França.

El PTP APiA ja contempla la importància d'aquesta infraestructura, fonamentalment pel que fa a l'àmbit local, però, atenent als reptes que s'han d'afrontar a escala territorial, la considera una prioritat estratègica a mig termini d'acord amb la demanda existent, el seu cost i, molt especialment, amb la funcionalitat real que pugui oferir la via en relació al seu impacte i a la seva utilitat en els dies de tancament del port. Per tot això, estableix el requeriment que es faci, amb els instruments a l'escala apropiada, una reserva de sòl i que aquesta es mantingui per a possibilitar la construcció del tram quan es faci necessari pels fluxos de trànsit assolits.

El Pla director referma la necessitat d'efectuar un estudi previ de viabilitat d'aquesta infraestructura, i manté la proposta de traçat contemplada pel PTP APiA gairebé en la seva totalitat, recomanant la modificació del tram de sortida a l'Aran per tal de minimitzar l'impacte ambiental a la Vall de Ruda.

- **Variant de Llavorsí:** Proposta de variant amb un tram del traçat en superfície i un altre en túnel que passa a la banda dreta del nucli, evitant d'aquesta manera el encreuament de la C-13 amb la carretera L-504 cap a Lladorre.

- **Variant de Rialp:** Es manté la previsió de traçat del Pla territorial, per l'oest del nucli.

- Respecte a les previsions del PTP APiA, ajusta i modifica el traçat de les següents:

- **Variant d'Esterri d'Àneu-València d'Àneu:** La construcció de la variant conjunta d'Esterri i València d'Àneu permetrà comptar amb una nova via de dos carrils de 3,5 metres d'amplada per sentit i dos vorals d'un metre d'amplada, amb una longitud total de 4,7 quilòmetres. Entre les principals actuacions, cal remarcar la construcció d'un viaducte de 110 metres de longitud que permetrà el pas de la canalització de la riera del Tinter i de dos camins que hi accedeixen. El projecte inclou també dues noves interseccions, una a Esterri d'Àneu nord i una altra a València d'Àneu, ambdues amb carrils centrals de gir a l'esquerra i d'acceleració. Les obres es completaran amb un pas de fauna, el elements de drenatge, mesures ambientals, barreres de seguretat i senyalització.

- **Variant de La Guingueta d'Àneu:** El Pla recull les previsions del PITC de proposar una variant de la carretera C-13 al nucli de La Guingueta d'Àneu. El traçat indicatiu que es grafia als plànols d'ordenació manté el pas per l'oest del nucli proposat pel PTP APiA, però el situa més proper a les pendents de la muntanya per tal d'alliberar el sòl planer i permetre el projecte de defensa de les avingudes del torrent redactat per l'ajuntament, d'acord amb l'ACA.

- **Variant de Sort:** Es planteja una variant de la N-260 al nucli de Sort per l'est que recull, a l'hora, el trànsit procedent de la Seu d'Urgell pel coll del Cantó. A diferència del traçat

proposat pel PTP APiA, el Pla director urbanístic del Pallars Sobirà proposa un nou traçat més ampli en la zona sud que permet un viaducte menor i de menor impacte paisatgístic i, alhora, mantenir la integritat de les Vernedes. L'accés nord es planteja més proper al nucli, creuant el riu de forma gairebé perpendicular, sense passar per damunt del càmping.

- Finalment, el Pla assenyala dues noves infraestructures d'interès comarcal:
 - **Sorpe - Borén - Isil:** El Pla reconeix el nou traçat que uneix les carreteres C-28 i la C-13 (entre Sorpe, Borén i Isil) i que crea una ruta alternativa a la carretera d'Esterri d'Àneu a Alòs.
 - **Tírvia - coma de Burg:** El Pla prioritza l'arranjament i ampliació, en la mesura de lo possible, de les carreteres d'accés a Tírvia i al sistema de nuclis de la coma de Burg (Burg, Farrera, Alendo, Mallolís, Montesclado i Glorieta) i estudiar les millors alternatives, en cas de necessitar un nou accés des de la carretera C-13. En conseqüència, i en espera de l'estudi informatiu necessari, el Pla grafia en els plànols d'ordenació tant l'accés actual com un possible nou traçat indicatiu que discorre per la solana de Tírvia.

Xarxa secundària (carreteres locals)

El Pla director reconeix les carreteres locals que integren la xarxa secundària del Pallars:

- LV 5131, de N-260 a Tornafort.
- LV 5222, de N-260 a Enviny.
- LV 5223, de C-147 a Llessui.
- LV 5224, de LV-5223 a Olp.
- LV 5004, de C-147 a Espot.
- L-504, de C-147 a Tavascan.
- L-510, de L-504 a Àreu.

Vies integrades

Tal i com es descriu a la Memòria d'informació, aquestes vies comprenen les carreteres capil·lars o paisatgístiques que donen accés als micro-sistemes urbans distribuïts al llarg de la vall (moltes de les quals el PTP APiA anomena "vies integrades") que, amb independència de la longitud de recorregut, tenen un grau d'integració elevat amb la topografia i les activitats del territori.

Per aquest motiu el Pla director urbanístic planteja unes actuacions combinades amb programes per la recuperació i la millora dels anomenats vials. Es completa, d'aquesta manera, una sèrie de actuacions i programes que han posat en marxa altres organismes públics com el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca que executa les obres a través de REGSA i en el marc de la línia desenvolupament i millora de les infraestructures. Per últim, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques disposa de dues línies d'ajuts genèriques que tenen com objectiu la millora de camins. Es gestionen des de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge.

El Pla director urbanístic té com a objectiu posar en relació la morfologia del territori i l'estructura viària. Per tal d'aconseguir un "Pallars en Xarxa" estableix criteris per al condicionament i millora de la xarxa de vies integrades com a complement de les xarxes viàries bàsica i secundària.

Es llisten, tot seguit, el conjunt de les vies integrades actuals i algunes propostes de nou traçat o de millora, que hauran de ser valorades per les administracions i organismes competents:

Enllaç des de la C-13:

- Vials d'accés a Son i Jou, Escalarre, Unarre-Gavàs-Cerbi, Burgo-Llavorre, Escart, Estaron, Arestui-Baixasca i Aidí.
- Per asfaltar:
 - Vial d'accés a Àrreu.
 - Vial d'accés a Dorve.
 - Vial d'accés a Berrós Jussà, (per asfaltar fins a Berrós Sobirà).
- Per condicionar:
 - Vial d'accés a València d'Àneu-Esterri d'Àneu (condicionament vinculat a la reconversió de la C-13).
 - Vial d'accés a Llavorsí.
 - Vial d'accés a Beraní, prolongament cap a Roní i Sant Miquel.
- De nova creació:
 - Nou vial d'accés a Sant Romà de Tavèrnoles.
 - Nou vial d'accés a Montenartró i Romadriu (per asfaltar una pista).

Enllaç des de LV 5004:

- Vials d'accés a Estaís i Super Espot.

Enllaç des de LV 5222:

- Vial d'accés a Bressui.

Enllaç des de LV 5223:

- Vials d'accés a Surp-Rodés, Caregue, Bernui-Seurí, Llessui, Castellviny i Borda de Botja i Borda de Beta.

Enllaç des de LV 5131:

- Vials d'accés a Malmercat i Tornafort.

Enllaç des de N-260:

- Vials d'accés a Arcalís, Escós-Estac, Balestui-Sellui-Ancs, Peramea-Bretui-Montcortès, Peracalç, Mentui-Capestany, Cortscastell-Canals, Pujol i Bresca-Vilesa-Baén-Pui.

- Per asfaltar:
 - Nou vial a Embonui.
 - Nou vial a Mencui.
 - Vial d'accés a Les Llagunes (prolongament cap a Freixe per asfaltar).
 - Nou vial a Masies de Llaràs.
 - Nou accés a Enseu.
 - Nou accés a Soi.
 - Nou accés a Castellnou.
 - Nou accés a Solduga i Espluga, i Cuberes.

Pistes de muntanya

La xarxa de pistes forestals marca la seva importància per l'estricta relació amb el sistema de boscos de la comarca. De fet, les pistes identificades per l'Inventari de Pistes i Camins del Pallars Sobirà, efectuat pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà, serveixen d'accés i per la gestió de les àrees que compten amb una gran densitat d'arbrat.

El Pla director urbanístic proposa per aquesta categoria del sistema d'infraestructures una sèrie d'actuacions com la millora i l'adequació amb senyalètica dels recorreguts.

A continuació s'adjunta la fitxa que recull i ordena les pistes forestals identificades pel Pla director urbanístic, segons els diferents sistemes territorials de la comarca. En ella s'identifiquen les connexions amb altres senders, nuclis o elements de patrimoni i es descriu, també, l'estat actual (segons l'Inventari de Pistes i Camins del Pallars Sobirà). Així mateix, es fixen criteris d'actuació per al seu condicionament i millora, que hauran de ser valorades per les administracions i organismes competents:

Sistema Baix Pallars - Ancs – Estac:

- > **Peracalç - Rebollar de Montsor:** des del nucli de Peracalç creua alguns torrents seguint en direcció del Pallars Jussà, fins al Rebollar de Montsor.
- > **Sellui - La Serreta:** des del sender paisatgístic sp58 Sellui-Betruí, molt a prop del poble de Sellui, passa al costat del Barranc de Campollongs fins arribar a la borda de Manel i de Però, creuant la Serreta.
- > **Pont de Ruixou (sp9T) - Serra de Ruixou:** procedent de la pista transfronterera, al mateix temps sender paisatgístic sp9T. S'inicia on es troba el Pont de Ruixou i arriba a la Serra de Ruixou, passant per al corredor d'Aigüestortes.
- > **Ancs - Collada de la Ginebrera:** des del poble de Ancs arriba a la Collada de Ginebrera en direcció del corredor ecològic d'Aigüestortes.
- > **Pistes Bosc dels Capollans - Obaga de Peramea:** prové del sender paisatgístic sp9T en direcció de Balestui.

- > **Estac - Borda de Blasi:** connecta Estac amb el vial asfaltat que arriba fins a Mencui passant per Escós.
- > **Estac - Bordes d'Estac:** creua una zona molt interessant des del punt de vista del patrimoni agro-ramader; es troba a passar al costat de murs de pedra seca i en un tram coincideix amb un camí ramader fins a arribar a un grup de bordes: d'Estac, de Ramon, de Mora.
- > **Useu - Cuberes:** un llarg recorregut que connecta el nucli de Useu amb el nucli de Cuberes, passant per la Serra del Pouet, a prop de la Serra de Cuberes.
- > **Sant Sebastià de Buseu - Solana des Escorrals.**
- > **Vilesa - Obaga d'Enseu.**
- > **Muntanya de Sant Mauri:** procedeix del sender paisatgístic sp61 Gerri de la Sal - Arcalís, creua el Bosc d'Arcalís.

Sistema Vall de Siarb

- > **Bosc de Tornafor:** prové del sender paisatgístic sp36 Soriguera-Tornafor, per l'altar de les Bruixes, passant pel Serrat de Forat i creuant el Bosc d'Arcalís i el Bosc de Gavarnet.
- > **Freixe - Plana d'Aran:** prové del sender sp35 Les Llagunes-Freixe-Rubió (connexió amb la N-260)
- > **Pista connexió sp33 Port Ainé - sp34 Embonui.**
- > **Pistes Bosc de Fontoba i Fornols:** prové del sender sp33 Port Ainé-Vilamur.
- > **Coll de la Culla:** es tracta d'una pista circular que comença i acaba al sender sp30 Montnartró-Port Ainé.

Sistema Valls d'Assua

- > **Saurí - Bordes de Tonya:** comença al nucli de Saurí, molt a prop de la peça patrimonial Casa Bolunya, segueix fins a creuar la via verda 4 Vall d'Assua i mes endavant coincideix amb un camí ramader, permetent l'accés a unes bordes: Francesca, Galta, Tonya.
- > **Bordes de Perales i de Moreta:** prové del sender sp47 Coll de la Portella de Dalt-Llessui.
- > **Escàs - Pinosa i Mata Negra d'Escàs:** creua totalment el Bosc d'Escàs.
- > **Surp - Borda de Betran:** prové del vial asfaltat Surp-Rodés, més a prop del nucli de Surp.
- > **Rodés - Bosc de Pala:** surt del vial asfaltat Surp-Rodés, més a prop del nucli de Rodés.
- > **Pistes Beraní - Bosc Real /Sola:** connecta amb el sender paisatgístic sp31 Port Ainé-Beraní.
- > **Pistes Roní - Bosc Real /Sola:** surt del vial asfaltat molt a prop del nucli de Roní connectant amb el sender sp31 Port Ainé-Beraní.

Sistema Valls d'Àneu

- > **Bosc de Montmitge:** surt del sender sp43 Coll de Pedres Blanques-Arestui i es troba a passar al costat del corredor ecològic de la Muntanya d'Escart.
- > **Pista Bosc de l'Estadina de Baïasca:** prové del sender sp43 Coll de Pedres Blanques-Arestui

- > **Pista Bosc Clot de l'Osa:** prové del sender sp43 Coll de Pedres Blanques-Arestui.
- > **Pista Bosc negre d'Escaló:** es tracta d'un recorregut casi circular que connecta amb el sender sp42 Coll de Pedres Blanques-Escart.
- > **Borda Privado:** a prop del nucli de Aidí.
- > **Berrós Jussà - Bosc de Comasany:** connecta amb el sender sp16 Anàs-Berrós Sobirà molt a prop del nucli de Berrós Jussà.
- > **Espot - Bosc de Conca:** surt del vial asfaltat que dona accés a Espot, es troba a passar al voltant del GR 11-20 i del sender sp40 Espot-Refugi dels Quatre Pins.
- > **Bosc de Jou:** aquesta pista tan petita surt del vial asfaltat que dona l'accés a Jou, on passa el GR-11.
- > **Bosc Rose i Plana:** prové del sender sp39 Son – Jou.
- > **Mata de València:** és part d'un itinerari patrimonial.
- > **Boscas Solana i Pineo.**
- > **Bosc de Baleran - Moredo:** surt de la carretera a la vora d'Isil.
- > **Bosc de Baleran - Moredo Bordes de Lapre:** surt de la carretera a la vora d'Isil.
- > **Bosc de Comasany:** prové del sender sp16 Anàs-Berrós Sobirà.
- > **Pista Bosc d'Escaló (sp16).**

Sistema Vall de Cardós

- > **Ribera de Cardós - Bosc de Borente:** surt de la carretera, a sud de ribera de Cardós, creuant el sender sp 15 Ribera-Estaron-Aidí.
- > **Borda del Coixet - Bosc de Borente.**
- > **Lladrós - Serra Mitjana:** surt de la carretera a sud de Lladrós.
- > **Lleret - Cortals de Marquet i Lladrós:** prové del vial asfaltat que dona accés al nucli de Lleret.
- > **Boldís Sobirà - Punta de Roquetes:** es tracta del seguiment del vial asfaltat que dona accés a Lladorre fins a Boldís Sobirà: de d'aquest punt segueix el traçat del GR 11.
- > **Pistes Boaví - Estallo:** en connexió amb el sender sp19 Tavascan-Pla de Boavi.

Sistema Coma de Burg

- > **Pista Bordes de la Plana:** en connexió amb el sp25 Coll de So de Farrera.
- > **Pistes Bosc de la Ribalera:** en connexió amb el sp26 Coll de So de Farrera).

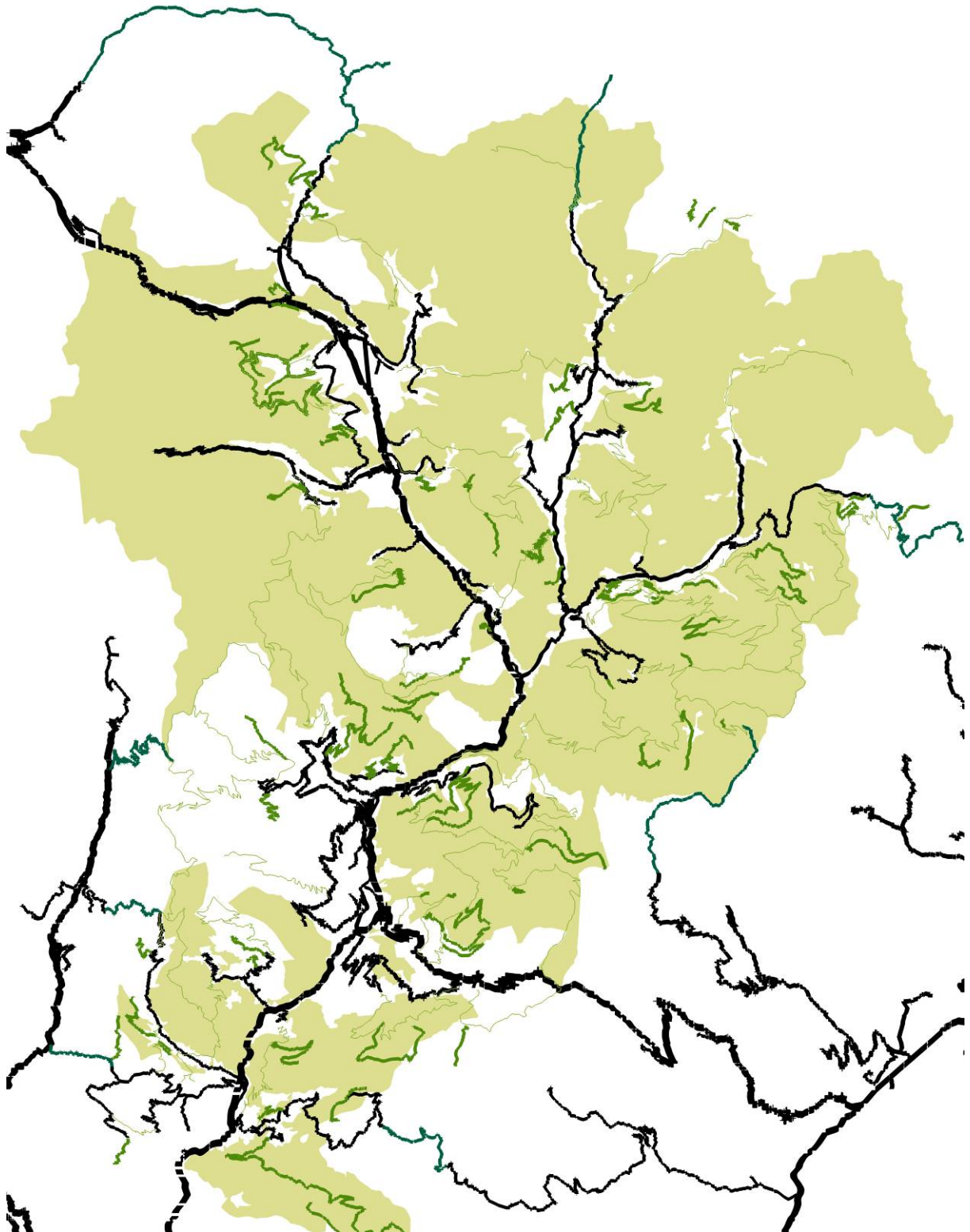
Sistema Vallferrera

- > **Araós - Bordes de Virós:** prové del sender paisatgístic sp6 Tírvia-Bordes de Virós, i comença al costat del nucli d'Araós.
- > **Araós - Borda de Clauri:** surt del sender sp6 Tírvia-Bordes de Virós, a prop de la Via Verda 6 Antic Camí de Fargues.
- > **Pistes connexió sp4 Araós-Bordes de Virós:** prové del sender sp4 Araós-Bordes de Virós.
- > **Bosc de Virós - Barranc de Ruscalleda:** prové del sender sp5 Alins-Bordes de Buïro.

- > **Pistes connexió sp4 - sp7:** es tracta d'una connexió entre el sender sp4 Araós-Bordes de Virós i el sender sp7 Pista refugi Gal Fer-Pic de Màniga.
- > **Obaga d'Alins:** un recorregut circular al voltant del sender sp8 Pista Alins.
- > **Pistes Boscos de Sàlics i Saltadera:** aquest conjunt de pistes connecta el sender sp1 Pista Tor-lo Covill i el sender sp2 riu de Sàlics-Borda Palanca.
- > **Pistes Bosc Negre (sp3T pista Tor-Andorra).**

PLA DIRECTOR DEL PALLARS SOBIRÀ		PROPOSTES				
		Estat actual, Inventari CCPS i cartografia (vial, pista, sender, ramader)	ORDENACIÓ			
SNU	PISTES FORESTALS					
			Millora	Condicionar	Senyalètica	Altres
	Sistema Baix Pallars - Ancs - Estac					
	Peracalç - Rebollar de Montsor	Camí Forestal				
	Sellui - La Serreta	Camí Forestal				
	Pont de Ruixou (sp9T) - Serra de Ruixou	Camí Forestal				
	Ancs - Collada de la Ginebrera	Camí Forestal				
	Pistes Bosc dels Capollans - Obaga de Peramea	Camí Forestal				
	Estac - Borda de Blasi	Camí Forestal				
	Estac - Bordes d'Estac	Camí Forestal				
	Useu - Cuberes	Camí Rural i Tradicional				
	Sant Sebastià de Buseu - Solana des Escorrals	Camí Rural i Tradicional				
	Vilesa - Obaga d'Enseu	Camí Forestal				
	Muntanya de Sant Mauri	Camí Forestal				
	Sistema Vall de Siarb					
	Bosc de Tornafort (sp36 Soriguera)	Camí Forestal				
	Freixe - Plana d'Aran (sp35 Les Llagunes)	Camí Forestal				
	Pista connexió sp33 Port Ainé - sp34 Embonui	Camí Forestal				
	Pistes Bosc de Fontoba i Fornols (sp33 Port Ainé)	Camí Forestal				
	Coll de la Culla (sp30 Port Ainé)	Camí Forestal				
	Sistema Valls d'Àssua					
	Saurí - Bordes de Tonya	Camí Forestal				
	Bordes de Perales i de Moreta (sp47 Llessui)	Camí Forestal				
	Escàs - Pinosà i Mata Negra d'Escàs	Camí Forestal				
	Surp - Borda de Betran	Camí Forestal				
	Rodés - Bosc de Pala	Camí Forestal				
Pistes Beraní - Bosc Real /Sola (sp31 Port Ainé)	Camí Forestal					
Pistes Roní - Bosc Real /Sola (sp31 Port Ainé)	Camí Forestal					

PLA DIRECTOR DEL PALLARS SOBIRÀ		PROPOSTES				
		Estat actual, Inventari CCPS i cartografia (vial, pista, sender, ramader)	ORDENACIÓ			
SNU	PISTES FORESTALS					
	Sistema Valls d'Àneu					
	Bosc de Montmitge (sp43 Arestui)		Camí Forestal			
	Pista Bosc de l'Estadina de Baiasca (sp43 Arestui)		Camí Forestal			
	Pista Bosc Clot de l'Osa (sp43 Arestui)		Camí Forestal			
	Pista Bosc negre d'Escaló (sp42 Escart)		Camí Forestal			
	Borda Privado (Aidi)		Camí Forestal			
	Berrós Jussà - Bosc de Comasany		Camí Forestal			
	Espot - Bosc de Conca (PN) (sp40 Espot)		Camí Forestal			
	Bosc de Jou		Camí Forestal			
	Bosc Rose i Plana (sp39 Son - Jou)		Camí Forestal			
	Mata de València (Itinerari patrimonial)		Camí Forestal			
	Boscas Solana i Pineo		Camí Forestal			
	Bosc de Baleran - Moredó		Camí Forestal			
	Bosc de Baleran - Moredó Bordes de Lapre		Camí Forestal			
	Bosc de Comasany (sp16)		Camí Forestal			
	PistaBosc d'Escaló (sp16)		Camí Forestal			
	Sistema Vall de Cardós					
	Ribera de Cardós - Bosc de Borente (sp 15)		Camí Forestal			ADF
	Borda del Coixet - Bosc de Borente		Camí Forestal			ADF
	Lladrós - Serra Mitjana		Camí Forestal			ADF
	Lleret - Cortals de Marquet i Lladrós		Camí Forestal			ADF
	Boldís Sobirà - Punta de Roquetes		Camí Forestal			ADF
	Pistes Boaví - Estallo (sp19 Tavascan)		Camí Forestal			ADF
	Sistema Coma de Burg					
	Pista Bordes de la Plana (sp25 Coll de So de Farrera)		Camí Forestal			ADF
	Pistes Bosc de la Ribalera (sp26 Coll de So de Farrera)		Camí Forestal			ADF
	Sistema Vallferrera					
	Araós - Bordes de Virós		Camí Forestal			ADF
	Araós - Borda de Clauri		Camí Forestal			ADF
	Pistes connexió sp4 Araós-Bordes de Virós		Camí Forestal			ADF
	Bosc de Virós - Barranc de Ruscalleda (sp5 Alins-Bordes de Buïro)		Camí Forestal			ADF
	Pistes connexió sp4 - sp7		Camí Forestal			ADF
Obaga d'Alins (sp8 Pista Alins)		Camí Forestal			ADF	
Pistes Bosc de Sàlcs i Saltadera (sp1 - sp2)		Camí Forestal			ADF	
Pistes Bosc Negre (sp3T pista Tor-Andorra)		Camí Forestal			ADF	

Esquema del conjunt de vialitats, senders paisatgístics i pistes forestals amb els boscos del Catàleg del Forest d'utilitat pública.

INFRASTRUCTURES DE LA MOBILITAT FERROVIÀRIA

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà proposa l'estudi del perllongament del traçat ferroviari des de La Pobla de Segur (Pallars Jussà) fins a Sort i fins a l'aeroport de La Seu d'Urgell. Aquest perllongament afavoriria la dinamització global de la comarca i convertiria Sort en un nucli clau, intercanviador modal.

INFRASTRUCTURES DE LA MOBILITAT AEROPORTUÀRIA

Heliports

El Pallars Sobirà té un heliport de primer nivell a Tírvia, de titularitat del DPTOP. El Pla d'aeroports, aeròdroms i heliports de Catalunya 2007-2012 no contempla cap nova helisuperfície al Pallars Sobirà. Malgrat això, es fixa com a objectiu realitzar un desplegament d'una xarxa d'heliports als parcs de Bombers i a les comissaries dels Mossos d'Esquadra.

El Pla director urbanístic del Pallars Sobirà recomana ampliar el nombre d'helisuperfícies a la comarca, per la seva situació geogràfica i la seva gran superfície forestal. En aquest sentit, el Pla director proposa l'estudi d'implementació d'una helisuperfície a Sort, en concret sobre terrenys de la Deixalleria Comarcal.

Els paràmetres que han de regular, mínimament, les helisuperfícies són els següents:

- Localització d'una àrea de terreny dur, compacte, com un estadi de futbol o similar;
- Superfície lliure d'obstacles i d'objectes que puguin ser arrossegats fàcilment;
- El terreny ha de ser horitzontal, sense inclinació lateral. S'han d'evitar relleus del terreny com vessants enfrontats perpendicularment al vent, amb relleus molt marcats.
- Es precisa almenys una superfície de 20x20 m, per a helicòpters de tipus mig i de 25x25 m, per a helicòpters pesats.
- Els plans de vol de les aeronaus hauran de respectar l'ordre PRE/1841/2005, de 10 de juny, que estableix com a zona de vol restringit l'àrea del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.

INFRASTRUCTURES DEL TRANSPORT

Elements de la xarxa de transport públic

En el Pla comarcal de muntanya 2001-2005 es reflecteix “la posada en marxa de noves línies regulars, l'aprofitament del transport escolar per a la mobilitat no educativa o la introducció de serveis a la demanda en els nuclis més petits com serveis iniciats i ampliat en els darrers anys mitjançant convenis anuals entre el Consell Comarcal del Pallars Sobirà i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Així mateix, diferents departaments de la Generalitat subvencionen el Consell Comarcal per oferir solucions específiques a les necessitats de mobilitat reduïda, a la gent gran i a aquelles que han de desplaçar-se a un centre sanitari”.

El Pla director urbanístic aposta per que es compleixi aquesta previsió per ampliar i fer més eficient la xarxa de transport públic, pensant que juntament amb l'obertura del territori pallarès a l'exterior, sigui important facilitar les connexions i els fluxos de mobilitat col·lectiva.

Cal fer esment al projecte de transport de circumval·lació al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici en el que hi treballen el Departament de Política Territorial i Obres Públiques i el Departament de Medi Ambient i Habitatge.

INFRASTRUCTURES DE SERVEIS D'ABASTAMENT D'AIGUA

Xarxa d'abastament i distribució d'aigua

El Govern de la Generalitat ha encarregat a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) la redacció del Pla sectorial d'abastament d'aigua a Catalunya (PSAAC). En aquest document conflueixen dues línies de treball fins ara independents:

- Les grans actuacions de millora de la disponibilitat: El PSAAC ha d'incorporar a la planificació hidrològica totes les actuacions previstes en l'àmbit de la generació de nous recursos d'aigua, com a conseqüència de la modificació del Pla Hidrològic Nacional.
- Les actuacions d'abastament en alta a nivell local: El PSAAC incorpora la planificació de la participació de l'ACA en futures actuacions d'abastament d'aigua en alta a nivell local. Aquesta planificació global es basa en una diagnosi detallada de la situació de l'abastament a cada un dels municipis de Catalunya, dels quals s'ha estudiat la garantia de subministrament, tant pel que fa a la qualitat com a la quantitat, i s'han fet propostes de millora, tant a nivell d'infraestructures com de gestió. La informació tècnica ha estat elaborada amb les dades del

2003 i 2004 subministrades pels mateixos ajuntaments, i ha servit d'informació de partida per a la planificació concreta de l'abastament en alta a Catalunya.

El Pla director és coneixedor de la diagnosi general efectuada per l'ACA en la que s'han detectat problemes de quantitat d'aigua en els municipis de Esterri d'Àneu, Baix Pallars, la Guingueta d'Àneu, Lladorre, Rialp i Soriguera. En la gran majoria dels municipis els problemes relacionats amb les infraestructures són deguts a la manca de manteniment d'aquestes i al fet que només es fan actuacions quan es donen situacions límit. Això ha provocat un progressiu deteriorament de les infraestructures que ha situat en condicions precàries alguns dels abastaments d'aigua potable. Un altre problema és que algunes de les infraestructures existents no tenen suficient capacitat per absorbir l'increment de demanda provocat pel creixement de la població o, en alguns dels casos, la manca d'elements imprescindibles com són els dipòsits reguladors. En canvi, els municipis que no presenten problemes de qualitat ni de quantitat són: Espot, Llavorsí, Tírvia i la Vall de Cardós.

El Pla director urbanístic dona suport a les actuacions previstes pel Pla d'abastament i distribució d'aigua en alta de Catalunya, efectuat per l'ACA l'abril de 2005. En concret:

Alt Àneu:

- Nova portada d'aigua al nucli de Borén. La xarxa de Borén presenta problemes per la manca de recurs que es dona a l'estiu quan hi ha la població punta, situació que es veu agreujada també per una manca de regulació. El Pla director dona recolzament a la proposta d'una nova portada d'aigua al nucli de Borén.

Esterri d'Àneu:

- Nova portada d'aigua al dipòsit d'Esterri d'Àneu. Els problemes de quantitat d'aigua es donen, bàsicament, en el mes d'agost. Vistes les previsions de creixement de població el Pla director dona recolzament a la proposta d'una nova portada des de la central hidroelèctrica d'Unarre al dipòsit d'Esterri.

Guingueta d'Àneu:

- Nova portada d'aigua al nucli de Berrós Sobirà. La xarxa de Berrós Jussà és deficitària per què a l'estiu la captació pateix estiatge. L'ajuntament demana fer una altra portada pel creixement que es preveu que hi haurà al nucli, bàsicament població de segona residència. Al nucli de Berrós Sobirà es proposa l'execució d'una portada d'aigua, atès que actualment la cruïlla s'autoabasteix.
- Prolongació de la portada a Berrós Sobirà fins al dipòsit de Berrós Jussà. Per solucionar la manca de recurs a la xarxa de Berrós Jussà, es proposa la prolongació de la portada a Berrós Sobirà fins al dipòsit de Berrós Jussà, sempre i quan s'hagi comprovat que el cabal d'aigua és suficient per les dues xarxes i que Berrós Jussà creix de la forma prevista.

Lladorre:

- Nova captació al nucli de Tavascán. En la xarxa de Tavascán a l'estiu s'han de fer restriccions d'aigua per la nit. Es vol fer la captació directament de la font Verda per

augmentar el cabal disponible a l'estiu i també per evitar la terbolesa que es produeix en la captació actual.

- Nou dipòsit regulador a Tavescan. Aquesta nova portada inclou l'execució d'un nou dipòsit regulador en la part alta del nucli i la col·locació de la canonada en alta.

Rialp:

- Nova portada d'aigua al nucli de Surp. En la xarxa de Surp el recurs disponible de les captacions, pel consum punta, és deficitari. Es proposa la connexió a la xarxa de Rodés mitjançant l'execució d'una canonada des del dipòsit de Rodés fins al dipòsit de Surp.

Soriguera:

- Nou pou en al·luvial a Baro i impulsió fins al dipòsit regulador. Les captacions que hi ha actualment seran insuficients pel creixement de població que està experimentant aquest nucli. Està previst realitzar un pou en al·luvial del riu Noguera Pallaresa i fer una impulsió fins al dipòsit regulador.

- Nova captació d'aigua per al nucli d'Embornui. Les captacions que hi ha actualment seran insuficients pel creixement de població que està experimentant aquest nucli. Està previst fer una portada d'aigua a partir d'una captació al barranc de la Salanquera.

- Millora de la captació al nucli de Soriguera. L'Ajuntament ha dit que el cabal és just, però que fent una millora de la captació per recollir més cabal es solucionaria el problema. Aquesta millora consistiria en la substitució de les canonades drenants, que possiblement estiguin colmatades i això fan que no es pugui aprofitar més quantitat del recurs disponible.

Sort:

- Nova portada d'aigua a Bernui. Es proposa la realització d'una portada d'aigua des del dipòsit de Seurí, per obviar les actuals restriccions a l'estiu.

- Substitució de la canonada al nucli de Sorre. Per resoldre el problema de la manca d'aigua.

Baix Pallars:

- Nou dipòsit regulador d'aigua potable a Bresca. Recentment s'ha adjudicat la construcció d'un dipòsit regulador.

Altres mancances detectades per les quals el Pla proposa noves xarxes d'abastament d'aigua es localitzen en els nuclis següents:

- Bretui.
- Moncortés.
- Capestany.
- Mallofís.

INFRASTRUCTURES DE SERVEIS DE SANEJAMENT

Xarxa de sanejament

La comarca del Pallars Sobirà, actualment, només compta amb tres depuradores d'aigua. El Programa d'Aigües Residuals Urbanes de Sanejament (PSARU 2005) promogut per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), defineix fins el 2014 la implantació de depuradores d'aigües residuals i col·lectors a 45 nuclis.

De manera complementària, des del Pla de Sanejament dels municipis menors de 2.000 habitants es proposa la construcció en els propers anys de dues EDAR més, una a Alins i una altra als nuclis d'Escaló i Estaron (La Guingueta d'Àneu), en un estat de programació menys avançat.

El conjunt d'actuacions bàsiques recollides en el Pla director urbanístic del Pallars Sobirà, són les següents:

- Baix Pallars:

- Sistema de sanejament del nucli de Gerri de la Sal.

- EDAR i col·lectors de Bresca, Baén, Balestui, Bretui, Montcortès, Pujol, Peramea i Sellui.

- Soriguera:

- EDAR i col·lectors d'Arcalís, Baro, Embonui, e Malmercat, e Escós, Rubió, Estac, Tornafort, Vilamur i Soriguera.

- Sort:

- Sistema de sanejament del nucli de Saurí.

- Connexió de nuclis al sistema de la Bastida.

- Connexió de nuclis al sistema de Sort.

- Sistema de sanejament del nucli d'Altron.

- EDAR i col·lectors de Bernui, d'Enviny, Llarvén, Ribera de Montardit, Olp, Pujal i Ribera de Montardit.

- Rialp:

- Sistema de sanejament del nucli de Roní.

- EDAR i col·lectors de Caregue, Escàs, Rodés i Surp.

- Llavorsí:

- EDAR i col·lector en alta de Llavorsí.

- Tírvia:

- Sistema de sanejament de Tírvia.

- Farrera:

- EDAR i col·lectors de Burg, Farrera i Montesclado.

- Alins:

- Sistema de sanejament d'Alins.

- Sistema de sanejament del nucli d'Àreu.

- EDAR i col·lectors d'Ainet de Besan, Araós, Norís i Tor.

- Vall de Cardós:

- Connexió de nuclis al sistema de la Vall de Cardós.

- Lladorre:

- EDAR i col·lectors de Lladorre, Lleret, Boldís Jussà i Boldís Sobirà.

- La Guingueta d'Àneu:

- Sistema de sanejament del nucli d'Escaló.
EDAR i col·lectors de la Guingueta d'Àneu.
- Espot:
 - Sanejament d'Espot i d'Estaís.
 - Sistema de sanejament d'Espot.
 - EDAR d'Espot.
- Esterri d'Àneu:
- Alt Àneu:
 - Sistema de sanejament del nucli d'Isavarre.

Tot i aquest esforç, la major part dels nuclis del Pallars Sobirà quedaran sense el corresponent tractament de les aigües residuals. Per tots aquells nuclis més petits, amb població escassa i extensió reduïda, per als quals el PSARU no contempla actuacions de instal·lació, millora o completament de la xarxa de sanejament, el Pla director urbanístic preveu que s'hagin de dotar de sistemes de depuració d'aigües residuals. Aquests nuclis han de resoldre la depuració de les seves aigües negres mitjançant sistemes biològics, preferentment de filtres verds, o utilitzant línies de tractament que suposin un consum energètic i una producció de fangs mínima quan es tracti de conjunts d'edificacions situades en sòl rural. Quan no sigui possible cap dels dos supòsits anteriors, s'optarà per la depuració mitjançant fosses sèptiques.

INFRASTRUCTURES DE SERVEIS ENERGÈTICS

En l'àmbit de la millora de la qualitat del servei elèctric, Sort, Soriguera i Llavorsí han ampliat el subministrament al haver construït, en aquest darrer municipi, una central hidroelèctrica que s'ha posat en funcionament a principis d'estiu del 2005. Hi ha la previsió d'una infraestructura de servei energètic a la proximitat del nucli de Saverneda, de conformitat amb el "Projecte d'ampliació de l'aprofitament hidroelèctric de Saverneda" i del "Projecte d'interconnexió del grup autogenerador de la central hidroelèctrica de Soriguera amb la xarxa de MT a 25kv de FECSA".

Fecsa-Endesa, amb la voluntat de reduir l'impacte de les seves instal·lacions dins del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, ha retirat dues línies aèries en zona protegida (una de les quals comptava amb més de 100 torres al llarg de 6,6 Km), ha desballestat instal·lacions hidroelèctriques abandonades i ha construït un grup electrogen insonoritzat a la presa de Sant Esperit. Paral·lelament, els municipis de Farrera, Esterri de Cardós i Llavorsí han rebut subvencions per al foment de l'eficiència energètica i les energies renovables, alhora que es projecta dotar de plaques fotovoltaïques diferents refugis: una al centre de natura de Collegats, finançat per l'ajuntament de la Pobla. La resta estarien ubicades a Aigüestortes i a la vall Farrera i comptarien amb el finançament de centres excursionistes.

Per a l'abastament energètic dels nuclis del Pallars es prioritzarà la utilització d'energies renovables, tant en les noves implantacions com en la substitució de les actuals.

Si bé el Pallars Sobirà no està inclòs en el pla d'extensió de la xarxa de gasoductes de Catalunya atesa la llunyania de les xarxes principals i la baixa densitat de població, s'ha avançat en la gasificació mitjançant xarxes locals, amb la instal·lació de dipòsits d'emmagatzematge i xarxes de distribució. En el 2005 els municipis amb projectes per al subministrament de gas són Sort, Llavorsí i Rialp, mentre a València d'Àneu la instal·lació estarà finalitzada en 2006.

INFRAESTRUCTURES ECOAMBIENTALS

Àmbits per a la neutralització i gestió de residus

En relació amb els residus, el Consell Comarcal del Pallars Sobirà ha posat en marxa, amb finançament europeu, el **Pla de millora ambiental** que formalitza la línia de desenvolupament d'infraestructures i equipaments necessaris per a la recollida, transport i tractament dels residus generats a la comarca, amb el principal objectiu de minimitzar-ne la gestió. Això suposa la construcció d'un abocador controlat de terra, runes i residus urbans i una planta de transferència on es compactaran els residus, tant els orgànics com els procedents de la recollida selectiva per, posteriorment, ser traslladats al centre de Tractament de Residus de Tremp. En aquest sentit, el conveni signat pels consells comarcals del Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Alta Ribagorça i l'ajuntament de Tremp ha establert el model de gestió dels residus en un marc de cooperació, optimització i completament de les infraestructures.

El Pla director urbanístic aposta per al manteniment de les tres estacions de transferència de residus de la construcció: Esterri d'Àneu, Ribera de Cardós i Sort (a la pedrera d'Enviny). En aquest sentit, cal recordar que cal vincular qualsevol llicència o altra autorització d'obres al compliment de la normativa sobre residus en la construcció. En tot cas, les actuacions que es duuguin a terme hauran de tenir en compte les mesures que estableix el **Programa de gestió de residus de la construcció a Catalunya** (PROGROC) en els seus eixos d'actuació.

Per altra part, el desenvolupament d'infraestructures per l'aplicació del **Pla d'acció per la gestió dels residus municipals a Catalunya** s'ha materialitzat, de moment, en la concessió d'una subvenció directa al Consell Comarcal del Pallars Sobirà per a l'execució de:

- àrees d'aportació als nuclis de capçalera de la comarca del Pallars Sobirà i mesures de comunicació (campanya de comunicació i aportació de casetes guarda-contenidors);
- actuacions de millora de les infraestructures urbanes i ambientals al terme municipal de Sort (a efectes de compensar els impactes de les noves instal·lacions de la planta de transferència, magatzems de recollida i deixalleria ubicats al terme municipal de Sort).

L'Ajuntament de Sort va aprovar, en sessió plenària de 5 de juny de 2006, el document de Pla especial per a la instal·lació d'una planta de transferència de residus municipals a la carretera d'Enviny.

Punts verds - Punts d'accés als nuclis

El Pla director urbanístic proposa millorar l'accés a l'interior dels nuclis situant unes petites àrees a l'entrada del nucli que ofereixin tres funcions: Una, àrea d'aparcament per poder entrar a l'interior del nucli caminant i evitant embussos innecessaris. Dos, situar el punt verd de recollida selectiva de residus del nucli amb una superfície suficient perquè el camió d'escombrires pugui maniobrar fàcilment. I tres, punt d'informació tant ambiental, referent a la recollida selectiva, com a donar informació sobre el nucli i el territori als visitants foranis.

Els Punts Verds són instal·lacions ambientals on portar determinats residus per tal que siguin distribuïts a les plantes de tractament específic, per reciclar-los o per evitar que contaminin. S'encarreguen de la recepció i l'emmagatzematge selectiu dels residus municipals, com a punts específics destinats a facilitar el tractament adequat dels residus especials i a preservar l'entorn. En el cas de la majoria dels nuclis de muntanya és important localitzar a l'entrada d' alguns dels nuclis una àrea que permeti l'accés a un camió per la recollida dels residus dels diferents contenidors, a més que sigui possible una parada breu i que pugui tornar a la carretera sense entrar al poble. On es proposa aquest tipus de instal·lació es demana també la millora del accés al nucli, amb la instal·lació d'un plafó informatiu per la gent del poble.

INFRAESTRUCTURES DE TELECOMUNICACIONS

El Pla director urbanístic proposa desenvolupar les xarxes telemàtiques i de telecomunicació, per tal de garantir l'accés de qualitat a les noves tecnologies de la informació i la comunicació, tal i com ja preveu el Pla de Recerca i Innovació 2005-2008.

A més dona suport a tota una sèrie d'actuacions que s'estan fent a la comarca: La Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació té identificades les zones geogràfiques on els canals de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió no es reben correctament. La línia programada de centres públics d'accés a internet i cobertura de televisió s'ha ampliat, ja que el departament responsable també promou la construcció de centres i torres de comunicació que, a més de solucionar aquests dèficits permetin que els diferents operadors (telefonía mòbil, internet, televisió i ràdio digitals) es facin un aprofitament conjunt. Si bé hi ha un retard en el desplegament de la banda ampla rural en el marc del projecte Alt Pirineu Digital, actualment la comarca compta amb vuit estacions base en funcionament. Així, el cable de fibra òptica entra des de l'Alta Ribagorça fins

al pic de l'Orri (Soriguera), i des d'allà mitjançant aquestes antenes de radio-enllaç, es fa arribar, teòricament, fins al 62% de la població.

Les propostes d'infraestructures per a les noves tecnologies però, no és eficaç si alhora no es promou el seu ús. Les propostes del Telecentre de Sort són cada cop més nombroses: ofereix serveis i recursos (internet amb ADSL, ...) tant per usuari fixes com per teletreballadors; imparteix cursos de formació, seminaris i permet l'accés a la Universitat Oberta de Catalunya i als cursos virtuals de la Universitat de Lleida.

6. XARXA PATRIMONIAL I DEL PAISATGE

EL PATRIMONI CULTURAL

El Patrimoni cultural en la legislació, com a objecte del dret

La Llei 9\1993, de 30 de setembre, de Patrimoni Cultural Català, basa la seva responsabilitat de protecció del patrimoni en el següent fonament: “El patrimoni cultural és un dels testimonis fonamentals de la trajectòria històrica i d'identitat d'una col·lectivitat nacional. Els béns que l'integren constitueixen una herència insubstituïble, que cal transmetre en les millors condicions a les generacions futures. La protecció, la conservació, l'acreixement, la investigació i la difusió del coneixement del patrimoni cultural és una de les obligacions fonamentals que tenen els poders públics”.

Principis per definir una Xarxa patrimonial i del paisatge

El patrimoni cultural és un recurs per al desenvolupament del territori, mitjançant les Àrees d'activitats de difusió cultural, el turisme cultural, l'increment de les tecnologies de la informació cultural i gestió cultural tant en l'àmbit privat com públic.

El patrimoni cultural genera camps de treball específic: en la museologia; gestió cultural; serveis culturals de difusió; recerca científica; arxivística i documentació; TIC vinculat al patrimoni cultural; arqueologia; dinamitzadors turístics; gestors del patrimoni; guies i interpretadors turístics... Genera, també, camps de treball vinculats: hosteleria, comerç i serveis.

El patrimoni cultural expressa els valors d'identitat de la comunitat històrica d'un territori, i ha d'actuar com a recurs per a la integració de les noves ciutadanes que arriben al mateix, en aquest període de nous processos d'immigració; el diàleg intercultural.

El concepte de Xarxa patrimonial i del paisatge

Suposa la consideració dels elements arquitectònics patrimonials i els conjunts urbanístics o arquitectònics que formen la base històrica de l'entitat territorial, el sistema d'espais constituïts pels seus entorns de protecció; els senders o recorreguts, i els espais visuals de connexió que els relacionen. La base d'aquesta connectivitat l'assegura l'articulació amb els paisatges arquetípics del territori.

En conseqüència, el concepte de Xarxa patrimonial i del paisatge es refereix al conjunt d'elements i a la seva articulació a través de l'espai físic territorial, i a través de la coherència de la seva gestió a l'intern del paisatge de suport.

OBJECTE DEL PRE-CATÀLEG

El Pla estableix com a fonamental la catalogació dels elements o edificacions que, per llur especial interès històric, tradicional i/o paisatgístic cal preservar o recuperar. Amb aquesta finalitat incorpora, com a document annex, un **Pre-catàleg de la Xarxa patrimonial i del paisatge del Pallars Sobirà** que, sense ser exhaustiu, vol servir de referent als futurs catàlegs de béns a protegir que han de formar part dels plans urbanístics municipals i establir directrius sobre els criteris de catalogació i sobre el seu contingut documental.

Està constituït per una memòria, que descriu l'objecte, el contingut i la metodologia del document; un llistat de tots els elements i conjunts inclosos; una fitxa tipus amb les especificacions tècniques sobre el contingut mínim dels catàlegs a redactar; i una descripció de les fonts d'informació consultades.

El pre-Catàleg ha tingut en compte diversos processos d'inventariat d'aquells elements arquitectònics, conjunts històrics i elements naturals que presenten un valor formal d'especial interès, tant des de la histografia dels nuclis de la Val d'Aran i la història de l'arquitectura, com des de la pròpia cultura rural aranesa, amb la fi d'obtenir un llistat d'aquells elements o conjunts susceptibles de poder-se inventariar i, a la fi, catalogar i protegir.

BÉNS CULTURALS DEL PATRIMONI CATALÀ

Elements o conjunts declarats BCIN

El pre-Catàleg adjunt inclou tots aquells monuments històrics i conjunts històrics que, fins al moment de redacció d'aquest Pla director, han estat declarats o incoats com a béns culturals d'interès nacional (BCIN), amb independència de si tenen, o no, delimitat el seu entorn de protecció.

Elements o conjunts declarats BCIL

El pre-Catàleg adjunt inclou tots aquells monuments històrics i conjunts històrics que, fins al moment de redacció d'aquest Pla director, han estat declarats o incoats com a béns culturals d'interès local (BCIL), amb independència de si tenen, o no, delimitat el seu entorn de protecció.

ELEMENTS PATRIMONIALS CULTURALS PRECATALOGATS

Elements o conjunts patrimonials

El pre-Catàleg adjunt inclou tots aquells elements i conjunts patrimonials que, pel seu valor cultural o testimonial, mereixen ser conservats o, com a mínim, documentats i que, fins al moment de redacció d'aquest Pla director, no han estat inclosos en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català. La seva inclusió respon a una doble finalitat:

- L'obtenció i conservació de fonts documentals d'aquests elements, per tal de preservar el seu testimoni cultural.
- L'establiment d'un fons de referència d'elements, com a pas previ a la inclusió en els futurs catàlegs a elaborar.

Xarxa d'equipaments del patrimoni cultural

El Pla reconeix tots aquells equipaments que estan fent tasques de suport per al coneixement i la divulgació del territori i la cultura pirinenca, en general, i la pallaresa, en particular.

- Serradora d'Alòs d'Isil - Les Planes de Son (Fundació Territori i Paisatge), Son. - Ecomuseu de les Valls d'Àneu, Esterri d'Àneu. - Camp d'Aprenentatge de les Valls d'Àneu, Esterri d'Àneu. - Centre d'Interpretació del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, Espot. - Centre d'Interpretació de l'Aigua, Tavascan. - Serradora Hidràulica d'Àreu. - Centre d'Interpretació de la Fusta, Àreu. - Sala Cultural, Araós. - Centre de la Farga, Alins. - Centre d'Interpretació de la Fauna, bordes de Virós. - Museu del Pastors de la Vall d'Assua, Llessú. - Museu de les Papallones, Pujal.	- Museu de la Biodiversitat, Isil. Arxiu Històric Comarcal, Sort. - Observatori Meteorològic, Sort. - Centre d'Interpretació Santa Creu de les Llagunes. - Centre d'Arqueologia, Soriguera. - Museu Era Ortega (Monuments Megalítics), Peramea. - Museu de la Sal (Alfolí de la Sal), Gerri de la Sal. - Casa Brinqué, Ginestarre. - Museu d'Arqueologia Bèl·lica, Ribera de Cardós. - Seu del Parc Natural de l'Alt Pirineu, Llavorsí. - Centre del Romànic, Baiasca. - Centre d'Art i Natura de Farrera. - Museu dels Oficis (Molí Fariner), Rialp.

Elements naturals de valor patrimonial

El pre-Cataleg adjunt inclou alguns elements geogràfics i geològics que considera fites visuals que contribueixen al reconeixement del paisatge del Pallars Sobirà.

Zones arqueològiques i zones paleontològiques

El pre-Cataleg adjunt inclou totes aquelles zones arqueològiques i/o paleontològiques que, fins al moment de redacció d'aquest Pla director, han estat incloses en l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya elaborat pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. Comprèn:

- Zona arqueològica: lloc on hi ha restes de la intervenció humana que solament és susceptible d'ésser estudiat en profunditat amb la metodologia arqueològica, tant si es troba a la superfície com si es troba en el subsòl o sota les aigües.
- Zona paleontològica: lloc on hi ha vestigis fossilitzats que constitueixen una unitat coherent i amb entitat pròpia, encara que cadascun individualment no tingui valors rellevants.

Itineraris patrimonials

El pre-Cataleg adjunt inclou alguns itineraris o senders patrimonials. La seva funció és relligar el territori i el patrimoni. Més enllà dels elements estàtics, permeten de descobrir el Pallars Sobirà com una realitat plural i col·lectiva, oberta a d'altres realitats pirinenques. Es poden considerar com les portes de la comarca sobre les quals, de segur, s'hauria d'intervenir a nivell d'adequació de vials i de senyalització d'una manera prioritària.

Es reconeixen diversos itineraris amb caràcter patrimonial:

PLA DIRECTOR DEL PALLARS SOBIRÀ			PROPOSTES			
	Font	Estat actual, Inventari CCPS i cartografia (vial, pista, sender,	ORDENACIÓ			
PATRIMONI	ITINERARIS PATRIMONIALS					
	NOM ITINERARI			Millora	Condicion	Servialític
	Itinerari Patrimonial Camí Vell de Tor	(referència: Itinerari 12, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.132)	Tradicional			accés
	Itinerari Patrimonial Pla de Boet - Pica d'Estats	(referència: Itinerari 13, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.140) UEC	Ramader			
	Itinerari Patrimonial Pla de Boet - Port de Boet	(referència: Itinerari 13, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.140)	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial i Botànic (Projecte Life)	Fundació Territori i Paisatge, Projecte Life Pirineu Viú (web)	Tradicional			Botànica
	Itinerari Patrimonial Besan-Sant Miquel	JLP	no catalogat - caminet, dins de PEIN			
	Itinerari Patrimonial Araós - Bordes de Virós	(referència: 1a part de l'itinerari 6, a peu pel Pallars Sobirà,	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial Ainet de Cardós -Sant Martí	(referència: Itinerari 3, a peu pel Pallars Sobirà, vol. 1, pàg. 40)	Rural			
	Itinerari Patrimonial Ruta dels Ponts	(referència: Itineraris Forestals d'Esterri de Cardós, ADF Mig Els itineraris de la Molina, la Mallanera i la Fontana no s'han	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial Glorieta - Alendo	(referència: Itinerari 2, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.32) i	Rural i costat del riu			
	Itinerari Patrimonial Burg - Bordes de Burg - Farrera	(referència: Itinerari 9, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.100)	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial Bordes de Bedet	JLP	Pista			
	Itinerari Patrimonial Bordes de Tressó	JLP	Pista			
	Itinerari Patrimonial Camí Vell de Collegats	JLP	Carretera Nacional	Ja està condicionat		
	Itinerari Patrimonial Camí Vell de l'Arboló	Trams de la carretera nacional fora de servei al trànsit	Carretera Nacional			estada
	Itinerari Patrimonial de la Roca Punxeguda	alguns d'aquests trams ja estan condicionats	Carretera Nacional			
	Itinerari Patrimonial pel Barranc d'Enseu	(referència: Itinerari 6, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1,	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial Siarb	(referència: Itinerari 4, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2,	Camí forestal, tradicional, ramader			
	Camí de la font d'Arminyana	(referència: Itinerari 4, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.58)	Corriol			
	Itinerari Patrimonial pel Camí de la Forestal	(referència: Itinerari 4, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.58)	Tradicional			
	Itineraris Patrimonials pel Batlliu de Sort	(referència: Itinerari 10, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.122)	Tradicional i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial Camps d'Arnui - Sant Romà de Tavèrnoles - Rodés	JLP	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial Sant Romà de Tavèrnoles	(referència: Itinerari 2, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.36)	Tradicional			estada
	Itinerari Patrimonial Mare de Déu de Biuse	(referència: Itinerari 7, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.96)	no identificat			
	Itinerari Patrimonial Llavorsí - Camps d'Arnui	(referència: Itinerari 5, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.74)	no identificat			estada
	Itinerari Patrimonial Escaló-Sant Pere de Burgal	(referència: Itinerari 7, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.78)	Tradicional			estada
	Itinerari Patrimonial Escaló-Escart	(referència: Itinerari 8, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.104)	Rural i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial Camí Reial d'Espot	(referència: Itinerari 4, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.50)	Tradicional i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial Carros de Foc	UEC, JLP,...	Ramader			PN
	Itinerari Patrimonial Son-Jou-Estaís	JLP, procés participació PDU, i la següent	Ramader			estada
	Itinerari Patrimonial sobre el Pla d'Esterri	(referència: Itinerari 12 i 13, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2) i procés participació PDU	Tradicional i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial de l'aigua Central d'Esterri	JLP	via de servei			estada
	Itinerari Patrimonial Esterri - Alguabarreg riu de Son - Noguera Pallaresa	JLP	Rural i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial Esterri - Santa Maria d'Àneu	JLP et altri	Rural			estada
	Itinerari Patrimonial Unarre -Cerbi-Aurós	(referència: Itinerari 11, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.120)	Tradicional i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial Cerbi - Bordes d'Aurós	JLP a partir de l'anterior	via de servei			
	Itinerari Patrimonial Àneu - Aran	JLP (carretera actual)	vial asfaltat			
	Itinerari Patrimonial València - Mata de València	JLP	Camí Forestal			estada
	Itinerari Patrimonial Borén - Àrreu	(referència: Itinerari 9, a peu pel Pallars Sobirà, vol.2, pàg.110)	Tradicional i ramader			estada
	Itinerari Patrimonial Vall d'Àrreu	JLP	Tradicional			
	Itinerari Patrimonial d'Airoto	JLP	Tradicional			
	Itineraris Patrimonials Camins de Llibertat	(referència: Itinerari 14, a peu pel Pallars Sobirà, vol.1, pàg.150)	Tradicional			

7. PROGRAMES PER L'ORDENACIÓ TERRITORIAL

Els Programes per l'ordenació territorial són documents de proposta d'ordenació territorial afectats per legislació i competències transversals de l'administració pública, que s'han identificat en el procés de redacció del planejament territorial i en la participació pública realitzada.

La necessitat d'abordar les qüestions plantejades en els programes que es descriuen i la pertinència de fer-ho, amb rigor disciplinar respecte les temàtiques que cal afrontar, i amb treball transversal entre les institucions implicades en llur regulació i gestió, justifiquen el seu tractament específic i diferit més enllà de l'abast i competència del Pla director urbanístic.

En el marc de la redacció del Pla director urbanístic, i en desplegament de les propostes de planejament de rang superior, s'ha considerat convenient refondre els 'programes' a desenvolupar en un llistat de síntesi que incorpora les propostes del PTP APiA i les del Pla director urbanístic. Els 'Programes' es redactaran per l'organisme u organismes competents en el desenvolupament del Pla director urbanístic.

Els continguts bàsics del document dels 'Programes' serà:

1. Objecte del programa i abast en l'ordenació territorial.
2. Orientacions i directrius d'ordenació urbanística i territorial.
3. Mesures i concrecions d'ordenació urbanística i territorial.
4. Abast institucional i administratiu per la proposta, implementació i gestió.
5. Cronograma per la seva realització.

LLISTAT DE PROGRAMES

> Programa d'informació del Pla

Creació, si s'escau, de l'Oficina de gestió del Pla director urbanístic.

SISTEMA D'ESPAIS OBERTS I SÒL NO URBANITZABLE

> Programa "Comunals"

Atesa la importància dels 'comunals' en l'articulació de l'espai pirinenc en abast territorial i de cohesió social, i a l'ensem la situació jurídica i registral ben diversa, el programa determinarà un inventari dels bens comunals, la precisió de llur situació jurídica i la definició d'estratègies de gestió territorial dels mateixos, establint un 'codi de regulació de bens comunals, d'ús, activitat i gestió' dels territoris comunals, pel que fa a les seves components urbanístiques i territorials.

> Programa "Inuncat" aplicat a les lleres del territori comarcal

En desenvolupament de l'article 2.17 del PTP APiA, el programa determinarà la delimitació precisa del domini públic hidràulic i de les zones inundable, els àmbits subjectes a protecció, i plantejarà la gestió de les mateixes; per facilitar el desenvolupament del planejament general i del derivat, especialment en el que es refereix en els àmbit qualificats de sòl urbà i urbanitzable.

> Programa d'espais agraris tallafoc

En desenvolupament de l'article 2.17 del PTP APiA, el programa determinarà la delimitació precisa de cada espai agrari tallafoc, i plantejarà la gestió d'aquests.

> Programa Senders, Vies verdes i BTT

En desenvolupament de l'article 4.9 PTP APiA el Programa de senders, vies verdes i BTT haurà de posar en valor el territori, mitjançant la interconnectivitat i relació dels recursos turístics, consolidant el patrimoni viari tradicional amb preferència a l'establiment d'itineraris de nou traçat a tals efectes.

> Pla de camins

En desenvolupament de l'article 2.17 PTP APiA amb normativa específica, que clarifiqui la titularitat i la gestió dels diferents tipus de camí.

> Programa 'Camins ramaders'

En desenvolupament de l'article 4.9 PTP APiA, específicament el Programa haurà de garantir la classificació, partionament, recuperació i conservació dels camins ramaders i vies pecuàries, regulant la seva multifuncionalitat (ús ramader, turístic, utilitat pública) i donant compliment a la Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries.

> Pla d'usos i activitats de les làmines d'aigua

En desenvolupament de l'article 2.17 PTP APiA, es determinarà la valorització de les làmines d'aigua, i es concretaran els usos i les activitats permeses, prohibides o condicionades.; així com les condicions normatives i reglamentàries per a procedir a les autoritzacions d'usos i activitats, integrant les distintes normatives en un 'Codi d'usos i activitats de les làmines d'aigua'.

> Pla de protecció del medi agroambiental i de suport a les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals

Ha de tenir per objectius el manteniment i potenciació de l'activitat primària tradicional i la protecció dels elements que la permeten, així com la protecció dels elements naturals, culturals i paisatgístics que hi van indiscutiblement lligats i, en concret:

- Identificació i conservació dels elements estratègics per la ramaderia extensiva tradicional.
- Identificació i protecció dels espais agrícoles i/o ramaders d'interès natural, cultural i/o paisatgístic.
- Identificació i conservació dels espais agrícoles i/o ramaders d'interès per la continuïtat del sector primari tradicional.
- Conservació i difusió de les varietats autòctones.
- Foment dels productes locals
- Foment de les bones pràctiques agràries, la producció integrada i la producció ecològica.
- Difusió dels valors culturals, ambientals i socials de l'activitat primària tradicional de la comarca.

> Programa de foment de la custòdia del territori

Ha de tenir per objectius generals els següents:

- Reconèixer la custòdia del territori com a instrument de conservació dels valors naturals del territori.
- Identificar els espais d'interès per la custòdia.
- Facilitar la posada en contacte entre els propietaris i les entitats de custòdia.

> Programa de seguiment ambiental del Pla

L'informe de sostenibilitat ambiental del Pla estableix, en el seu punt 8è, les mesures de seguiment i supervisió previstes.

SISTEMA D'ASSENTAMENTS

> Pla de rehabilitació de nuclis

En desenvolupament de l'article 3.22 PTP APiA i de la Disposició addicional tretzena DL 1/05: per la revitalització de nuclis rurals; es recomana el disseny d'un Programa pluriennal d'intervenció integral en nuclis rurals de muntanya, en el marc del desenvolupament del planejament territorial i dels plans comarcals de muntanya.

> Programa per la recuperació de nuclis

En desenvolupament de les directrius del Pla director urbanístic, es recomana una programa de foment i ajut a la recuperació de nuclis en base a dos línies estratègiques:

- La intervenció de consolidació i restauració de nuclis que es considerin BCIN (Bens Culturals d'interès Local) segons l'establert en la legislació de patrimoni.
- La recuperació de nuclis abandonats de muntanya, a partir de l'establiment d'un protocol entre els propietaris actuals i l'administració pública, o per iniciativa de la mateixa en qualsevol cas.

> Programa Banc de Patrimoni públic de sòl i edificacions

Creació d'un Banc de Patrimoni públic de sòl i edificacions (tant patrimonials registrades en els catàlegs corresponents, com bens patrimonials); amb el destí legítimat per el planejament de constitució i gestió de la 'Xarxa Patrimoni i del Paisatge'; com per a l'establiment de les Polítiques supramunicipals de sòl i habitatge concertades per habitatge públic i/o protegit.

SISTEMA D'EQUIPAMENTS, DOTACIONS I SERVEIS TERRITORIALS

> Programa Allotjament turístic i de lleure de muntanya

En desenvolupament de l'article art 2.17 PTP APiA, el programa avançarà en la constitució d'una xarxa de qualitat en l'oferta d'allotjament de tipus turístic en les línies següents:

- Es realitzarà el Pla director de càmpings que atengui, especialment, la qüestió dels allotjaments fixes i la prevenció del risc derivat de les inundacions.
- En desenvolupament de l'article 2.17 PTP APiA, es formularà un Pla d'hotels d'ubicació en paratges de valor.
- Es determinarà una normativa urbanística específica d'hotels de muntanya, per tal de precisar millor els paràmetres de les condicions urbanístiques, d'edificació, ambientals, i de prestació de serveis, per tal d'afavorir l'encabiment d'espais necessaris per a la qualitat del servei en situacions complexes pel que fa a la morfologia i paisatge dels enclaus. Aquesta normativa específica, es precisarà i s'inclourà en el planejament urbanístic municipal.

> Pla director de càmpings

En desenvolupament de l'article 2.17 PTP APiA, i de les previsions inicials del Pla director urbanístic s'estudiarà, de manera detallada la situació de cadascun dels càmpings del Pallars Sobirà, amb l'objectiu de determinar quines mesures cal prendre per a situar les zones d'acampada, els allotjaments fixes i els edificis de serveis fora de les zones inundables.

> Programa d'àrees d'acampada

En desenvolupament de l'article 2.17 PTP APiA, i de les previsions inicials del Pla director urbanístic es definiran unes àrees específiques d'acampada, que constituïran el Catàleg d'àrees d'acampada comarcal, per tal de garantir els estàndards bàsics de serveis, seguretat i compliment de normatives afectes. Aquestes àrees es precisaran de manera definitiva en el planejament urbanístic municipal. El programa determinarà les condicions d'inclusió i exclusió al Catàleg d'àrees d'acampada del territori comarcal.

> Programa Esquí

Es desenvoluparan els plans directors de cada una de les estacions de muntanya existents dins de l'àmbit, tal i com preveu el Pla director de les estacions de muntanya (PDEM) 2006-2011, aprovat pel Govern de la Generalitat el 23 de maig de 2006 (DOG núm. 4669 del 05/07/2006).

> Programa d'equipaments d'interpretació del patrimoni natural

En desenvolupament de l'article 2.17 PTP APiA, i en funció dels equipaments existents i de les iniciatives que es proposin, es determinarà el Catàleg d'Equipaments d'interpretació del patrimoni natural. Atesa la determinació pel Pla director urbanístic de la Xarxa Patrimoni i Paisatge, els equipaments d'aquest Catàleg, constitueixen una xarxa complementària a la mateixa als efectes de la coordinació d'iniciatives i polítiques associades.

SISTEMA D'INFRAESTRUCTURES TERRITORIALS**> Programa de condicionament i millora de carreteres**

Es plantejarà un Programa pluriennal de condicionament i millora de carreteres, en el marc del desenvolupament del planejament territorial i dels plans comarcals de muntanya.

> Programa de reconversió de les travesseres urbanes en passeig

En aplicació de les directrius que la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge de la Generalitat de Catalunya estableixi, el Pla director urbanístic preveu l'actuació exemplar en els accessos a les poblacions del Pallars Sobirà que constitueixen els pols de major concentració urbana. Degut al desviament del pas de vehicles des dels principals nusos urbans a les noves variants que el Pla preveu a la vora dels nuclis mateixos, es proposa reconvertir les carreteres - travesseres urbanes en "passeig", amb una diferent qualitat espacial i paisatgística (ús de la vegetació per caracteritzar el nou passeig) i amb la previsió de altres usos (zona de pas de vianants, via verda, àrea destinada al comerç, etc.).

> Programa de millora d'accés als nuclis

El Pla ha detectat moltes mancances a nivell de accessibilitat als nuclis més petits i més allunyats de la xarxa de mobilitat principal; en molts casos hi ha una manca d'accés rodat que determina moltes dificultats per als cotxes, sobretot en temporada d'hivern, sent la única possibilitat d'arribar al nucli a través d'una pista, d'un camí ramader o d'un camí tradicional.

El Pla director urbanístic proposa el concepte de 'punt d'accés' als nuclis. Aquest punt comporta el bon accés rodat, amb dimensió suficient per permetre el canvi de sentit de vehicles de servei, la col·locació d'un punt verd de recollida selectiva, i la disposició d'una mínima infraestructura d'informació del nucli i de la 'Xarxa Patrimoni i Paisatge'.

> Programa “Línies elèctriques”

En desenvolupament de l'article art 2.17 PTP APiA, s'endegarà l'estudi sobre les possibilitats de racionalització i minimització de l'impacte paisatgístic de les infraestructures de transport i transformació d'energia elèctrica (incloent les línies i subestacions transformadores existents); i s'establirà el programa de gestió de les transformacions que es proposin.

XARXA PATRIMONIAL I DEL PAISATGE**> Programa “Patrimoni i paisatge”**

En desenvolupament de les directrius del Pla director urbanístic, es redactarà el Catàleg de la Xarxa Patrimonial i del Paisatge, que incorpori les mesures per als elements patrimonials, que permetin l'obtenció pública del que es troba amenaçat o sense gestió, mitjançant operacions urbanístiques (mitjançant la delimitació dels àmbits de desenvolupament patrimonial i entorns de protecció) i defineixi, en desenvolupament dels treballs més específics en curs, la conservació, protecció o millora de la qualitat del paisatge; i les determinacions sobre la protecció i gestió del paisatge urbà, que complimentin la normativa vigent.

Amb l'objectiu d'establir mesures i actuacions públiques i privades per a la conservació, recuperació i millora del elements objecte de protecció, s'establiran les línies de finançament i els incentius econòmics oportuns.

8. AGENDA PER AL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

L'Agenda és el document que (a la manera de l'Agenda 21 de la Sostenibilitat o l'Agenda 21 de la Cultura) incorpora les recomanacions interessants per orientar el desenvolupament humà, social i territorial de la comarca, que no poden abordar-se o resoldre's solament des del planejament urbanístic i territorial, és a dir en aquelles disposicions que no venen regulades per la legislació urbanística i/o territorial, en el ben entès que tot allò que correspon la regulació del sòl, sigui en règim urbanístic o en qualificació urbanística queda incorporat en els documents de planejament urbanístic, i en conseqüència en el document del present Pla director urbanístic.

L'Agenda és un document que s'haurà de validar mitjançant els protocols político-administratius pertinents i, en conseqüència, té un valor referencial per a ser usada com guió de treball. Les implicacions sobre l'ordenació del territori que es derivin dels programes de treball de desenvolupament dels temes mencionats, seran incorporats quan s'escaigui en el document del Pla director urbanístic, i/o en els plans corresponents d'abast territorial, així com en el desplegament del planejament general dels municipis afectats, sempre per la via jurídico-administrativa pertinent.

Fruit de les preocupacions, demandes, interessos, i propostes manifestades per les persones del territori en les sessions de participació pública del Pla director urbanístic, l'Agenda pretén ser el document que estructura els programes de treball per canalitzar els esforços públics i privats per a la millora de les condicions en el territori. Per tal d'iniciar l'Agenda es proposen els següents programes de treball:

1. Ordenació del forest, gestió forestal sostenible.
2. Agro-paisatge, gestió del territori protegit a través de l'agricultura.
3. Xarxa de transport, gestió de la mobilitat i transport públic comarcal.
4. Turisme, patrimoni i medi ambient, gestió del turisme comarcal.
5. Treball, activitats econòmiques, i sectors empresarials, foment del desenvolupament econòmic.
6. Pla director d'infraestructures i d'ordenació ambiental de telecomunicació i de les instal·lacions de radiocomunicació.

Per cadascun d'aquests programes es determinaran, per part dels agents competents, les característiques de l'estat de l'art, els reptes, i sistemes indicatius per orientar les propostes concretes que determinaran les 'orientacions' per polítiques pel desenvolupament territorial, i les 'directrius' i 'accions' per a la seva implementació amb efectes urbanístics i territorials.

L'Agenda territorial és un document memoràndum de temes d'interès en l'ordenació territorial que no es poden abordar des del planejament territorial o urbanístic i que, tanmateix, tenen una transcendència important per al bon funcionament del territori, l'eficiència i el desenvolupament econòmic i social, la sostenibilitat ambiental, i la producció cultural.

En el marc de la redacció del Pla director urbanístic i, en desplegament de les propostes de planejament de rang superior, s'ha considerat convenient obrir aquest instrument que llista i posa ordre en les agendes respectives de les administracions competents en la governabilitat del territori per a llur servei i eficiència en l'aplicació del principi de subsidiarietat per a la millora de la qualitat del territori i dels qui l'habiten.

PLÀNOLS DE L'ORDENACIÓ

DIRECTRIUS D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA I GESTIÓ

E. 1:20.000

- BAIX PALLARS
- MIG PALLARS
- VALL DE CARDÓS I VALL FARRERA
- LES VALLS D'ÀNEU

DIRECTRIUS D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA I GESTIÓ

E. 1:10.000

- GERRI DE LA SAL
- SORT - RIALP
- LLAVORSÍ - TÍRVIA
- RIBERA DE CARDÓS
- ESTERRI D'ÀNEU - VALÈNCIA D'ÀNEU

CRÈDITS

Generalitat de Catalunya

Departament de Política Territorial i Obres Públiques
Secretaria per a la Planificació Territorial

Universitat Politècnica de Catalunya

Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori
Carles Llop i Torné, doctor arquitecte
Sebastià Jornet Forner, arquitecte

JORNET-LLOP-PASTOR SCP, arquitectes

Associats:

Sebastià Jornet Forner, arquitecte
Joan Enric Pastor Fernandez, arquitecte

Col·laboradors:

Gabriel Jubete Andreu, arquitecte
Laia Grau Balagueró, arquitecte
Núria García Soto, arquitecte
Mara Marincioni, arquitecte
Mireia Valls Gil-Vernet, arquitecte
Elisabetta Spighi, arquitecte
Miriam Germeno, arquitecte

Ignasi Aldomà, geògraf**Adrià Goula Sardà, fotògraf i arquitecte****MINUÀRTIA, estudis ambientals**

Roser Campeny Valls, doctora en biologia
Eulàlia Miralles i Sabadell, llicenciada en ciències ambientals
Helena Perxacs Motgé, llicenciada en geografia
Isabel Bielsa Guiu, llicenciada en geografia
Marcel Fontanilles Puigdefàbregas, llicenciat en ciències ambientals
Raimon Roda Noya, enginyer agrònom
Vicens Planas Herrero, enginyer agrònom

ADVOCATS ASSOCIATS, assessoria jurídica

Àngels Gil-Vernet, advocada
Sònia Berlanga, advocada